

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Mobilizacija moralnih sil

Zavedati se moramo, da gre danes tudi pri nas za zelo resne stvari, čeprav nismo v vojnem stanju in vlada na vseh naših mejah mir. Mednarodna napetost je visoka in vsepovsod je polno neznanj, o katerih ne vemo, kaj skrivajo tudi za našo slovensko in jugoslovensko usodo. Razlogi za optimistično ali za zaskrbljeno gledanje na velike vidne in nevidne dogodke enako težko padajo na tehtnico. Nedvomno se v svetu razvijajo stvari neizmerno zgodovinske važnosti, ki bodo za dolga desetletja ali celo stoletja vsem narodom dale nov pečat notranjega in zunanjega življenja. Lahkomiselno zapravljanje kratkih dnevnih ur, v katerih moremo mnogo dobrega storiti za našo narodno in državno okrepitev, ne samo v sedanjih prilikah, temveč, kar je še važnejše, tudi za nepredvidene bodoče razmere, bi bil nedopustljiv greh in dokaz, da v svojem narodnem potencialu nismo znali strniti vseh sil, ki morajo biti noč in dan na straži.

V tem iskanju samega sebe, v tem spoznanju svoje lastne volje do zdravlja in večnega življenja ter v izražanju svojih naravnih instinktnih hotenij po lastni veličini, bo narod nezadostno opremljen, ako mu bo manjkalo volje do vesplošne aktivnosti in do lastnega izraza v vseh prilikah in neprilikah vsakdanjosti. Narod ne sme biti list v vetru ali šiba na vodi, ki jo tok nese, kamor jo hoče. Danes je čas, da pokažemo, če so v nas samih do zadostne mere nakopičene vse lastnosti samostojnega in samozavednega naroda. Spoznati moramo potrebo, da vse svoje narodne moči modro in previdno razporedimo po svojih delovnih poljih. Pregledati moramo vse vrste svojih zmognosti, ki so nam dane v borbi za obstoj in napredek. Ko so podleгли Francozi, so se kar gromadile ugotovitve, da je poraz v odločilnem spopadu zakrivilo sto in sto vzrokov moralnega in duhovnega značaja, ker so odpovedale notranje sile francoskega človeka, velikega in malega. Tudi mnogi med nami so se vsedli na klop sodnika in sodili: narod je propadel, ker sta v njem zamrla čut odgovornosti in smisel za vsenarodno solidarnost, ker je pohlep po gmotnem uživanju zatemnil sončna obzorja, ker je iz srca izginila ljubezen in se je morala pogreznila v blato, ker socialna načela niso imela praktične vrednosti. Poglejmo v svoje lastne duše in ugotovimo, če je v njih vse potlačeno, kar je celo večjim in mogočnejšim narodom prineslo poraz!

V naše vrste se je zarila socialna kriza, ki po svojem značaju in obsegu ter po okoliščinah, ki jo spremljajo, menda še nima primere v zgodovini našega naroda. Resne skrbi stiskajo grla in trpinčijo misli slovenskega delovnega človeka. Telo je močno zgrajeno in marsikaj prenese, občutljivejši pa sta duša in človekova volja. Na dušo in na voljo moramo biti v času socialnih kriz posebno pozorni. Paziti moramo, da se preko domovine ne razleže mrzla lava demoralizacije naših vrst, da ne postanejo nesposobne za velika dejanja ob uri morebitne preizkušnje. V svojo narodno notranjost smo dobili sovražnika, ki ima več ko sto glav, in pregnali ga ne bomo s sredstvi, ki so vsakdanja. Sredstva morajo biti vredna velikih duš in velikih razumskih sposobnosti. Potrebno je veliko samozatajevanja, pozabiti je na marsikaj v preteklosti. Potrebni so odločni in hitri ukrepi za zatiranje draginje in spekulacije.

Toda to ni dovolj. Pokoncu je treba držati svežost odporne duha, misli se morajo dvigati kvišku, z vso skrbnostjo moramo čuvati moralne osnove našega narodnega življenja, t. j. zavest pravičnosti in poštenosti ter občutek enakopravnosti. Ta občutek mora obzarjati tudi najskromnejšo našo hišo. Socialna miselnost mora postati vsenarodna čednost in vidna zastava, ki ponosno plapolna pred narodom in je od vseh priznana in spoštovana. V naša socialna hotenja in ustvarjanja na mora priti neizprosna borbenost, ki ne pozna ne osebnih ozirov in ne političnih licitacij. Za socialno pravičnost moramo prinesiti tudi osebne žrtve. Socialno krizo je v prvi vrsti treba zdraviti s tečnim vsakdanjim kruhom, t. j. psihološka sredstva morajo biti nujno dopolnilo. Iz ljudskih duš mora biti pregnano vse, kar seje malodušje in nezaupanje. Socialno krizo moremo uspešno zdraviti samo visoka etika, velik čut odgovornosti in dosledna nesebičnost. Iz nesebičnih dejanj se rodi narodna disciplina, ki ustvarja najtrdnije obrambne postojanke.

Masonske lože na Norveškem so razpuščene

Oslo, 21. sept. AA. (DNB) »Nordisk Telegrambyro« poroča, da so na Norveškem razpuščene vse masonske lože.

Prijateljska zasedba Dobrudže

Včeraj dopoldne so bolgarske čete zasedle prvi del odstopljene Dobrudže — Srečanje z Rumuni je bilo brez pikrosti — Velike svečanosti v vsej Bolgariji

Sofija, 21. septembra. p. Vsa Bolgarija je bila danes v znamenju slovesnega vkorakanja bolgarske vojske v južno Dobrudžo. Bolgarske čete so bile sprejete povsod zelo pristrčno. Tudi srečanje z rumunskimi obmejnimi četami je bilo prijateljsko.

Vse svečanosti ob vkorakanju in kakor tudi potek slavnostne seje sobiranja so prenašale vse bolgarske radijske postaje. Že ob 7.15 zjutraj je sofijski radio poročal iz bolgarskega obmejnega mesta Brkljana o vseh podrobnih dogodkih. Bolgarske čete so prenočile ob meji sami zastopane so bile med njimi vse vrste orožja. Davi je prišel vojni minister general Daskalov, ki je najprej pregledal zbrane čete, nato pa prečital povelje kralja Borisa. V svojem govoru je general Daskalov poudaril zgodovinski pomen trenutka, ko se Dobrudža vrača bolgarskemu narodu.

Ob 8.30 je prišel z rumunske strani rumunski polkovnik Saltinescu, da izvrši simbolično izročitev Dobrudže bolgarskemu vojnemu ministru Daskalovu. Polkovnik Saltinescu in general Daskalov sta izmenjala govore, v katerih sta poudarila, da je mirna predaja Dobrudže najboljši dokaz dobre volje tako na eni kakor na drugi strani, ter izrazil upanje, da bosta živele rumunski in bolgarski narod v bodoče v prijateljskih odnosih, ker so med njima rešena vsa sporna vprašanja.

Na obeh straneh meje so bile zbrane ve-

like množice prebivalstva, ki so pristrčno pozdravljale tako bolgarske kakor rumunske čete.

Ob 9. dopoldne je vojni minister general Daskalov prekoratil na čelu oddelka konjenice dosedanje meje ter stopil na tla Dobrudže, kjer je bil obhut s cvetjem. Konjenici so sledile ostale čete vseh vrst orožja.

V teku dneva je bila izvršena postopno okupacija prvega pasu. Ob 17. u bolgarske čete prispele v Tutakan Obenem je oddelk bolgarske mornarice prisel na brodu »Burgas« ob 15.30 v Balčik, kjer je bil po izkrcanju pristrčno sprejet. Ob 17. je prisel tjakaj na čelu konjenice vojni minister general Daskalov. Pod slavoletom je pozdrvil župan Hristo Markov, po rodu Rumun, ki mu je ponudil v pozdrav kruha in soli. General Daskalov se je zahvalil za sprejem ter je poudaril, da prihaja sedaj za Dobrudžo nova boljša bodočnost.

Ob priliki današnjega vkorakanja bolgarske vojske v Dobrudžo je bolgarsko ministristvo izdalo tudi posebne spominske poštne znamke.

Sofija, 21. sept. j. (BTA) Kakor javlja bolgarska telegrafska agencija, se bo zasedanje Dobrudže izvršila v skupinah. Zjutraj sta vkorakala v Dobrudžo dva oddelka bolgarske vojske na skrajnem desnem in skrajnem levem odseku bivše meje. Prebivalstvo južne Dobrudže je bolgarsko voj-

ske na pohodu pozdravljalo z nepopisnim navdušenjem. Bolgarski vojaki so korakali po cestah, ki so bile dobesedno zasute s cvetjem in zelenjem. Vsa mesta in sela v južni Dobrudži, kjer pričakujejo bolgarsko vojsko, so slavnostno okrašena. Prebivalstvo v trumah čaka ob cestah na prihod bolgarskih vojakov. Zasedanje se vrši strogo po načrtu in so bolgarska civilna oblastva, ki so že poprej prevzela upravo v Dobrudži pripravila vse potrebno za prihod bolgarskega vojaštva.

Sofija, 21. sept. j. Bolgarska poročevalska agencija objavlja poročilo komandanta III. armade, ki je bila določena, da zasede južno Dobrudžo. V svojem poročilu pravi armadni poveljnik, da so se rumunski vojaki, preden so se umaknili z meje, kar najpriširneje poslovlili od bolgarskih obmejnih straž. Tu in tam so se rumunski in bolgarski vojaki ob slovesu objemali ter izražali željo, da bi med obema narodoma zmerom ostalo prijateljstvo.

Proglas kralja Borisa

Sofija, 21. sept. e. Ob vkorakanju bolgarskih čet v južno Dobrudžo je kralj Boris izdal naslednji proglas:

Bolgari! S pogodbo, ki je bila podpisana med Bolgarijo in Rumunijo 7. septembra v Craiovi, je vzpostavljena stara meja in se Dobrudža vrača Bolgariji. V smislu te pogodbe sem odredil svojim hbrabrim četam, naj zopet zavzamejo ta dragi bolgarski kotiček, ter sporočam ta

srečni dogodek svojemu ljubljenu narodu. V Bolgariji je bila naša preteklost posvečena bodočnosti in smo z neomajnim upanjem čakali na ta trenutek triumfa in pravice. Naša miroljubna prizadevanja, naše modro potrpljenje, so sedaj nagrajena. Dobrudža je sedaj spet naša in njen povratek k materi domovini se izvršuje na miren način, ki ne pušča za seboj mržnje, niti želje po revanži, temveč odpira široko pot za vzpostavitev tradicionalnega prijateljstva med obema narodoma. Dobrudža pričakuje danes na svojih plodnih poljih hrabro bolgarsko vojsko, katere prapori nosijo imena in datume junaških žrtv za njeno slavo.

Bolgari v Dobrudži! Dolgo časa ste nosili križ usode, toda vedno ste ohranili v svojih dušah ponos in hrabrost, ki ste ju tolikokrat pokazali. Vi ste brez strahu kazali bolgarske duha in ste zvesto hranili bolgarski jezik in niste nikdar pozabili svoje domovine. Vse bolgarski narod se veseli vaše vrnitve.

Bolgari! Bolgarske svete aspiracije se ustvarjajo! Zahvalimo se Gospodu, da nam je dal možnost, ker smo pričakali ta zgodovinski dan. Ta enodušna narodna radost bo še bolj okrepila narodno edinstvo, polet in voljo v borbi k napredku in srečnejši bodočnosti.

Sofija, 21. sept. e. Kakor se določava, bo kralj Boris prve dni oktobra obiskal novo priključeno področje južne Dobrudže.

AKLUČEK RIMSKIH POSVETOV

i zunanji minister se bo danes vrnil v Berlin — Nemški listi napovedujejo, da so bile sprejete odločitve življenjske važnosti

Berlin, 21. septembra. AA. (DNB): Nemški zunanji minister v. Ribbentrop bo odpotoval iz Rima jutri popoldne ali zvečer. Danes ni bilo nobenih razgovorov, temveč si je v. Ribbentrop v družbi grofa Ciana ogledal okolico Rima in nato kosil v Tivoliju.

Berlin, 21. sept. j. (Stefani) Nemško časopisje se tudi v današnjih izdajah enako živo živo zanima za razgovore državnikov osi v Rimu. Pod naslovom »Os oblikuje novi svet« pravi »Lokalanzetger«, da tvori rimski sestanek nov člen v zgodovini držav osi. To pot so se v Rimu obravnavala vprašanja življenjske važnosti. Politčna vprašanja 20. stoletja so zastavljena in na državah osi je, da jih rešita. Zapadne velesile so izdale evropski kontinent. Na isti način je bila doslej tudi Afrika eksploatacijski teren demokracij.

»Berliner Börsen-Zeitung« piše o važnih odločitvah, ki so padle v Rimu. Sovražnik, nadaljuje list, bo že izvedel o pravem času, o čem se je v Rimu razpravljalo, toda že zdaj si je lahko svest, da je padla radikalna odločitev. Anglija bo kmalu lahko spoznala, da je bil rimski sestanek odločilnega vpliva za zrušenje njene moči.

Solidarnost španije

Berlin, 21. sept. AA. (Stefani) Diplomatski urednik lista »Nationalzeitung« ugotavlja, da je pozitivno delovanje Italije in Nemčije privedlo na ti dve državi mlade evropske nacije. Tako je tudi mlada falangistična Španija generala Franca po revoluciji večkrat javno pokazala svojo solidarnost z Italijo in Nemčijo, ki je bila zapečaten s krvjo že v meščanski vojni. V času, ko se ustvarja nova Evropa, je nova Španija general Franca ponovno na strani Italije in Nemčije ter želi udeležiti se pri novi organizaciji Evrope. Španski tisk naglašja, da ostane predstavnik generala Franca Serrano Suner v Berlinu še nekaj dni, da bo počakal na vrnitve v. Ribbentropa iz Rima. List ugotavlja, da se enotna fronta mladih narodov ustvarja v trenutku, ko se južni tečaj osi spušča v borbo z Anglijo na izvenevropskem kontinentu, kar pomeni, da se bodoča organizacija ne bo omeila samo na Evropo temveč tudi na Afriko, od koder bodo Angleži izgnani.

Madrid, 21. sept. j. (Stefani) Španski tisk je z vso pozornostjo zasledoval bivanje nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Rimu ter razgovore z državniiki Italije. List »Arriba« piše, da so državniiki proučili vsa tekoča vprašanja in duhu najtesnejše vzajemnosti, upoštevajoč pri tem, da tudi Španija s simpatijami spremlja delo držav osi. Berlinški dopisnik lista »ABC« piše, da je prišel čas, ko je treba tudi Sredozemlje in Afriko očistiti angleškega vpliva.

Rim, 21. septembra. AA. (DNB) Spricho raznih tolmačenj o bodočem stališču Španije, ki so se v zadnjem času pojavila v tujem tisku, v italijanskih političnih krogih ponovno opozarjajo na tradicionalne in izredno pristrčne odnose Španije do sil osi. Obenem poudarjajo, da iz tega ni mogoče prerokovati še nobenih političnih dogodkov.

Suner v Bruslju

Bruselj, 21. sept. AA. (DNB) Vojaški poveljnik Belgije in zasedene Francije general v. Falkenhausen je priredil smoti na čast španskemu notranjemu ministru Serrano Sunerju sprejem, ki so mu prisostvovali španski poslanik v Berlinu, španski konzul v Bruslju, vodja španske falange v

Belgiji, nemški poslanik v Madridu, odpravnik poslov nemškega zunanjega ministristva v Bruslju in drugi.

Zavrnitev ameriških vesti

Rim, 21. sept. j. (A. R.) V italijanskih političnih krogih je vzbudilo pozornost pisanje nekaterih ameriških listov o priliki obiska nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Rimu. Ti listi so izrazili domnevo, da imata obe državi osi namen zlomiti duh panameriške solidarnosti ter odstraniti vpliv Zedinjenih držav na ostale države ameriške celine. V italijanskih političnih krogih naglašajo, da so taka podtikavanja vprav groteskna in vse prejšnjo izpričuje britansko inspiracijo. Ita-

lija in Nemčija sta na panameriški solidarnosti, ki se ju nič ne tiče, popolnoma desinteresirani ter se vobče ne brigata za stvari onkraj Atlantskega oceana.

Obisk nemškega

prosvetnega ministra

Rim, 21. sept. AA. (DNB) V Firenci pričakujejo za jutri prihod nemškega prosvetnega ministra Rusta, ki se bo mudil nekaj dni v Italiji. Po ogledu znamenitosti v Firenci bo Rust v ponedeljek zvečer nadaljeval pot v Rim, v četrtek pa bo obiskal Neapelj in Pompeje. V petek si bo Rust ogledal nova naselja v Pontinskem močvirju.

London skoro brez oddiha

Nemška vojna poročila — Nadaljnje bombardiranje pristanišč in mestnega središča v Londonu

Berlin, 21. sept. j. (DNB) Ne glede na vremenske prilike so nemška vojna letala tudi v noči na 21. september izvršila nadaljnje uspešne bombne napade na doko ob Temzi ter na druge vojaško važne cilje angleške prestolnice. Ugotovljeno je bilo, da so bombe ponovno zadele znane Albetove doko. Sledile so močne eksplozije s sledenimi požari. Angleško protiletalsko topništvo je bilo včeraj ves dan in z kratkimi presledki tudi vso noč nocojno noč neprestano v akciji. Aktivnost nemškega letalstva, ki je po polnoči nekoliko prenehala, je bila obnovljena v današnjih zgodnjih jutranjih urah, ko so nove močne eskadrilje nemških letal odletele proti angleškemu otočju.

Berlin, 21. sept. AA. (DNB) Nemško vrhovno poveljstvo poroča: Nemška letala so nadaljevala z napadi na Anglijo in bombardirala v prvi vrsti London. Posebno so bombardirala središče mesta zapadno od velikega pristanišča na Temzi. Tu so bili uničeni razni vojaško važni objekti. Nad južno in jugovzhodno Anglijo je prišlo do letalskih spopadov, ki so se uspešno končali za nemško letalstvo. Ponoči so nemška letala bombardirala Albetove doko in povzročila hude eksplozije in požare. Razen tega so nemška letala bombardirala objekte v osmih drugih krajih v južnem in vzhodnem delu Londona. Zadele so bile naprave vojne industrije. Bombardirani so bili tudi vojaški objekti v južni in srednji Angliji. Povod so se pojavili poleg prejšnjih požarov tudi novi požari.

Sovražnikova letala so letela ponoči nad zapadno Nemčijo in porušila več stanovanjskih zgradb, razen tega je bila zadeta neka cerkev in neko pokopališče. Ubilih je bilo 37 civilistov, mnogo pa ranjenih.

Berlin, 21. sept. AA. (DNB) Včeraj je bilo zhitih 14 britanskih letal in sicer delno od protiletalskega topništva, delno pa od lovskih letal. Izgubilo se je eno naše letalo.

Podmornica pod poveljstvom kapitana bojne ladje Bleinhardt je potopila devet ladij v skupni tonaži 51.862 ton, medtem ko je druga podmornica potopila tri sovražnikove ladje s skupno 15.000 tonami, tretja podmornica pa je potopila sovražnikovega brodovja v skupni tonaži 12.000 ton.

Zaporni protiletalski ojenj v Nemčiji

Berlin, 21. sept. j. (DNB) V noči na soboto je poizkušalo angleško letalstvo v dveh zaporednih valovih obnoviti svoje na-

pade na Hamburg ter na nemško prestolnico. Toda tudi to pot je nemški protiletalski obrambi, ki je posegla v akcijo z izredno silo in z nenadnimi manevri, uspešno sovražniku preprečiti izvršitev napadov. Del angleškega letalstva, ki se je približal Hamburgu preko nemškega zaliva, je bil že na ustju reke Labe sprejet od zapornega ognja nemških protiletalskih baterij ter od formacij nočnih lovskih letal, ki so sovražnika zavrnili. Drugi odred angleških letal je sicer prodrl preko prvih obrambnih linij nad zapadno Nemčijo, toda nad hannoversko provinco je naletel na močan zaporni ogenj protiletalskega topništva, tako da se je moral obrniti. Formacije nemških lovskih letal so sovražnika zasledovale.

Prenočevanje

v podzemski železnici

Berlin, 21. sept. j. (DNB) Današnji berlinski večerniki navajajo v svojih poročilih o napadih nemškega letalstva na London, da mora zdaj vsako noč približno 160.000 Londončanov prenočiti v predorih londonske podzemeljske železnice. To ne samo silno ovira normalni promet, marveč ustvarja tudi pogoje za širjenje epidemičnih bolezni.

Uspehi majorja Möldersa

Berlin, 21. sept. AA. (DNB) Znani nemški letalski major Mölders je zbil včeraj nad južno Anglijo svojo 49. žrtev. Njegova eskadrila je zbila 500 letal.

Rušilno delo

odtrganih balonov

Kodanj, 21. sept. s. Tass.) Po uradnih danskih informacijah so kabli odtrganih angleških protiletalskih zapornih balonov, ki jih je vihar zanesel nad Dansko, povzročili na Danskem za več milijonov kron

škodo. Poškodovane so bile predvsem telefonske brzojavne in električne napeljave. V bližini nekega mesta je bilo porušeni 100 transformatorjev.

Angleška križarka

v Braziliji

Rio de Janeiro, 21. septembra. AA. (DNB) V pristanišče Ria de Janeiro je pripil pomožna britanska križarka Asturia. Križarka je spremljala netrговskih ladij.

Torpediran angleški parnik

New York, 21. sept. j. (DNB) Ameriške obalne radijske postaje so sprejele SOS klic angleškega transportnega parnika »Elmbank« (5156 ton). Kapitan parnika javlja v brzjavici, da je bila ladja torpedirana na 57 stopinjah severne širine in 27 stopinjah zapadne dolžine.

Ogorčenje v tisku

Berlin, 21. sept. AA. (DNB) Nemški tisk naglašja ogorčenje nemškega naroda zaradi najnovejših napadov angleškega letalstva na nevojaške objekte v Nemčiji. »Völkischer Beobachter« pravi s tem v zvezi: Gangstrskega napada na Heidelberg ni mogoče oprostiti. Angleži se ne morejo izgovarjati, da jim pomen tega mesta ne bi bil znan. Skozi desetletja je bil Heidelberg glavni cilj vseh angleških turistov v Nemčiji, zdaj pa so si angleški zločinci izbrali to mesto za cilj svojih bomb. Churchill si je pridobil pravico, da se ga v zgodovini postavi neposredno poleg francoskega generala Melaquea, o katerem pričajo ruševine heidelberškega gradu. Nemci smo se osvobodili zadnjih čustev za Anglijo. Mi smo končno sklenili, brez usmiljenja obračunati z Anglijo in njene zločine stokrat maščevati. Anglija je postala za nas svetovni sovražnik številka 1 in naše edino stremljenje je, da jo uničimo.

»Berliner Börsen-Zeitung« omenja Churchillove besede iz leta 1916, ko je dejal: »Nemčijo bom davil, dokler se ji ne ustavi srce.« To je isti Churchill, pravi list, katerega odposlanci so izvršili zločinske napade z namenom uničiti Nemčijo. Toda tokrat se je zmotil. Vsekakor odgovarja Nemčija z dvojno močjo.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da Churchill navzlic opominom nadaljuje svoje zločinsko udejstvovanje in pravi, da bo nemška oborožena sila skrbela za to, da se izkorenini vsa gangstrska stremljenja.

Nemčija ima 99 milijonov ljudi

Berlin, 21. sept. AA. (DNB) Nemški statistični urad objavlja končne številke prebivalstva Nemčije in njenih upravnih oblasti po popisu od 17. maja 1939. V raju je dotedaj živel 79.375.281 prebivalec. Ko je prišla na površje narodno socialistična stranka leta 1933, je imela Nemčija 68 milijonov 447.000 prebivalec. Z razširjitvijo ozemlja proti vzhodu je Nemčija štela 89.434.000 prebivalec. Prebivalstvo Nemčije šteje sedaj skoraj 99 milijonov. Tako je Nemčija za Rusijo postala največja država s številnim prebivalstvom. Šele zadaj pride Anglija s severno Irsko 46.5 milijona, Italija 44.4 milij., Francija 42 milijonov in Španija 25 milijonov.

Nikoli ne odpove, vselej uspe —

„Jutrov“ mali oglas

Danes

ponudb in povpraševanj

475

Napadi manjših skupin

Angleška vojna poročila — Najbrž zaradi neugodnega vremena Nemci včeraj niso napadali v večjih množicah

London, 21. sept. j. (LEF) Vreme nad Anglijo se je sicer nekoliko izboljšalo, toda se zmerom se ni ustalilo. To je verjetno vzrok, da tudi v minuli noči nemško letalstvo ni izvršilo napadov v večjih formacijah, marveč se je omejevalo na manjše skupine, ki so izvršile bombe napade predvsem na pristanišča, naprave ter na dake ob Temzi. Razen tega je bilo v minuli noči vrženih nekaj bomb tudi v mestnem središču. Ena bomba je padla na gosto zazidano četrt poleg neke cerkve. Nastal je požar, pa je bil kmalu omejen.

V redkih presledkih so manjše skupine nemških letal vso noč poletavale nad London, tako da je bil letalski alarm, ki je bil dan že zgodaj zvečer, prekinjen šele v prvih jutranjih urah. Kmalu po vzhodu sonca pa je bil ponovno dan znak pripravljenosti in se je nad mestom dan znak zaslišalo brnenje letalskih motorjev. Nemška letala so v veliki višini priletela nad mestno središče. Protiletalsko topništvo je odpravilo silovit ogenj ter jih je pregnalo.

Razmeroma miren dan

London, 21. sept. s. (Reuter). Do poznega popoldneva je bil danes v Londonu samo enkrat dan letalski alarm, ki pa je trajal samo 15 minut. Nemški letal nad središčem mesta ni bilo opaziti, pač pa je bilo slišati streljanje protiletalskega topništva. V grofiji Surrey nekaj milj vzhodno od Londona je bil sestreljen nemški bombnik. Najprej ga je poškodovalo protiletalsko topništvo, nato pa je bil bombnik napaden še od angleških lovskih letal.

Nad nekim južnovzhodnim mestom sta se zjutraj pojavili eno ali dve nemški letali. Vržena je bila na mesto bomba, ki pa ni povzročila žrtev. Protiletalsko topništvo je nemška letala hitro pregnalo. V Londonu so prebivalci izrazili miren dan za popravilo poškodb, ki so jih povzročili letalski napadi zadnjih dni. Mnoge jame na ulicah so bile zadane in so do bile ulice zopet normalne izgled. Tudi na strehah je bila izvršena popravila in mnoga stekla v oknih so bila nadomeščena.

Zvečer zopet večji napad

London, 21. septembra. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je nocoj ob 21. urah naslednji komunikacije: Sovražna letalska aktivnost je bila danes do večera omejena na nekaj izoliranih operacij posamičnih letal ali manjših skupin.

Zvečer je sovražna letalska formacija skušala prodrati do Londona. Kmalu za njo je priletela druga formacija, o katere napadu v trenutku poročila še ni podrobnih podatkov.

Megla nad Kanalom

London, 21. sept. s. (Reuter) Danes leži nad Doverko ozono megla. Morje je mirno.

Zažgano veliko skladišče

London, 21. sept. s. (Reuter). Več zažganih bomb je pri nemškem letalskem napadu preteklo nedavno nekoliko blagovno skladišče v južnovzhodnem Londonu. 500 oseb v zaključni delu skladišča se je bilo moglo pravočasno rešiti, preden se je požar razširil. Starinska cerkev v bližini pa je bila zadeta od bomb in popolnoma razdejana.

Neka bomba je zadela ponoči zopet tudi stransko zgradbo luke bolnišnice. Človeški žrtvi ni bilo in tudi laboratoriji so ostali nepoškodovani. Nekaj težjih bolnikov se je med napadom nahajalo v bolnišnici, pa se jim ni nič zgodilo.

Napadi na kanalske luke

London, 21. sept. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo je objavilo nocoj naslednji komunikacije:

Preteklo noč so močne enice angleških letal zopet napadle kanalske luke Anvers, Seebrügge, Ostende, Vlissingen, Dunkerque, Calais in Boulogne. Povzročena je bila nova škoda na vojaških skladiščih, koncentracijah tovornih čolnov in ladajah.

Druge enice angleških bombnikov so zopet napadle razdeljevalne centre in železniška križišča v Mannheimu, Ehrangu, Krefeldu, Hammu, Söstu, Osnabrücku in Bruslju. Tudi kanal Dortmund-Ems je bil ponovno napaden. Pri Duisburgu je bila

bombardirana železniška proga. Pri Maastrichtu na Nizozemskem je bila napadena municijna tovarna. Angleška letala so bombardirala tudi več nemških vojaških letališč.

Letala obalnega poveljstva so napadla dva sovražna ladji. Obe sta bili zadeti od bomb in resno poškodovani.

S teh poletov se dve angleški letali nista vrnila v svoja oporišča.

Obstreljevanje nemških rafinerij

London, 21. sept. s. (Reuter). V nekem govoru v Londonu je izjavil danes minister za blokado Dr. Dalton, da angleško letalstvo pri svojih napadih na Nemčijo sistematično uničuje nemško vojaško silo. Dalton je dejal, da po njegovem navodilu napadajo angleški bombniki posebno nemške tovarne sintetičnega goriva in bencinske rafinerije. 90 odstotkov tovarn sintetičnega goriva in 80 odstotkov nemških rafinerij je bilo že poškodovanih zaradi angleških letalskih napadov, čeravno lahko se nadaljujejo s produkcijo v omejenem obsegu.

Attlee o položaju

London, 21. sept. s. (Reuter) Čuvaj tajnega pečata Attlee je izjavil danes v nekem govoru, da se ni angleško delavstvo niti ostalo prebivalstvo nista pustila ustraševati od letalskih napadov. Sedanjí položaj sicer ne opravičuje optimizma, pač pa daje razloge za zaupanje v bodočnost. Polozaj se je že obrnil Angležem v prid. Anglija bo pripravljena po uspešnem zaključku vojne sodelovati z vsemi narodi na svetu, ki bodo voljni za sodelovanje.

Sodba ameriškega generala

New York, 21. sept. j. (A. R.) Član ameriške vojaške misije, ki jo je Roosevelt poslal v Anglijo, brigadni general Strong, se je po enomesečnem bivanju v Angliji vrnil v Zedinjene države in je podal naslednje svoje mnenje o angleškem letalstvu:

Angleško letalstvo je danes, kar se tiče izvežbanosti moštva in materiala, v boljšem položaju, kakor kdaj prej. Je na glasil Strong ter pripomnil, da je bila osrednja Anglija v dosedanjih nemških zračnih napadih samo lahko prizadeta, dočim je moral južnovzhodni del pretrpeti dokaj huda bombardiranja. Po njegovem mnenju so Nemci doslej vržili proti Veliki Britaniji šele eno tretjino svojega letalstva. Angleško protiletalsko topništvo je k nemškim izgubam prispevalo le kakih 4 do 5 procentov, dočim so glavni del protiletalske obrambe opravila britanska letala. Zaporni baloni so se obnesli samo proti letalom v majhnih višinah. Na koncu svoje izjave je Strong izrazil vse priznanje morali angleškega prebivalstva, ki jo bombni napadi niso mogli zlomiti.

Dobava ameriških letal

London, 21. sept. s. (Reuter) Predsednik angleške aluminijaste industrijske družbe, ki se je mudil kot zastopnik ministrstva za letalsko produkcijo v Zedinjenih državah, je podal po svoji vrtniti v Anglijo Reuterjevemu dopisniku nekaj podatkov o pošiljkah letal iz Ameriko v Anglijo. James je sporočil, da dobavljajo Zedinjene države Angliji trenutno 200 kompletnih letal mesečno. V bližnji bodočnosti pa bodo te dobave še znatno povečane. Doslej je povzročala največ ovir v hitrejši dobavi produkcija letalskih motorjev. Odkar pa je tvornica Packard prevzela produkcijo Rolls-Royce motorjev, bo tudi produkcija letalskih motorjev pospešena.

James je dalje sporočil, da ameriške letalske tvornice dajejo vse prednosti angleškimi naročilom. Poleg tega pa je v gradnji še več novih tovarn, ki bodo delale za Anglijo.

Vežbanje angleških pilotov v Zedinjenih državah

Ottawa, 21. sept. s. (Reuter). Predsednik ameriško-kanadske obrambne komisije Laguardia je obvestil kanadsko vlado, da bodo stavile Zedinjene države kanadskemu letalstvu pozimi, ko je vežbanje letal v Kanadi zaradi snega oteženo, na razpolago primerna vežbališča v Floridi in Texasu.

BOJI V EGIPTU IN SUDANU

Angleški letalski napad na Bengasi in povračilni italijanski napad na Marsa Matruh — Bitka ob severni meji Sudana

Nekje v Italiji, 21. sept. j. (Stefani) Italijanski generalni štab objavlja vojno poročilo št. 106. ki se glasi:

Sovražnik, ki je v prejšnjih dneh bombardiral bolnice v Bardiji, Tobruku in Darni, je v minuli noči izvršil bombni napad na mesto Bengasi, ne da bi zadeli kakšne vojaške objekte. Pač pa je bila povzročena znatna škoda na bivališčih civilnega prebivalstva, zlasti v četrtih, v katerih prebivajo muslimani. Bilo je troje mrtvih in 27 ranjenih. V povračilo je močna formacija našega letalstva neposredno nato več ur podnevi in ponoči hudo bombardirala železniške naprave, skladišča in druge cilje v Marsa Matruhu z očitnim uspehom. Ugotovljena so bila velika razdejavanja ter požari. Vsa naša letala so se vrnila.

Vzhodni Afriki smo ugodno izvojevali bitko v dolini reke Ayobe, (meja zgornjega Sudana). Sovražnik je pustil na bojišču 30 mrtvih, dočim so bili na naši strani samo trije ranjeni.

Naša letala so bombardirala letališča v Adenu ter dva konvoja parnikov v spremstvu vojnih ladij, ki so plula od morske ožine Bab el Mandeb. Sovražnik je izvršil običajne zračne napade na Assab, Tessa, nei, Gura, Harra in Diredaou, kjer je bil ubit en član vojske. Materijalna škoda je bila v zmernih mejah.

Angleški komunikacije

Kairo, 21. septembra. AA. (Reuter). Vrhovno angleško poveljništvo sporoča, da na bojišču v Zahodni puščavi v toku včerajšnega dneva ni bilo nobenih operacij. Tudi na ostalih bojiščih ni bilo včeraj nobenih posebnih dogodkov.

Osmi napad na Aleksandrijo

Kairo, 21. septembra. s. (Reuter). Danes pred zoro so italijanski bombniki napadli Aleksandrijo. Vrženih je bilo več bomb. Povzročena škoda je majhna, toda 9 oseb je bilo ranjenih ali ubitih. Letalski alarm v mestu je trajal 50 minut. Bil je to osmi letalski napad na Aleksandrijo v teku vojne.

Ladje v boju z letali

Kairo, 21. sept. s. (Reuter) Poleg napadov na Sidi Barani in Sollum so enice angleške vojske mornarice zadnje dni izvedle tudi napade na druge postojanke italijanske vojske v Egiptu in v Libiji. Pri tem so bile angleške vojske napadene od

»Ljubljana« v popravilu

Beograd, 21. septembra. AA. V zvezi z raznimi in večnoma netočnimi vestmi, ki so nastale ob dvigavanju in popravilju ladje »Ljubljana«, je bilo izdano zaradi informiranja javnosti sledeče uradno poročilo:

Dvigavanje kr. ladje »Ljubljana« je bilo poverjeno tvrdki Tripković iz Trsta, ki je posebno specializirana za taka dela. Tvrdka je v temnem sodelovanju z našo mornarico izvedla to delo v popolno zadovoljstvo in je po večmesečnem delu dvignila na površje 10. julija 1940 imenovano ladjo. Dvigavanje je zahtevalo veliko izkušenj in posebna sredstva, zlasti pa posebno obzirnost zavoljo občutljive konstrukcije te vrste enot. Kr. ladjo »Ljubljana« so po uspešnem dvigu začasno popravili s tem, da so zamašili podvodne poškodbe in so jo poslali nato v pomorski arsenal v Tivat, kjer ladjo sedaj čistijo. Vzporedno so ladjo temeljito pregledale strokovne komisije, ki imajo nalogo določiti obseg potrebnih del za popravilo in usposobitev ladje. Toda že dosedaj pregledi opravičujejo mnenje, da stroški popravil niti približno ne bodo tolikšni, kakor pa to govori javnost. Prav tako še ni določen kraj za končno popravilo ladje, ker bo mogoče o tem vprašanju govoriti šele potem, ko bo komisijoško ugotovljen končni obseg potrebnih del. (Iz pisarne mornariškega štaba v Zamunu).

Minister dr. Andres v Solunu

Solun, 21. septembra. AA. S snočnim simphonem je okrog polnoči prispel v Solun jugoslovski trgovinski minister dr. Andres z gospo. Na jugoslovski omejni postaji ga je sprejel jugoslovski konzul v Solunu Djurović z ravnateljem jugoslovskega svobodnega pasu, na grški omejni postaji pa ga je v imenu zunanjega ministra sprejel šef protokola Betos, v imenu gospodarskega ministra Trandafilis. V Solunu je minister sprejel generalni guverner Makedonije minister Kirilis z več vojaškimi in civilnimi funkcionarji. Na postaji je bilo tudi mnogo članov jugoslovanske kolonije. Danes dopolne je minister dr. Andres obiskal generalnega guvernerja Makedonije Kirilisa. Obisk je trajal okrog pol ure. Takoj nato se je minister dr. Andres odpeljal na jugoslovensko vojaško grobišče na Zetjinih, kjer je bila razvrščena častna četa I. konjeniške divizije z godbo. Ko je godba odigrala jugoslovensko himno, je minister Andres obšel častno četo, nato pa je položil venec z vzklikom »Slava našim junakom!« Nato se je vpisal v zlato knjigo kostnice. Ob 11.30 se je minister dr. Andres s svojim spremstvom odpeljal na grob Neznanega junaka tretje armade, kjer je prav tako položil venec. Ob 12.15 je dr. Andres sprejel v generalnem konzulatu grške novinarje in jim dal izjavo o pomenu mednarodnih velesejnov. Minister dr. Andres je poudaril pomen in posebne razloge za udeležbo v Jugoslavije na solunskem sejmu zaradi velikega gospodarskega pomena Soluna v jugoslovenski izvozni in uvozni trgovini. Solun predstavlja, je rekel dr. Andres, veliko križišče poti iz jugoslovanskega gospodarstva proti Levantu in proti drugim čezmorskim državam. Svojo izjavo je zaključil z željo, da bi solunski sejem pripomogel k ojačenju interesov miru, medsebojnega sodelovanja in boljše bodočnosti dveh sosednjih prijateljskih narodov. Ob 12.30 je generalni guverner Makedonije Kirilis vrnil obisk dr. Andresu v hotelu Mediteran-Palace, kjer je nato priredil intimno kosilo v čast jugoslovanskega ministra.

večje in hčije italijanskih bombnikov. Ena izmed sovražnih letal je vrglo proti angleškim vojnim ladjam tudi letalski torpedo, druga letala pa so obstreljevala ladje s streljivci. Angleške vojske so odgovorile z močnim protiletalskim ognjem in so napad odbile. Nobena ladja ni bila poškodovana.

Naslednjega dne so italijanska letala ponovila napade, bila pa so odbita od letal angleške vojske mornarice. En italijanski hidroplan je bil sestreljen.

Vse angleške vojske ladje so se nepoškodovane vrtele v Aleksandrijo.

Kralj Faruk pod angleškim nadzorstvom?

Rim, 21. sept. j. (Stefani). Po informacijah iz Kaira, ki pa službeno še ni potrjena, je bila egiptska garda kralja Faruka, ki je tvorila nekašno osebno gardo egiptskega suverena zamenjana z angleškimi vojskami. To bi pomenilo, da je bil egiptski kralj stavljen pod angleško vojaško nadzorstvo.

Nemška letala ne sodelujejo

Rim, 21. septembra. AA. (DNB) S poudarjenimi italijanske strani zanikajo poročila o udeležbi nemških letalskih eskadril pri italijanskih operacijah v Afriki.

Atentat v Jeruzalemu

Sirijska meja, 21. septembra. AA. (DNB) Po vestih iz Jeruzalema so nepoznane osebe vrgle bombe na poslopje angleške

ga urada za novačenje v Jaffi. Poslopje je bilo poškodovano, več mimosoidnih pa je bilo ranjenih. Atentatorjem se je posrečilo pobegniti. Po Jeruzalemu so na več poslopih razbošene proklamacije, v katerih se grozi Arabcem s smrtjo, če se vpišejo v angleško vojsko.

Kako so bili ujeti

italijanski novinarji

Kairo, 21. septembra. r. Ob priliki vojaških operacij pri Sidi Baraniju so zajeli angleški vojski tri italijanske novinarje, vojne poročevalce, ki so se vozili s svojim avtomobilom pred italijanskimi četami. Ujeti so bili Marco Francetti, dopisnik rimske »Tribune«, ki je bil že sedemkrat odlikovan kot dopisnik v raznih vojnah. Bil je tudi med udeleženci fašističnega pohoda na Rim. Drugi ujetnik je dopisnik florentinskega lista »La Nazione« Beppo Peggolotti, ki je bil že trikrat odlikovan kot vojni dopisnik. Tretji ujetnik je glavni urednik tržaškega »Piccola« Rino Alessi.

V razgovoru z ameriškim in angleškim novinarji so izjavili ujetniki, da so se vozili počivo pred italijanskimi četami, ki so prodirale ob morju. Zaradi pešnega viharja niso videli, da napredujejo italijanske kolone za njimi počasneje od njih, ter so se spustili predaleč proti vzhodu. Nepričakovano so se znašli pred dvema kamionoma. Mislili so, da sta italijanska. Bilo je že prekasno, ko so spoznali, da se de v obeh angleški vojski z naperjenimi strojnimi puškami.

Japonci zapuščajo Francosko Indokino

Napetost je slej ko prej na višku — Francoska vlada demantira vesti o ultimatu

London, 21. septembra. AA. (Reuter) Kakor se izve, je bil japonski ultimatum Indokini predan v nedeljo ob polnoči, potem, ko je generalni guverner Francije v Indokini general Decoux odklonil japonske zahteve glede vojaških pravic Japonske na tem ozemlju. Po vestih iz Cunkinga so bile japonske zahteve tele: 1. Pravica prehoda 25.000 vojakov proti kitajski meji in 2. ustanovitve pomorskih in letalskih oporišč v Indokini. Po prejšnjih informacijah je general Decoux pristal na prehod čet v omejenem številu.

Sedaj so vsi japonski državljani v Indokini dobili ukaz, naj se vrnejo na Japonsko. Več sto oseb je že zapustilo Hanoi ter se vkrvalo na ladje, ki jih bodo prepele v Hajfong. Japonski generalni konzul je istokot že zapustil Hanoi. Vodja japonskega inspektorata v Indokini general Mišihara je izjavil včeraj, da zahteva Japonska od Francije olajšave za operacije proti Kitajski. Nobena teh zahtev ne bi kršila suverenitete in integritete francoske Indokine. Kitajski politični krogi v Cunkingu izjavljajo, da so kitajske čete pripravljene upreti se japonskim četam v primeru, da bi te udrele čez Indokino in to ne glede na francoske pristane. Po vestih iz Cunkinga je 200.000 kitajskih vojakov zasedlo položaje na meji Indokine, kjer so kitajske čete porušile tudi vse mostove. Kitajski listi izvedo, da je Siam poslal Indokini nove teritorialne zahteve ter zagrozil z odpovedjo nenapadnega pakta, če te zahteve ne bodo izpolnjene. Francoska oblastva so enkrat že odklonila podobne siamske zahteve, toda kako raztrjujejo v Cunkingu, so Japonci prepričali siamsko vlado, da je treba sedaj te zahteve obnoviti.

Tosi, 21. sept. AA. (Stefani) Skoro vsi japonski listi se bavijo z vprašanjem Indokine in poudarjajo poslabšanje odnosov med Japonsko in Indokino, čemur so vzrok angleške in ameriške spletke. Iz Hongkonga poročajo o velikih kitajskih vojaških pripravah ob Indokini.

Zaskrbljenost v Vichiju

Vichy, 21. septembra. AA. (Havas) Francosko-japonska pogajanja se nadaljujejo. Kljub veliki diskreciji, ki jo kažejo pristojni krogi glede teh pogajanj se je zvedelo, da so pogajanja naletela na velike težave. Pogajanja se vodijo v Tokiu po diplomatskem potu in v Hanoju, kjer se pogajata obe vojaški delegaciji, ki razpravljata največ o tehničnih vprašanjih za izvajanje onih točk, o katerih so se načelno že sporazumeli. Težave, ki se pojavljajo v teh pogajanjih, so take narave, da zahtevajo velike skrbi političnim opazovalcem. Medtem pooblaščen francoski krogi kategorično izjavljajo, da so neosnovane vesti nekih izmuzljivih listov, ki so pisali o nekakšnem japonskem ultimatu. Ti krogi izjavljajo, da nekoč nikakor zmanjševati težav, ki se pojavljajo, vendar pa pri vsem tem so osnove, zaradi katerih je računati bolj na uspešen kakor pa neuspešen sporazum.

Francoski sporazum s Kitajci?

Hongkong, 21. septembra. AA. (Reuter) »Hongkong Telegraph« poroča, da je zvezel iz pooblaščenih virov, da so bila nedavno v Cunkingu tajna pogajanja med predstavnik Kitajcev in Francozov, ki so pripeljala do sporazuma o vojnem sodelovanju za primer vpadov v Indokino. Zdi se, da so Francozi obljubili, da se ne bodo uprli vdoru kitajskih čet v Indokino.

Japonske priprave

Hongkong, 21. sept. s. (Ass. Press). Položaj v francoski Indokini je še vedno nejasen. Tukajšnji listi poročajo, da so se v Tonkinskem zalivu izkrcali manjši oddelki japonske vojske, da bi izvajali pritisk na Indokino za sprejetje japonskih zahtev.

Stališče Zedinjenih držav

Washington, 21. sept. AA. (Reuter). V zvezi z razvojem položaja na Daljnem vzhodu se vlade omejuje na to da se drži svojih prejšnjih izjav, da temelji ameriška politika na ohranitvi status quo tako v francoski Indokini, kakor v Holandski In-

diji. Možno je, da se bodo razgovori med angleškim veleposlanikom Lothianom, avstralskim poslanikom Caseym s predstavnik vlade Zedinjenih držav nadaljevali po predsedniških volitvah v določeni obliki in da bodo dali temelj za odločno politiko proti Japonci. Pogajanja s kitajskim finančnim ministrom Songom bodo prav tako zaključena po volitvah. Francoski veleposlanik pogosto obiskuje zunanje ministrstvo, kjer je dobil obvestilo, da ameriška vlada smatra, da vlada v Vichiju ne bo popustila japonskim zahtevam in da ne bo sklenila nobenega sporazuma o prehodu čet skozi Indokino ali japonskih oporišč na indokinskih tleh.

Kanonik dr. Barac †

Zagreb, 21. sept. o. Po daljši bolezni je umrl kanonik, upokojeni profesor zagrebške univerze ter znani hrvatski politik dr. Fran Barac, ki je bil svoj čas pristaš Starčevićeve stranke prava. Med svetovno vojno je vzdrževal tajne zveze s Supilom in dr. Trumbićem v inozemstvu ter z ožjim krogom hrvatskih politikov v Zagrebu. Posređilo se mu je priti tudi v Švico, kjer je prišel v stike z jugoslovenskim odborom. Po prevratu je bil član Narodnega veća. Ker so se razmere razvile drugače kakor so jih zamišljali hrvatski pravaši, se je umaknil v ozadje, vendar pa je še nadalje igral veliko vlogo. Bil je ves čas hrvatski opozicionalec ter so se vršile v njegovem domu važne politične konference hrvatskih politikov. V njegovem stanovanju je bilo leta 1929, sklenjeno tudi sodelovanje vseh hrvatskih strank pod vodstvom HSS.

Obisk madžarskega kmetijskega ministra

Budimpešta, 21. sept. e. (MTI) Madžarski minister za kmetijstvo grof Mihael Teleki pride prihodnjo nedeljo v Jugoslavijo. Grof Teleki je izjavil novinarjem, da bo ostal v Jugoslaviji štiri dni in da je namen njegovega obiska ta, da vrne obisk jugoslovenskemu ministru za kmetijstvo dr. Čubriloviću, ki je bil v Budimpešti, a hkrati bo obiskal kmetijsko razstavo v Nišu.

Druga etapa kolesarske dirke po Hrvatski

Gregorić do Senja tretji

Senj, 21. sept. o. Kakor znano vodi dirkalna proga delno tudi skozi vrbasko banovino. Baje so se nekateri čutili užaljene, ker se na lepkih ne omenja vrbaska banovina. Dirkači so imeli že včeraj mnogo defektov zaradi nalašč nasutih žebeljev in se je enak protest pokazal tudi davi pri startu v Bihacu, kjer so bile ulice na goste posjane z žebli. Ko so se vozili skozi Bosanski Novi, so bili sprejeti z demonstracijami proti dr. Mačku in banovini Hrvatski, ki se jim pa širše množice niso pridružile.

Start v Bihacu je bil ob 8. V Plitvicah so na oskrbno postajo prispeli prvi Prosenik, Penčev in Debanji. Prosenik je prejel lepo nagrado. Od Plitvice ga so vozili dirkači skupaj skoro do Otočca, kjer so se omenjeni trije oddčili. V Senju so prispeli v naslednjem redu: Prosenik, ki je prevozil 138 km v 5:21. 2. Penčev v istem, 3. Debanji v istem času. Sedmi je Gregorić iz Slovenjegra Gradca v 5:23.35.

Dosedanji skupni rezultati dirke je naslednji: 1. Prosenik 12:11:40, 2. Penčev isti čas, 3. Gregorić iz Slovenjegra Gradca 12:17.

Odlikovana sportnarka

Beograd, 21. sept. p. Na predlog ministra za telesno vzgojo sta bila odlikovana z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje dr. Stanko Berger, član udruženja smučarjev v Ljubljani, in z redom Jugoslovanske krone V. stopnje Ivo Komar, član udruženja Planica v Ljubljani.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Vedno in delno oblačno vreme. Lahno oblačno z zlasti v zahodnih krajih, kjer utegne tudi deževati. Toplota se bo še dvignila.

Rumunija in Madžarska

Vrsta sporazumov v zvezi z odstopitvijo Erdelja

Budimpešta, 21. sept. e. (MTI). Podkomisija, ki je bila sestavljena v okviru madžarsko-rumunskih pogajanj, je pričela z razpravo o zaključitvi sporazuma med Madžarsko in Rumunijo glede amnestije oseb, proti katerim se vodi postopek ali ki so bile obsojene zaradi političnih deliktov. Madžarski politični kazenci, ki so bili zaprti v Rumuniji, so bili izpuščeni in izročeni madžarskim oblastem v Kološvari. Skupno je prišlo 50 madžarskih političnih kazencev.

Med madžarsko in rumunsko vlado je bil dosežen tudi gospodarski sporazum glede beguncem iz Erdelja, oziroma onih oseb, ki bi rade optirale. Po tem sporazumu bo beguncem dovoljen povratek na svoja mesta, optantom pa priporočajo, da do končnega sporazuma ostanejo na mestih, kjer so živeli do zdaj.

Končno je bil med madžarskimi in rumunskimi državnimi železničarimi dosežen sporazum o uvedbi dveh tranzitnih vlakov čez rumunsko ozemlje.

Svoboden uvoz

nemških knjig

Bukarešta, 21. sept. AA. (DNB) Rumunska vlada je ukinila cenzuro za vse nemške knjige, ki so bile v Nemčiji tiskane od leta 1935 naprej.

Na rumunsko-ruski meji

ni bilo incidentov

Bukarešta, 21. sept. j. (DNB) Uradno objavljajo: Tuje radijske postaje so razširile vesti, da je prišlo na rumunsko-sovjetsko-ruski meji do spopadov med vojskami obeh držav. Nadalje se so razširile vesti, da je v zvezi s tem vlada sovjetske

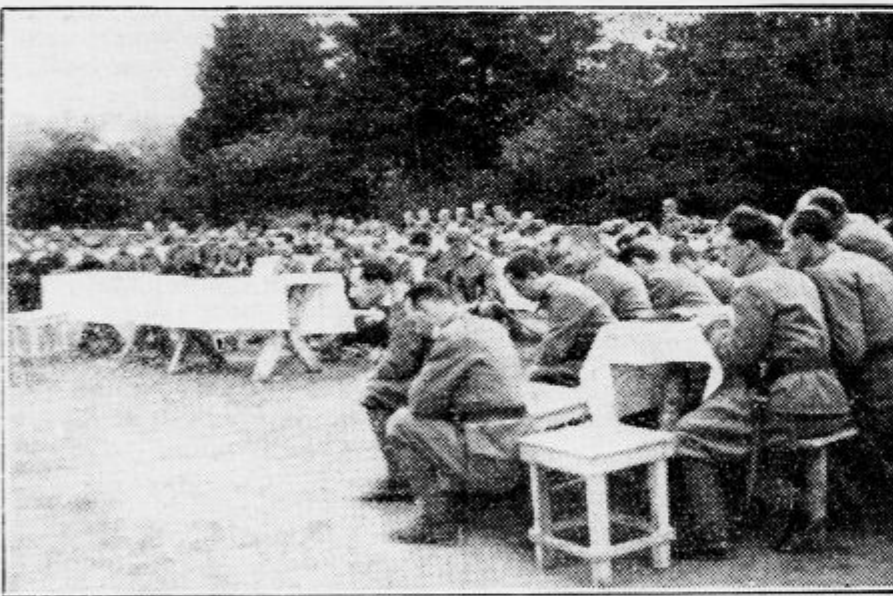
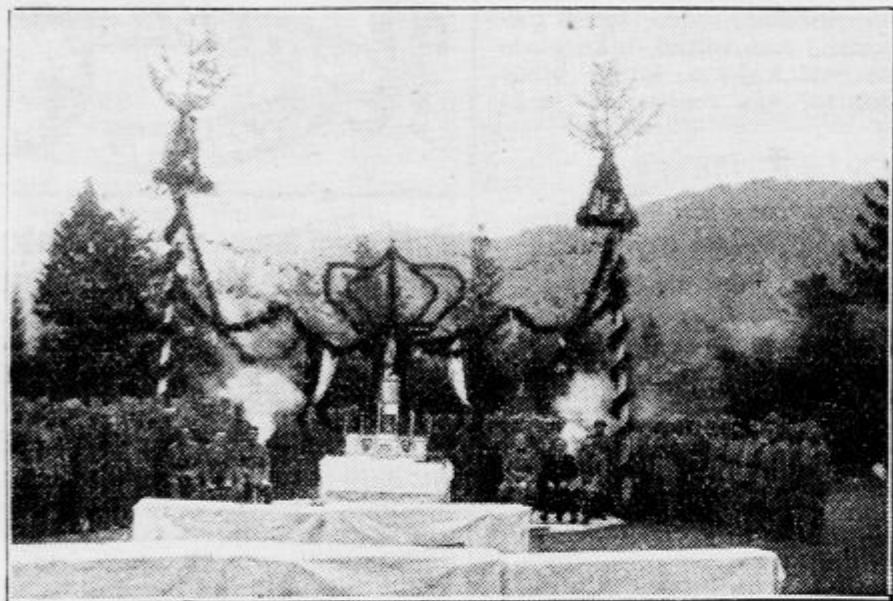
Rusije zahtevala demobilizacijo rumunskih čet v obmejnih pasovih Moldavije. Te vesti so netočne in se zaradi tega odločno demantirajo.

Priprave za Antonescovo pot v Rim in Berlin

Bukarešta, 21. sept. j. (Rador) Po dosedanjih dispozicijah bo ministrski predsednik Antonescu prebil weekend skupaj z nemškimi in italijanskimi poslaniki v Bukarešti. Ob tej priliki se bo verjetno obravnaval načrt potovanja vodje Rumunije v Berlin in Rim.

Prevoz besarabskih Nemcev

Naši kraji in ljudje

Praznovanje rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. je bilo letos v vsej državi še mnogo slovesnejše kakor druga leta, ker je mladi vladar ta dan nastopil leto svoje polnoletnosti. Proslave v naši vojski pa so nudile tokrat še posebno priliko za okrepitev tradicionalnih tesnih vezi med vojsko in narodom. V spomin na ta praznik prinašamo dve sliki, ki sta nam za žalost za zamudo prišli v roke: prva predstavlja iz izredno skrbnostjo in ljubeznijo prirejen oltarček, ki so ga nekje v Jugoslaviji okrasili naši rezervisti, druga slika pa nam kaže pogled na pobožno zbrano vojsko med opravilom

Štiridesetletnica mature v Ljubljani

V ponedeljek 9. septembra, so se zbrali k spominski sv. maši na Rožniku maturanti letnika 1900. Sveto daritev je opravil sošolec bivši frančiškanski provincial p. dr. Gvido Rant za vse umrle in še živeče sošolce in profesorje. Od 72 gimnazijskih maturantov jih živi še 47 in se je od teh udeležilo te slovesnosti 25 sošolcev. Vsi ostali so opravičili svojo odsotnost zaradi obstoječih razmer, ker večina teh živi v inozemstvu. Profesorji so se že vsi preselili v večnost. Po kratkem zajtrku so šli v hotel v »Bellevue«, kjer je le prehitro minil čas ob spominih na nekdanja prijetna tovariška šolska leta. Po sklepu, da se odslej sestanejo vsaj v Ljubljani bivajoči sošolci vsako leto, so se razšli zadovoljni in z najboljšimi občutki.

Od leve na desno sede: Kajdiž Valentin, župnik v Sori; Zajc Franc, župnik v Čer-

mošnjicah; Keršič Peter, predsednik okrožnega sodišča v Ljubljani; p. dr. Rant Gvido, bivši frančiškanski provincial v Ljubljani; dr. Cerne Franc, ravnatelj Mestne hranilnice v Ljubljani; dr. Šarabon Vinko, profesor klasične gimnazije v Ljubljani; dr. Steska Henrik, hon. univ. predavatelj v Ljubljani; Zajec Albin, višji rač. inspektor v p. v Ljubljani; v drugi vrsti stoje: inž. Juvan Oskar, teh. višji svetnik v Ljubljani; Znidaršič Anton, župnik v Zalnji; Kralj Anton, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; Kette Oton, banovinski trgovinski inspektor v Ljubljani; Zadnik Avgust, inspektor drž. žel. v p. v Ljubljani; inž. Puppis Emil, gradski nadsvetnik v p. v Slovenjem Gradcu; Borštnar Vinko, banski svetnik v p. v Ljubljani; Hočevar Josip, višji računski inspektor v p. v Kamniku.

v zadnji vrsti stoje: Klopčič Ludovik, vladni svetnik v p. v Ljubljani; dr. Schweiger Avgust, zobozdravnik v Kočevju; dr. Capuder Karol, gimnazijski ravnatelj v Ljubljani; Mrak Ivan, inspektor drž. žel. v p. v Ljubljani; inž. Petročnik Ivo, pooblaščen civilni geometer v Ljubljani; Podbevšek Jernej, župnik v škofiji Loki, dr. Rutar Ignacij, direktor poštne hranilnice v p. v Ljubljani; Urbanc Josip, trgovec v Ljubljani in dr. Buh Josip, zdravnik na Vrhniki.

Razstava Rika Debenjaka

v razstavnem paviljonu pod Tivolijem je takoj ob otvoritvi zbudila veliko zanimanje. Slikar je ena izmed redkih izjem naših mlajših slikarjev, ki ni podlegel zapejivemu vplivu modnih načinov, temveč se je vselej znal poglabiti v pravi zmisel si-

Lastna podoba. Risba s kreda

Detajl iz podobe »Svetogorska Madona« karskega upodabljanja. Na razstavi, ki so jo mu uredili, je mnogo del, ki nedvomno izpričujejo njegovo veliko nadarjenost. Slika sam leži težko bolan v zdravilišču. Naj nihče ne zamudi prilike, da si ogleda njegovo razstavo, ki spada med prav resne kulturne prireditve.

Kako se dela draginja

Zagorje, 20. septembra
V Zagorju je menda najslabše urejeno nadzorstvo prodaje živil. Vsakdo lahko pride od koderkoli prodajati zelenjavo, sadje in drugo, kakor sam hoče. Res je na draginji precejšnja krivda nekaterih potrošnikov, ki imajo zdaj zaradi dobre konjunkturalne rudnika precej zaslužka in plačajo vsako zahtevano ceno. V vseh trgovinah in konzumih ni bilo dobiti krompirja, čeprav so ga prej prodajali po 2,25 din kg. Pa so jo nekateri iz Zagorja ubrali na kmetih in sami nastavili cene krompirja na 2,50 din. S tem so oškodovali ostale potrošnike,

ker bodo prodajalci zahtevali za krompir ceno, kakršno bodo hoteli. Vsekakor so zlasti v Zagorju potrebni ukrepi za omejitev draginje.

Kako se dela draginja, nam priča naslednji primer: V petek je neka branjevka kakor po navadi prodajala zelenjavo in sadje, ko pride mimo s sadjem kmetica iz daljnega Sv. Križa pri Litiji. Trudna je odložila koš, poln hrušk in jabolk. Pa je hitro pristopila k njej branjevka in jo prepričala, da je najbolje, če vse sadje kar njej proda. Ženica je bila zadovoljna s hitro prodajo in tudi cena 3 din za kilogram je zadostovala. Prodala je in se vrnila domov. Prebrisana branjevka pa si je mela roke in je pričela sadje prodajati kar po 8

din. Na srečo pa je bilo izkoriščanje kupcev kmalu končano. Branjevko so ovadili orožnikom, sadje je bilo zaplenjeno in po odredbi sreskega načelnstva odnešeno na občino, ki ga je razprodala prebivalstvu po 3 din kilogram. Več takih strogih odredb, zlasti pri špekulacijah, pa bo naraščanje draginje kmalu popustilo!

Več previdnosti na cestah!

Nevarno trčenje, ki k sreči ni terjalo žrtev

Ljubljana s svojimi osemdesetimi tisoči prebivalcev in dokaj razvitim cestnim prometom spada že med mesta, ki štejejo svoje redno število prometnih nezgod. Seveda ne gre stavljati primere z vsemesti, nak, takega motoriziranega prometa še ne poznamo. Kljub temu pa so nezgode po naših cestah relativno verjetno večje kot drugod. Temu je iskati vzroka v neurejenosti našega cestnega prometa, za katerega prav za prav še nimamo pravihkušenj. Mestne ceste so se zdaj ponekod podobne vaškim, čeprav so izgradili že mnogo res sodobnih cestnišč. Pešci so vedno znova poglavje zase. Ni treba pristanosti in favoriziranja motornih vozačev: izvečine vsi, ki se pomikajo le po svojih nogah, se vedejo nasproti prometnim sredstvom zelo brezbržno. Kar poznajo discipline, jo kažejo le pred pošto in na Marijinem trgu, pa še tam zgolj iz strahu pred prometnim stražnikom. Povsod drugod hodijo vse križem kračem, kakor da bi nikdar ne vedeli za avto, motorno kolo ali bicikelj. Zato bi bilo predvsem dobro, pešce privaditi drugačne miselnosti: naj bi se na cesti zavedali, da je potrebna pozornost vsak čas, posebno še na ovinkih in križiščih. Naj bi tudi oni hodili le po desni in prehiteli levo — pa bi bilo nekaj več reda tudi po pločnikih.

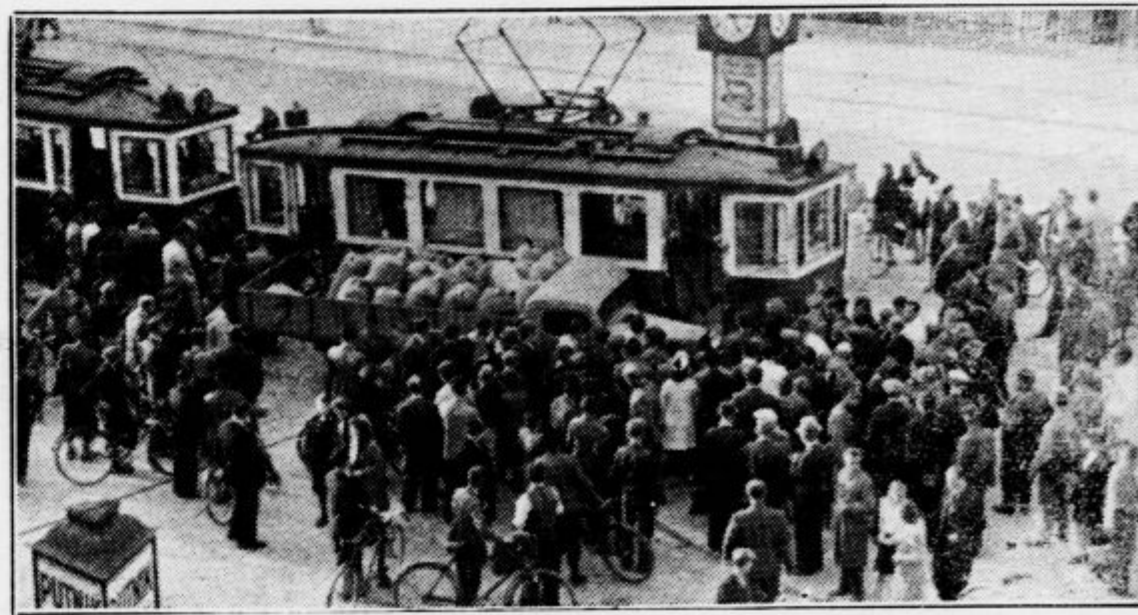
Več pozornosti je svetovati tudi avtomobilistom, motociklistom in kolesarjem. Koliko nezgod bi bilo tako prizanešenih. Tudi tista, ki se je v četrtek proti večeru dogodila na stiku Miklošičeve in Masarykove ceste in smo o njej poročali že v današnjem »Jutru«. Šofer je nedvomno vedel, da vozijo po Masarykovi cesti vsak čas vozovi cestne železnice, ki se nikakor ne

Sprednje kolo avtomobila je težko cestno železnico kar privzdignilo

stavlja opozorila vozaču cestne železnice, ki ve, da morajo ostala vozila paziti nanjo. Tu na Masarykovi cesti vozi cestna železnica po progi, ki je za ves drug promet zabranjena; prav zato tramvaji tod brzi.

K sreči ni nihče dobil niti najmanjše poškodbe, pokvarjeni vozili bosta pa kmalu popravljeni. Vsekakor naj bo zato dogodek, ki ga smemo po pravici imenovati srečo v nesreči, zgledno opozorilo, naj bodo vsi, ki uporabljajo mestne ceste, bolj previdni.

Pogled na kraj nezgode. Videti je težko naloženi tovorni avtomobil tik ob vozu cestne železnice

morejo izogibati. Zato bi moral na koncu ulice svoj težko naloženi avto toliko zavreti, da bi ga utegnil v kočljivem položaju hitro ustaviti ali tako okreniti, da bi ušel karambolu. Hupanje seveda ne pred-

Marsikatera nezgoda jim bo prizanešana in s tem tudi mnoge sitnosti, pravde, pota in stroški, kar vse so posledice nezgode, kakršna je bila ta, pri kateri so vsi prizadeti odnesli zdravo kožo.

Za dobro uro je bil ustavljen ves tramvajski promet. Dolga vrsta vozov se je natrpala vse od kolodvora pa skoro do Tyrseve ceste

Pred 50 leti v učiteljsko službo

Pred petdesetimi leti...

Leto mineva za letom, jesen za jesenjo polni mladež učilnice, učitelji obnavljajo leto za letom pouk. Meni pa se silerno jesen obnavlja spomini na mojo prvo pot v učiteljsko službo.

Bilo je pred 50 leti. Dne 29. avgusta 1890 sem nastopil svoje potovanje v belokranjsko prestolnico, v starinski Črnomelj. Takrat naša solnčna Dolenjska še ni imela železnice, avtomobilov še nismo poznali, vsaj na deželi ne. Edina in najhitrejša vožnja, če si jo zmožel z denarjem, je bila poštna zveza. Te sem se poslužil tudi jaz. Izbral sem najbližjo pot čez Kočevje. Najbližjo pravim, pa še ta je bila predolga. Na dan sv. Janeza obglavljenega, tri dni pred pričetkom šole, sem poln upa odpoto-

val. Počitnice so bile takrat v Beli Krajini od 15. julija do 1. septembra. Izmed 13 učiteljskih kandidatov, ki smo dovršili tedanje ljubljansko učiteljsko, sva bila jaz in že pokojni tovariš France Štefanič, med nami kratko imenovan Stefan, prva imenovana, oba za Črnomelj. Tovariš je prav tisti dan potoval s pošto čez Novo mesto.

Solnce je sijalo, ko sem se vsedel v Ljubljani zjutraj ob 7. v poštni voz na dvorišče Stare palače na prostoru, kjer stoji danes nova palača Bat'e. Sedmo uro so oznanjali zvonovi, ko je postiljon zatrobil. Odpeljali smo se čez šentjakovski most in trg pa dalje po Karlovski cesti na Dolenjsko. Štirje smo bili v vozu. Nekaj gospod, srednjih let, iz Velikih Lašč, se je začel brž pogovarjati z gospo, ki se je peljala z nami. Pisal se je za Hočevarja. Pogovor je tekla po nemško, največ o vsakdanjostih in kočevskih razmerah. Počasi je minevala vožnja, čeprav so tekli konji ves čas, razen v klanec, v lahнем trabu. Okrog 10. smo dospeli na Turjak. Tu so zamenjali vprego, potniki pa smo lahko dobili v gostilni zajtrk. Odmor je bil kratek. Že je šlo dalje v enakem tempu. V Laščah je Hočevar izstopil, želeč nam vsem srečno pot, prav posebno pa še meni, ko je bil prej zvedel, kam sem namenjen. V Laščah sem se živo spomnil pisateljev Levstika in Stritarja, ki sta tu v bližini zagledala luč sveta, saj mi je še šumelo v glavi marsikaj o njunem literarnem delu, ki smo ga bili na učiteljsko temeljito predelali. In vzbujal se mi je spomin na stare čase, na dobo protestantizma, ko je Trubar, rojak z bližnje Rašice, oznanjal novi nauk. Dospeli smo do Ortenke. Vse to mi je bilo novo. Tudi tu smo se za kratek čas usta-

...in danes

vili, živino napojili, se malo odpočili. Vsi smo si pogasili žejno in se okrepčali, saj je dobro pripetalo in je bila vožnja v razgretem vozu že kar huda. Proti drugi uri popoldne smo privozili v Ribnico. Da se bliža slavnja pošta, je oznanil postiljon takoj ob vstopu v trg. V Ribnici smo ostali dobre pol ure, da smo oddali in sprejeli pošto. Spet smo menjali konje. Potniki smo lahko kosili. V Ribnici je zapustila voz kočevska gospa, ker se ji je pripeljala naproti kočija iz Kočevja. Od Ribnice dalje sem ostal sam. Le nekaj pred Kočevjem je postiljon povabil na voz ob cesti stoječe zale deklo. Pa ne k meni, marveč spredaj k sebi. Bila je brhka Kočevčarica in sta se znašla z voznikom v prav živahnem pomenku.

Če se prav spominjam, sem po 10 urah

srečno prispel v Kočevje pred ondoto pošto, ki je stala v manjšem parku. V poslopju je bila tudi restavracija. Dozdaj je še bilo. Kolikor se je dalo opazovati s poštnega voza, sem vendarle spoznal marsikaj novega in zanimivega. Od Kočevja dalje je le tu pa tam vstopil za krajšo pot kak potnik, ki me je nagovoril v kočevski nemščini: »Vo gešte hin?« Odgovoril sem po slovensko: »V Črnomelju. Molč. Nobe-nega vprašanja več. Po dolgočasni vožnji skozi kočevske gozdove sem prispel že v trdi noči v Črnomelj. Vsega sem potoval 14 ur.

Večkrat med potjo, posebno pa od Kočevja do Črnomlja, so me obšle misli in skrbi, kako bo na prvem službenem mestu, kako bom kos učiteljskemu poklicu. Pa sem se opogumil, saj sem bil po lastni sodbi v vzgojnih in šolskih navodilih vsaj teoretično dovolj podkovan. V Črnomlju sem izstopil pri Laknerjevem hotelu, da najmem prenočišče. V restavraciji sem vsedel za prvo mizo in naročil četrtniko vina. Pri drugi mizi je sedelo več gospodov v uniformah. Uradniki. Katerih kategorij in policiev, tega tisti večer nisem mogel spoznati, saj sem se zadržal le pčle četrte ure, da so mi pripravili sobo. Seveda so gospodje govorili le po nemško.

Drugo jutro me je v sobi brž poiskal tovariš Štefanič in mi povedal to in ono, kar je bil zvedel prejšnji večer. Prispel je bil v Črnomelj kake tri ure pred menoj. Zajtrkovala sva v restavraciji. Tovariš Stefan ni imel drobiža in je plačal z desetkami. Natakara se je začudila: »30. je že danes, pa imate še tolikšen denar!«

Po zajtrku sva se podala na trg, da se predstaviva krajevnim dostojanstvenikom. Že naju je čakal učitelj šetina. Bil je znan dovipneč, dober govornik in politik, pa tudi spreten sadjar in več v vinogradništvu, saj je bil iz Mokronoga doma. Služ-

boval je vso dobo, od začetka 1876 do smrti med vojno, v Črnomlju. Pa pride čez trg nadučitelj Anton Jeršinovic, ki je bil obem okrajni šolski nadzornik in je tudi že davno pokojen. Šetina naju je predstavil in Jeršinovic je bil z nama dosti prijazen. Naročil je, naj naju šetina privede čez dobro uro v urad na glavarstvo, da prisežemo. Zaprisegel naju je vodja okrajnega glavarstva dr. Hinterlechner kot predsednik okrajnega šolskega sveta. Bil je nizke, čokate postave. Kakor smo pozneje spoznali, je mož zelo težavno delal zaradi malenkostnih kapric in pedanterije. Nadzornik Jeršinovic je bil šolnik stare šole, ne poseben vzgojitelj, pač pa sposoben v uradniškem poslovanju, z bistrim pogledom v gospodarskih zadevah. Učiteljska zaprisega je bila tiste čase kar imenitna reč. Takoj po prisegi so nama čestitali vsi uradniki iz bližnjih sob. Jeršinovic nama je dal nekaj koristnih naukov in nasvetov, kako naj se predstaviva županu, župniku in predsedniku krajevnega šolskega sveta, okrožnemu zdravniku Antonu Pavlinu. Župan je bil tedanjí poštar trgovec in posestnik France Šušteršič. Bister mož, dober družabnik, zaveden narodnjak. Že dolgo je tega, kar je umrl. Župnik je bil duhovnik nemškega viteškega reda, po rodu Čeh s priimkom Wesely. Nizke postave, okrogel kakor sod. Starih šeg in navad je bil, nasproti vsakomur jako toleranten gospod. Najoriginalnejša oseba Črnomlja, če ne vse Bele Krajine, je pa bil distriktni zdravnik Pavlin. Izhajal je še iz stare zdravniške šole ranocelnikov. Skoraj da me je posilil smeh, ko smo ga srečali na trgu, kjer naju je predstavil tovariš šetina kot nova učitelja. Pavlin je bil čudak po obnašanju in obleki. Leto in dan v visokih škornjih, srajco pod vratom vedno odpeto, kravate ni poznal, telovnik kar križema zapet, ne glede na vrsto gumbov, na

Gospodarstvo

Moka se mora poceniti

Preteklo soboto je banska uprava določila maksimalne cene za moko, in sicer v nadrobni prodaji za belo moko (90%) na 9 din, za enotno krušno moko pa na 5 din za kg. Naša javnost se sprašuje, zakaj je moka v tako znatni meri podražila. Boli kakor bi to ustrezalo podražiti pšenice, in zakaj je bela moka toliko dražja od krušne moke, medtem ko je bila prej razlika med ceno beli in krušni moki neprimerno manjša.

Sedanje visoke cene moki so v veliki meri posledica nesmotnih predpisov uredbe, s katero je bilo uvedeno mletje enotne moke. Po tej uredbi morajo mlini iz 100 kg pšenice izmleti 70 enotne krušne moke in le 10 kg bele moke (ostalih 20 kg odpade na othro in izgubo pri mletju). Avtorji uredbe so si stvar očito v edstavljali tako, da je bila poceniti visoko ceno beli moki, da bi se pocenila krušna moka. Ker pa je bil določen tako majhen odstotek za mletje bele moke, je izpadla cena za belo moko izredno visoko. Pri tem pa je tudi krušna moka razmeroma draga.

Vsa ta kalkulacija je docela zaračuna. Izredno visoka cena beli moki ni na mestu, če iz psiholoških ozirov. Kmetije, ki proizvajajo svoje pridelke na trgu, se že sklanjajo na to, da ne morejo svoje blago prodajati ceneje, če stane moka 9 din. Zadržena je tudi zaradi tega, ker ni verjetno, da bi se v celoti konsum pšenične moke (bele in krušne) bistveno zmanjšal, če bo bela moka draga. Konsum pšenične moke bo manjšal le tedaj, če bo cena krušne moki sorazmerno dosti nižja.

Avtorji uredbe pa so tudi slabo kalkulirali in računali, navzlic številnim konferencam, kajti pri drugačnem razmerju med belo in krušno moko pri mletju bi se lahko bistveno pocenila tako bela kakor tudi krušna moka.

Sedaj določa uredba, da sme biti cena beli moki franko mlin največ za 4 din pri kilogramu višja, kakor znaša nabavna cena pšenice v dotičnem kraju, neupoštevajoč vrste in skupni davek; cena krušni moki pa sme biti za največ 0,35 din višja, kakor znaša cena pšenice. Na tej osnovi je bila v dunavski banovini določena cena beli moki franko mlin na 7,23 din za kg, cena krušni moki na 3,58 din za kg in cena ošroba na 1,80 din za kg.

Iz 100 kg pšenice sme vojvodinski mlin izmleti 10 kg bele moke, kar da mlinu pri ceni 7,23 din izkupiček 72,30 din; za nadaljnjih 70 kg enotne krušne moke dobi mlin (pri ceni 3,58 din) 250,06 din. Če računamo, da ostane mlinu 18 kg ošroba (po 1,80 din), dobijo se za othro 32,40 din. Tako znaša celotni izkupiček mline 354,76 din. Pri mlinu, ki kupi pšenico od proizvajalca po 300 din, znaša torej kosmatni zaslužek 54,76 din, če pa kupi mlin pšenico od trgovca po 313 din, znaša kosmatni zaslužek vojvodinskega mline 39,76 din pri 100 kg pšenice.

Drugačen način mletja bi omogočil bistveno pocenitev moke

Cena beli in krušni moki pa se da precej znižati, če se določi drugačen razmerje pri mletju. Vedeti moramo, da so prej mlini dobili iz 100 kg pšenice mnogo več bele moke. Tudi na Madžarskem, kjer imajo že od lanskega leta uvedeno enotno mletje moke, je določeno, da meljejo mlini 40% bele moke. Mi pa smo iz bojazni, da bi bilo premalo krušne moke, določili izredno majhen odstotek za belo moko, kar je imelo za posledico, da smo morali določiti visoko ceno tako za belo, kakor tudi za krušno moko.

Lekarna »Ustar«

nasproti glavne pošte v Ljubljani se izsefi

iz sedanjih prostorov v sredo 25. t. m. in se v najkrajšem času vseli

v nove prostore palače Bat'a

Conjeno občinstvo prosi, da ji ohrani nadaljnjo naklonjenost. Stranke, ki so naročile zdravila, pa so v skladu naprosene, da zdravila dvignejo najkasneje do torka 24. t. m. do 6. ure zvečer. (—)

glavi zmečkan klobuk, za katerim je navadno imel zatakleno petelinje pero. Njegovo bivaljsko je bilo natrpano v vsakovrstno navlako, sadeži in steklenicami, po stenah je viselo prečudno orožje, starinske in novejšje puške. Moč je bil vnet, lovci. V obhajenju se malo ni bil izbirčen v izražanju. Radi pa so ga imeli kot srčno dobrega človeka. Bil je po rodu Ljubljčanec, nekoliko nemškutarskega mišljenja. Ni bil pijanec, toda sleherni dan je obiskal vse črnomilske gostilne in teh bogme takrat ni bilo malo.

Pa bi segel predaleč, če bi hotel opisati vse tedanje črnomilske rojake. Vendar moram še omeniti družino bratov Švajgarjev. Imeli so znano trgovino. Posebno pri kupen, narodno in napredno zaveden je bil Janko, ki je bil obenem notarski sollicitator; pozneje je postal sodni uradnik, vodja zemljiške knjige. S tem zavednim rojakom sem se mnogo družil. Prevedel originala je bil tudi tedanji notar Kupljen, tako po občevanju kakor po zunanosti. Doma je bil s štajerskega in je ostal vse življenje za voden Slovenec. Umrl je v Celju, kjer je imel več hiš. S hvaležnostjo moram omeniti tedanjega sodnika Julija Barčarja, ki je sodeloval kot feljmonist v »Slovenskem Narod« s psevdonimom »Konkrovitarske«. Jako živahen, vsestransko izobražen in kulturno delaven mož. Pozneje, ko je bil predstojnik Narodne čitalnice, jaz pa tajnik, sva kar velika skupaj delovala. V tej funkciji sem postal pred 48 leti dopisnik naših listov. Črnomelj je bil tedaj res pravo starinsko mesto. Razen glavnega trga je bil s predmestij vred bolj podoben večjim vasem. Dokaj hiš je bilo še lesenih in s slamo krita. Ljudstvo je bilo dobro in priklupno. Ohranilo nam je svoje prvo triletno službovanje v Črnomlju v vsem prav lepe spomine.

Lovro Perko, šolski upravitelj v pokoju.

V uredbi je določeno, da sme trgovinski minister v sporazumu z banom Hrvatske spreminjati način enotnega mletja. To pooblastilo je treba v interesu pocenitve moke čim prej izkoristiti. Če bi predpisali, da se melje iz 100 kg pšenice 25 kg bele moke (namesto dotedajšnjih 10 kg) in 55 kg krušne moke (namesto dotedajšnjih 70 kg), bi pri nespremenjenem izkupičku za mlin lahko dosegli pocenitev bele moke za 1 din pri kg in krušne moke za preko 55 par pri kg. Račun bi bil potem za vojvodinski mlin naslednji:

Izkupiček za 25 kg bele moke bi pri ceni, znižani od 7,23 na 6,23, znašal 155,75 din. Enotna krušna moka bi se lahko pocenila za 55 par pri kg, od sedanjih 3,58 na 3,03 din in bi mlin za 55 kg enotne krušne moke po tej znižani ceni izkupiček 166,65 din. Za 18 kg ošroba pa bi pri nespremenjeni ceni dobil 32,40 din. Tako bi znašal celotni izkupiček od 100 kg pšenice 354,80 din, torej prav toliko, kolikor znaša sedaj celotni izkupiček, ko dobi mlin 10 kg bele in 70 kg krušne moke.

Marsikdo si bo morda mislil, kako je to mogoče, da ostane izkupiček za mlin neizpremenjen, čeprav se poceni tako bela, kakor tudi krušna moka. Bistvo je v tem, da bi mlin pri predlaganem načinu mletja dobil za 150% več bele moke, ki bi jo navzlic znižani ceni lahko dražje prodal, kakor jo prodaja sedaj, ko je vsebovana v krušni moki.

Gornja kalkulacija nam kaže, da so imeli avtorji uredbe zelo nesrečno roko, ko so določali razmerje za mletje moke, ko so si izbrali tak način mletja, pri katerem mora biti draga ne samo bela, temveč tudi krušna moka. Res bi bila krušna moka pri povečanem odstotku bele moke temnejša. Toda vsa naša javnost je bila po objavi uredbe o enotni moki pripravljena na to, da bo enotni kruh mnogo temnejši, kakor je v resnici. Celočkan zamenjatišljive, kakšni motivi so bili prav za prav mero-

Zakaj ni krompirja

Slovenski krompir gre v Zagreb, mi pa kupujemo slovenski krompir

O cenah krompirja razpravljajo danes producenti in konzumenti, seveda vsak s svojega stališča. Prvi bi radi dosegli čim višje cene, drugi so voljni plačati čim nižje.

Zagreb je prvi izmed mest v državi določil cene, po katerih se krompir sme prodajati na trgu. Hrvatski krompir ima ceno 1,50 din za kilogram, slovenski pa 2 din. Hrvatski krompir je slabšeje kakovosti; je sicer zelo roden ter ga kmetije v Slavoniji, kjer je glavni center proizvodnje, več pridelajo na enoto površine, kakor ga pridelamo v Sloveniji. Slovenska zemlja kljub izdatnemu njoenju s hlevskim in umetnim gnojem manj rodi, življenjska raven in pridelovalni stroški slovenskega človeka so višji, in ker so vrste, ki se goje v Sloveniji, boljše in okusnejše, je po mnenju Zagreba upravičena višja prodajna cena, češ slovenski krompir je poseben.

Tržni nadzorci v Ljubljani in Mariboru ne poznata razlik v ceni krompirja, niti za razne domače sorte, ki se glede kakovosti močno razlikujejo, niti glede provenience, zlasti če se krompir uvaža iz krajev izven Slovenije. V Ljubljani je določena za prodobno prodajo na trgu cena 1,50 din, v Mariboru pa 1,60 din za kilogram. Mestna občina ljubljanska skuša doseči uravnanje cen na določeni višini s tem, da je kupila v Slavoniji po nizki ceni tamkajšnji krompir in ga oddaja na debelo po 1,40 din, na drobno po 1,50 din. Tako so uravnanje cen na trgu, kjer občina lahko zabrani prodajo vsem, ki se teh določil ne bi držali, ker je prodajalcu odstopila prostor na trgu. Seveda pa občina na tej osnovi ne more določiti cene tudi za prodajo izven trga, torej v trgovinah in kadar producenti svoj krompir pripeljejo v mesto in ga prodajajo neposredno odjemalcem. Cena krompirja namreč ni omejevalna s vlado uredbo, ki bi bila potem splošno in povsod obvezna.

Če premostrimo v Zagrebu in v slovenskih mestih določene tržne cene za krompir, bo

dajni, da je bilo določeno sedanje razmerje za mletje bele in krušne moke. Saj moramo vendar predpostavljati, da so avtorji uredbe imeli na razpolago vse potrebne kalkulacije za razne načine mletja.

V tej zvezi moramo opozoriti še na važen razlog, ki govori prav tako za povečanje odstotka bele moke. Znano je, da so prej mlini mletli okrog 40% bele moke, med tem ko morajo sedaj mletiti samo 10% bele moke, ki jo prodajo po izredno visoki ceni. Kdo bi mogel kontrolirati mline, da bodo mletli res samo 10% bele moke. V uredbi so sicer določene najvišje kazni ravno za mline, ki bi mletli pšenico drugoče, kakor je predpisano v uredbi, toda nekaj odstotkov več bele moke uide vsaki kontroli. Kaj pa pomeni, če mlin pri sedanjih izredno visoki ceni za 10% bele moke, nam kaže naslednji pristop račun. Če melje mlin točno po uredbi in kupi pšenico po 313 din od trgovca, znaša njegov kosmatni zaslužek pri mletju 100 kg pšenice 39,76 din. Če pa poveča odstotek bele moke na 20%, tedaj se njegov kosmatni zaslužek poveča že na 78,80 din pri 100 kg pšenice. Kosmatni zaslužek se torej podvoji, čisti zaslužek pa poveča še v večjem razpustu. Ali je res potrebno, da mline izpostavimo tako hudim izkušnjam, ali ne bi bilo tudi s tega stališča bolj pametno, da se poveča odstotek bele moke, saj ne bi imeli mlini potem mnogo možnosti povečati odstotek bele moke, pa tudi če bi ga povečali, ne bi to toliko zaleglo pri celotnem izkupičku kakor danes, ko je odstotek bele moke tako majhen in je cena beli moki tako visoka.

V interesu pocenitve moke, pa tudi v interesu onemogočenja mahinacij v mlinih bi bilo torej nujno potrebno, da se spremeni način mletja. To zahtevajo tudi socialni ozirji, kajti pogrešno je naziranje, da so siromasti sloji prebivalstva zainteresirani samo na ceni krušne moke, ne pa tudi na ceni bele moke. Ne glede na to, bi spremenjeni način mletja omogočil tudi pocenitev krušne moke. Po potrebi pa se lahko še v večji meri poceni krušna moka, če se cena beli moki zniža za manj nego en dinar.

vsakomur jasno, da bo razlika 50 par pri kilogramu pospeševala izvoz krompirja iz Slovenije. Hrvatski kupec ga tudi lahko dražje plačuje in v resnici se doseže pri dobavi v Zagreb, franko slovenska nakladalna postaja, 1,65 din za kg. Razumljivo je potem, da kmetje svojega pridelka nečje prodajati v slovenska mesta, odnosa da zahtevajo višje cene. Pomagajo si tako, da za krompir zahtevajo 1,50 din za kilogram, za prevoz po 0,20 do 0,25 din.

Omenili smo že, da se na slovenski zemlji pridelava manj krompirja na enoto površine kakor v Slavoniji. Vrsta »Ela«, ki jo sade Slavonci, je prav za prav industrijski krompir. Prebivalstvo v Slavoniji ga uporablja tudi za ljudsko hrano, ker drugih vrst ne pozna, odnosno ne zmore višje cene za kvalitetno blago. Mi Slovenci smo glede krompirja razvajeni, sicer tudi pri nas sadimo v nekaterih krajih industrijski krompir vrste »Woltman« in »Kraljica«, toda uživamo ga ne, temveč ga prodajamo industriji, odnosno ga pokrmimo svinjam. Sicer so te vrste nekateri trgovci v mestih prodajali tudi za ljudsko hrano, posebno lani, ko je primanjkovalo krompirja, vendar pa ta krompir Slovincem ne gre v slast in ga redkokateri vdruči kupi. Tudi se preko zime slabo drži. Bilo bi tudi res nezumljivo, če bi se ne držali naših okusnih vrst: ranega in pozneje rožnika, kranjskega onelovca in štajerskega kresnika! Kakor pri vseh rastlinah kakovostne sorte zaostajajo v donosu za kakovostno slabšimi, tako je tudi pri krompirju. Cena teh naših kakovostnih vrst torej ne bi smela biti enaka slovenskemu »Ela«-krompirju ali pa domačim vrstam »Woltman« in »Kraljica«, če bi to tržna nadzorstva upoštevala, potem bi ne bilo pomanjkanja v domačem krompirju na trgu in bi ne nastopila anomalija, da Slovenci kuhame slabši slovenski krompir, bratje Hrvati pa se maste z našimi okusnimi pridelki.

Vzroki pomanjkanja jedilnega olja

Službeno glasilo hrvatskih gospodarskih zborskih »Hrvatska privreda« prinaša ob priletu nove kampanje za proizvajanje jedilnega olja zanimiv članek, iz katerega posnemamo naslednje:

Do leta 1939 ni bilo občutiti pomanjkanja in so bile tvornice normalno zaposlene. Še v juliju lanskega leta je bila predvidena rekordna letina sončničnega semena. Tvornice so bile zaradi tega rezervirane pri pakupu oljnate repice, za katero je bila določena nesorazmerno višja odkupna cena kakor za sončnično seme. Zaradi velike suše v lanskem juliju in avgustu pa je bil pridelavek v resnici mnogo manjši. Oljnatu repico je pokupil Prizad, ki je 200 vagonov repice (kar ustreza količini okrog 75 vagonov olja) oddal neki vojvodinski tvornici, pri čemer ni upošteval tvornice v Zagrebu, ki je največja v naši državi.

V taki situaciji so pričele tvornice tekmovali pri odkupu sončničnega semena, ki se mu je cena dvignila za preko 30%. Ne sreča je hotela, da smo imeli tudi zelo malo letino bučnega semena. Nadaljnji možnosti za nakup surovine ni bilo, in ker je izbruhnila vojna v Evropi, so nastopile tudi velike težave pri uvozu. Edino Bolgarija je še imela izvozne presežke. Obilstva v Beogradu pa je devizno-tehničnih razlogov in sprčo neupravičenega pričakovanja, da bo surovine dovolj do prihodnjega leta, niso dopustila uvoza. Zaman so tvornice dokazovale, da po zmanjšanju količine 400 vagonov olja, in zaman so svetovale, da je treba v taki situaciji z večjim uvozom surovine ustvariti še rezervo v količini najmanj 300 vagonov. Uvoz 600 vagonov sončničnega semena iz Bolgarije, in sicer dvema tvornicama v Vojvodini in dvema tvornicama v Južni Srbiji, medtem ko zagrebška tvornica ni dobila dovoljenja za uvoz semena. Pa tudi s tem uvozom so oblasti zavlačevala. Medtem je Bolgarija znaten del svojih presežkov prodala drugam in šele lani pozimi nam je uspelo uvoziti nekaj semena, toda le polovico predvidene količine, to je 300 vagonov, kolikor

je bilo še na razpolago (namesto dovoljenih 600 vagonov). Ta nezadostni uvoz je vzrok sedanjega pomanjkanja.

Zavedati se moramo, da je bila lanska letina oljnatega semena v naši državi mnogo slabša kakor v prejšnjem letu. Medtem ko smo leta 1938 pridelali okrog 1000 vagonov oljnate repice, je znašal lanski pridelavek le 600 vagonov. Sončničnega semena smo leta 1938 pridelali 4600 vagonov, lani pa le 3200 vagonov in bi morali torej uvoziti mnogo več ko 300 vagonov. Donos bučnega semena je znašal leta 1938 600 vagonov, lani pa le 200 vagonov.

Prvotno smo pričakovali, da bomo letos za silo krili potrebe domačega trga do druge polovice junija, ko bo na razpolago oljnata repica nove letine. Toda letošnji pridelavek oljnate repice je bil še slabši kakor lanski in je znašal le okrog 100 vagonov (lani 500, predlanskim 1000). Od te količine je zagrebška tvornica dobila nekaj manj ko polovico, proizvedeno repično olje pa je bilo oddano predvsem za potrebe vojaških ustanov, prometnega ministrstva in za potrebe naših tvornic sardin v Dalmaciji.

Kar se tiče sončničnega semena, se je letos letina zakasnila za 14 dni. Prvotne vesti so se glasile, da bomo letos imeli okrog 8000 vagonov sončničnega semena. Gladno in deževno vreme je bilo sicer ugodno za rast rastline, ne pa za razvoj semena. Vrhnega so površine poplave uničile pretee posejane poljane. Navzlic temu lahko rečemo, da do letina precej ugodna, tudi če bo znašal pridelavek le polovico prvotno predvidene količine, to je 4000 vagonov, ker bo pridelike pri tem še vedno večji kakor v letu 1939. Kakšen bo pridelavek bučnega semena, danes še ni mogoče oceniti.

Glede nove kampanje se lahko reče, da bomo imeli dovolj olja za kritje najnujnejših potreb do junija prihodnjega leta, ko bo na razpolago oljnata repica. Kar se tiče cene, je treba omeniti, da se danes prodaja rafinirano oljno olje po 40 din in še več, kar je posledica pomanjkanja ostale jedilnega olja. Novo sončnično olje

bo sicer dražje, kakor je bilo lani, vendar bo cena znašala le polovico sedanje cene rafiniranega oljnatega olja. Podražitev proti lanskemu letu je utemeljena v tem, da so tvornice lani plačevale za sončnično seme po 180 din, letos pa znaša odkupna cena 300 din za 100 kg. Tudi produkcijski stroški so letos višji. Sprdi navedenih dejstev lahko ugotovimo, da so izgledi glede olja še relativno zadovoljivi, tako glede količin, ki jih pričakujemo, kakor glede cen. Odkup sončničnega semena se je že pričel.

Enotne cene za olje so že določene

Cena v nadrobni prodaji bo okrog 26 din za liter

Včeraj je bila pod predsedstvom pomočnika trgovskega ministra Save Obradovića v Prizidu konferenca o jedilnem olju. Konferenca so se udeležili zastopniki Prizada, urada za kontrolo cen in delegati tvornic olja. Po razpravi o vseh vprašanih je bil v zvezi s kampanjo olja in z izvedbo uredbe o oljaricah in jedilnem olju, sprejet naslednji sklep:

1) Nova kampanja za jedilno olje se bo začela v ponedeljek 30. t. m., ko bodo tvornice, ki pripadajo prodajni centrali dale v promet novo jedilno olje.

2) Cene, po kateri bodo tvornice prodajale olje, je določena na 18,40 din za kg franko nakladalna postaja tvornice, oziroma 20,70 din franko namembna postaja. Cena je izenačena za vso državo (upoštevajoč tukaj vozno, posodo in davek na poslovni promet).

3) Cene v nadrobni prodaji bo določil urad za kontrolo cen. Ta cena v Beogradu ne bo večja kakor 26 din za liter olja, skupaj z obično trošarinom.

4) Luksusnega olja sploh ne bodo izdelovali, niti ga ne bodo kot takega pakirali. V promet bo dano samo izenačeno jedilno olje.

5) Konferenca je ugotovila, da bo mogoče iz letošnjega pridelka sončničnega semena pridelati 1050 vagonov jedilnega olja, kar zadostuje za uporabo 8 mesecev. Z naknadno proizvodno olja iz oljnate repice, se bodo pokrile potrebe do prihodnje kampanje.

6) Ker je predpisan pravilnik o zajednici predelovalcev, bo sestanek predelovalcev t. m., na katerem bo ustanovljena tudi prodajna centrala za olje.

7) Odkup oljaric in njihovo kontrahiranje bo poverjeno zajednici predelovalcev, da se zagotovi red na trgu oljaric.

8) Ministrstvo za trgovino in industrijo bo po Prizadu izvajalo stalno kontrolo nad proizvajalci oljaric in nad njeno podajno centralo.

Prizad je prepovedal tvornicam nakup sončničnega semena

V smislu uredbe o oljaricah je Prizad pred tedni dovolil tvornicam, da na njen račun odkupijo sončnično seme pri proizvajalcih. V četrtek je Prizad izdal proklamo, v katerem pravi naslednje: Ker se domače tvornice jedilnega olja pri odkupu sončničnega semena niso ravnale po predpisih in obveznostih ter po načrtu in načinu razdelitve semena letošnjega pridelka in se tudi niso držali cene, predpisane z uredbo o oljaricah, je Prizad v zaščito splošnih interesov prepovedal odkup sončničnega semena. Prepoved bo veljala 10 dni, dokler ne bo ustanovljena zajednica predelovalcev oljaric, ki bo nato izključno pooblaščen za odkup sončničnega semena na način in po predpisih, ki jih bo določil Prizad. Ta zajednica predelovalcev oljaric bo v vsakem okolišju, kjer se proizvaja sončnično seme postavila svoje odkupne postaje.

Proti kupcem brez razlike, ki bi kljub tej prepovedi in brez pooblastila Prizada kupovali letošnji pridelavek sončničnega semena, se bo postopalo najstrožje po kazenskih določbah, ki so predvidene z uredbo o oljaricah.

V tej zvezi poročajo iz Beograda, da je Prizad prepovedal nakup zaradi tega, ker so tvornice kupovale še nezrelo seme, kar gre na škodo kakovosti in izdatnosti olja. Poleg tega so si začele medsebojno konkurirati, ter so plačevale višje cene in se niso ozirale na odkazane okolišče. Dognano je tudi, da so skušale nekatere tvornice nakupiti količine prikriti in si nabaviti za loge, s katerimi bi mogle špekulirati. Zaradi tega postopanja tvornice je prišlo tudi do zakasnitve nove produkcijske kampanje, kar se tem težje običti, ker olja silno primanjkuje.

Prizad je obenem pozval vse proizvajalce, naj trgajo samo popolnoma zrelo blago, ki je edino sposobno za proizvajanje jedilnega olja ter naj blago dobro shranijo do izročitve zajednici predelovalcev.

Lep zaslužek od izvoza robidovega listja

Robido poznamo kot nadležen gozdni plevel, ki je služil v hudih zimah za zasilno pašo srnam in jelenom. In vendar je ta plevel letos nudil mnogim krajem Dolenjske lep zaslužek. Samo Kmetijska družba je letos izplačala za robidovo listje v okoliščini Stične, Dobrega polja, Zagradca, Novoga mesta okoli dva milijona dinarjev. Marsikatera revna kmečka hša bo z zaslužkom od nabiranja robidovega listja laže prebrodila zimo in se preskrbela s hrano in obleko, ki bi sicer manjkala. Nabiralo ga je staro in mlado. Znaše se hše z več rodbinskimi člani, ki so zaslužili po 15.000 do 20.000 din, mnogo pa jih je, ki dobile 5000 do 10.000 din.

Robidovo listje je bilo vse izvoženo v Nemčijo, kjer iz njega pripravljajo čaj. V prejšnjih letih smo ga izvozili največ 2 do 3 vagona, letos ga bomo več 70 vagonov, ker pač uvoz kitajskega čaja ni mogoč. Izrabili smo torej trenutno konjunkturo, da smo to prirodno bogastvo izkoristili. Nabiranje in vnovčenje je organizirala Kmetijska družba, a našli so se nabirali, ki so pobudo razumeli in se vrgli na posel. Brez tega bi bil razmeroma povoljne cene uspeha ne bi bilo. Pohvaliti je treba to razumevanje nabiralev iz omenjenih krajev, ker drugod, kjer je Kmetijska družba hotela tudi organizirati to nabiranje, ni našla nikakršnega odziva. Ljudje so znaširali v glavo in se norčevali: plevel naj nabiramo, in to naj bo delo, ki je dostojno kmetu? Vsako delo, ki je zvezano s trudom, je častno in se izplača, če je pošteno vodeno in izvršeno.

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode!

Pri splošni nervozi

ugodno pomirja Rogaška voda TEMPEL, pomešana s sladnim sokom.

Nove kazenske sankcije proti draginji in spekulaciji

V petkovi številki smo pod gornjim naslovom objavili vsebino uredbe o kaznovanju dejanj ogrožanja redne oskrbe z življenjskimi potrebščinami in ostalim blagom. Besedilo te uredbe, ki so ga objavili listi v Beogradu, pa ni bilo končnoveljavo. Zato objavlja sedaj Agencija Avala avtentično besedilo, ki se glasi:

Prvostopna upravna oblastva bodo kaznovala z zaporom do 30 dni in z denarno globo do 3000 din osebe, proti katerim je sodišču predložena prijava zaradi kazenskih dejanj po uredbi o pobujanju trgovine in brezvestne spekulacije, po uredbi o kontroli cen, po uredbi o ukrepih za oskrbo prebivalstva in vojske s kruhom in po uredbi o oljaricah in jedilnem olju (v prvotnem besedilu je bila na tem mestu omejenjena tudi uredba o prometu s pšenico), če smatrajo, da se s prijavljenim dejanjem moti in ogroža redno oskrbovanje z življenjskimi potrebščinami.

Kazen iz prvega odstavka ne izključuje kazenske odgovornosti storilca, kolikor obstoji v njegovem postopanju dejanje, za katero izreka kazni redna sodišča. V primeru neizterljivosti se denarna kazen spremeni v zapor, tako da se za vsake 100 din računa en dan zavora.

Z novo uredbo se poostrijo represalije za dejanja, ki so že inkriminirana s predpisi posameznih uredb o kontroli cen in pobujanju draginje. Po novi uredbi lahko policijska oblastva takoj izrečejo prestopno kazen v primeru kršitve omejenih uradnih cen, če je zaradi teh kršitev predložena prijava rednemu sodišču. Ne glede na izrečeno policijsko kazen se nadalje vodi kazensko postopanje na sodišču. Pogoj je torej samo prijava sodišču. Seveda sme policijsko oblastvo izreči kazen samo tedaj, če smatra, da se s prijavljenim dejanjem ogroža in moti redno oskrbovanje prebivalstva z življenjskimi potrebščinami. Kazni izreka oboja upravna oblastva prve stopnje.

Karbida je dovolj

Glede na govornice, da bo tudi karbida primanjkovalo, izjavlja TVORNICNA ZA DUŠIK V RUSAH, da te nevarnosti ni, ker lahko vsako dobi karbida po normalnih cenah, kolikor ga potrebuje. Tvornica dobavlja in izvršuje neposredno naročila od 25 kg in več. Na drobno, t. j. manj ko 25 kg karbida, pa tvornica sama ne prodaja. (—)

Gospodarske vesti

Novi sladkor bo nekoliko dražji. Ko je bila v maju določena povišana odkupna cena za sladkorno peso, je bilo že napovedano, da bo cena novemu sladkorju nekoliko višja. Sedaj poročajo iz Beograda, da na pristojnih mestih proučujejo vprašanje cene sladkorju iz nove produkcijske kampanje. Po teh informacijah bo cena za novi sladkor le v toliko višja, kolikor to ustreza povišanju odkupne cene za peso in delni podražitvi pridelaviških stroškov, zlasti premoga in delavskih mezd. Nova prodajna cena za sladkor bo določena najkasneje v ponedeljek ali torek. Tvornice so že pričele predelovati letošnji sladkorno peso, pri čemer se je izkazalo, da je kakovost pese prav zadovoljiva. Letošnja produkcija sladkorja bo zadostna za kritje vseh naših potreb in bo večja kakor v vseh zadnjih letih.

Uvedbo enotnega mila. Jugoslovanski nacionalni odbor za normalizacijo pri trgovinskem ministru je določil norme za izdelovanje mila. Glede na pomanjkanje surovine in tehnoloških maščob bo trgovinsko ministstvo v kratkem izdalo odločbo o normalizaciji proizvodnje mila v vsej državi. Za enotno milo bo urad za kontrolo cen določil tudi enotno ceno. Trgovci pa bodo morali v dveh mesecih razprodati zalogo mila dosežane produkcije.

Nagli padec cene koruzi. Ponovno smo že opozorili, da bo cena koruzi spričo letošnje obilne letine naglo popustila, čim se bo pojavila na trgu nova, umetno sušena koruza, kar je pričakovati ob koncu septembra. Ta okolnost je že povzročila, da je cena stari koruzi popustila od 400 din, kolikor je znašal najvišji tečaj na novosadski borzi, na 345 do 350. Sedaj prihaja v Vojvodini že v večjem obsegu na trg nova koruza v štorjih. Tako koruzo so v Subotici prejšnji teden prodajali po 200 din za 100 kg, zadnje dni pa je prišlo na trg toliko tega blaga, da je cena padla na 105 din za 100 kg.

Povišana prodajna cena za kvas. Finančni minister je odločil, da se s 23. septembrom 1940 določi uradna prodajna cena za kvas v vsej državi na 32 din za 1 kg, vstevši državno trošarino in skupni davek, franko železniška postaja kupca. Sedaj znaša uradna prodajna cena 29 din za 1 kg, in je

Domače vesti

Kaj potrebujemo? Oddelek za zaščito družine!

Dva dogodka naj povemo, ki sta značilna za duha časa, ker na ves glas dokazujejo, kako malo resnosti je v vsakdanjih besedah in kako ogromno laži je nakopičenih v dnevnih zatrjevanjih onih, ki odgovarjajo za usodo in srečo naroda. Koliko je izgovorjenih in napisanih besed o važnosti naše vasi za naš narodni obstoj in napredek! Vas je jedro naroda, kmet za služi prvo in najučinkovitejšo pomoč. Posebno je zanemarjeno zdravje na vasi in zdravniška pomoč za slovensko vas je velika izjema, ker je predraga in preodlagana. Ob cestah je malo boljše, hribovski kraji pa so zanemarjeni kakor da ne bi bili naši, slovenski.

V taki vasi je mati rodila dvanajstega otroka. Do sedaj so bili vsi porodi izredno srečni. Oče — kajzar je daleč hodil na delo, da je skromno vzdrževal svojo družino in tako narodu dajal davščine, večje kakor jih dajejo mnogi bogatejši. Dvanajsti porod pa je skoraj zahteval smrt matere, da bi dvanajst klunov zamaž klicalo po dobri materi. Mož je sredi noči dirjal v dolino po zdravniku, za božjo voljo ga je prošil, da ga usliši in gre v hribovsko vas, dve uri daleč. Težko je kajzar pregovoril zdravnika, ker ni mogel dati jamstev zaradi honorarja. Porod je srečno končan. Oče in mati sta zdravniku za trud hvaležna. Toda sreča ne traja dolgo. Kajzar je dal 300 din na račun, ostanek pa je znal 8 1000 din. »No, nič ne de, boste že plačali,« je tolažil zdravnik obupanega kajzarja. Opomini so prihajali vsak mesec, vedno ostreje so bile zahteve. Kajzar je obupal. Kamor je šel na delo, povsod mu je bila plača zarubljena. Same solze, jok in obup, otrok je postal vedno bolj boleča nesreča.

Nekdani so ženi in materi dvanajstih otrok javili, da je mož v dolini utonil, dočali so, da je sam šel v vodo. Mož je padel pod težo skrbi. Žena in otroci v hribovski vasi so bili pozabljeni. Najstarejši otrok ima šestnajst let. Pravi, da je družina temelj naroda. Za hribovsko družino ni kredita in ne paragrafa, ki bi dopuščal skromno pomoč! In vendar: narod je trdnost. Kako dolgo, kaj pravite?

uri daleč. Težko je kajzar pregovoril zdravnika, ker ni mogel dati jamstev zaradi honorarja. Porod je srečno končan. Oče in mati sta zdravniku za trud hvaležna. Toda sreča ne traja dolgo. Kajzar je dal 300 din na račun, ostanek pa je znal 8 1000 din. »No, nič ne de, boste že plačali,« je tolažil zdravnik obupanega kajzarja. Opomini so prihajali vsak mesec, vedno ostreje so bile zahteve. Kajzar je obupal. Kamor je šel na delo, povsod mu je bila plača zarubljena. Same solze, jok in obup, otrok je postal vedno bolj boleča nesreča.

Grobnice in spomenike
kamnoseška stavbna dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje
Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

V zdravju pozabijo, da je strela udarila v družino. Pride pa zima, ki v hišo prinese težko bolezen, mati tri mesece v postelji, en otrok umrje. Stroški so ogromni. Jok, solze okoli materine postelje! Francozi so po silni nesreči ustanovili ministrstvo za družine. Mi, mi pa samo lepo govorimo, dejanj v zaščito družine ni!

Če želite pridelati več žita, krompirja, sadja itd.,
potem se obrnite na poobl. agronoma ing. PREZLJA, Ljubljana, Wolfova 3, tel. 34-73

* Zimski semester na Ljubljanski univerzi. Na Ljubljanski univerzi bo trajal zimski semester od 25. septembra 1940 do 15. februarja 1941. Rektor univerze je zdaj prof. dr. Matija Slavič, prorektor prof. dr. Rado Kušej, vršilec dolžnosti univerzitetnega sekretarja pa sekretar juridične fakultete Karlo Sketelj. V univerzitetnem svetu so: predsednik rektor, podpredsednik prorektor, poslovođa prof. dr. Alojzij Odar, člani pa vsi redni profesorji.

MED. UNIV.
dr. Rudolf del Cott
SPECIALIST ZA RENTGENOLOGIJU je odprl privatno prakso za rentgensko diagnostiko v sanatoriju »Emona« — Ljubljana, Komenskega ul. 4 — Tel. 36-23.
ORDINIRA od 14. do 16. ure izven tega časa po dogovoru.

Inskripcija traja za slušatelje, ki stopijo prvičkrat na univerzo, od 25. septembra do 5. oktobra; za slušatelje, ki so že bili vpisani, pa od 25. septembra do 10. oktobra. V poletnem semestru 1939/40 je bilo na Ljubljanski univerzi 1914 slušateljev in slušateljic, od teh 1909 rednih in 5 izrednih slušateljev ter 377 rednih slušateljic. Filozofska fakulteta je imela 371 rednih, 3 izredne slušatelje, od teh 194 rednih slušateljic; juridična fakulteta je imela 574

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jozefove grenčice.

Danes popoldne
telovadni nastop SOKOLA V SIŠKI
Po nastopu bo zabava s plesom. V slučaju slabega vremena bo nastop v Sokolskem domu. — Začetek točno ob 15. uri!

rednih slušateljic, od teh 91 rednih slušateljic, medicinska 179 rednih slušateljic, od teh 55 rednih slušateljic; tehniška 604 redne in 1 izrednega slušatelja, med temi 34 rednih slušateljic; teološka pa 181 rednih in 1 izrednega slušatelja.

DOPISNA TRGOVSKA ŠOLA
v Ljubljani — Kongresni trg 16/11.
vrši naknadni vpis
v svojo Dvoletno trgovsko šolo in ostale tečaje ter predmete, kakor knjigovodstvo, stenografijo, pravo itd. cer tuje jezike, kakor nemščino, italijansko, francosko in dr.
VPISI SE LAHKO VSAKDO.
Pouk se vrši z dopisovanjem, je osebno in zato uspešen. Vsa pojasnila pri vodstvu zavoda brezplačno.

* Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 76, z dne 21. t. m. objavlja pravila o opravljanju državnega strokovnega izpita uradnih pripravnikov v resoru ministrstva za prosveto, pojasnilo o pravici doktorja vsega zdravljenja, ki ni specialist za ustne in zobne bolezni ali zobozdravnik, do izvrševanja zobozdravniške prakse, pojasnilo o pravici do kopalniške sezone prakse tistih zdravnikov, ki nimajo krajevne pravice do privatne zdravniške prakse ali ki ne morejo uporabljati take pravice in spremembe v staležu državnih in banovinskih službenec na območju dravske banovine.

FOTOKOPIJE, POVEČAVE
HITRO, ČISTO, POCENI V DROGERIJAH
EMONA IV. KANC ZALOGA FOTOMANUFAKTURE LJUBLJANA NEBOTIČNIK

* Glasovanje gledališkega občinstva. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vabi vse gledališke obiskovalce, da imenujejo ne glede na že razpisani letošnji spored tri operna in tri dramska dela iz domače ali svetovne muzikalne ali dramatične literature, ki bi jih želeli videti v bodoči sezoni. Gornje naj javi vsak, ki se bo udeležil razpisnega glasovanja, pismeno na naslov gledališke uprave. Dopis naj bo podpisan s polnim imenom in opremljen z naslovom. Rok glasovanja je od današnjega dne do konca tekočega meseca. Uprava Narodnega gledališča bo nato razglasila glasovanja ter bo po možnosti upoštevala želje našega gledališkega občinstva.

Večerni trgovski tečaj
namenjen osebam, ki ne morejo obiskovati rednih dnevnih trgovskih in drugih slinih strokovnih šol.
PREDMETI:
Knjigovodstvo, trgovsko in obrtno računstvo, trgovstvo s pravom, korespondenca, nemščina, slovenska stenografija, strojeopisje, knjigovodske in pisarniške vaje
Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov.
Večerni tečaji pričnejo 8. oktobra. Vpisovanje se vrši vsak dan dopoldne, popoldne in zvečer od 8. ure. Šolnina je zmerna in vsakomur dostopna. Podrobna pojasnila in prospekte daje ravnateljstvo trgovskega učilišča
Christofov učni zavod
Ljubljana, Domobranska cesta 15 (telefon 43-82)
Največji trgovski učni zavod te vrste!

* Novi grobovi. V Ljubljani je umrla gospa Avgusta Florjančičeva, rojena Novohradsky, soproga uradnika. Blazo pokopnice bodo danes ob 15. spremenili z Zal k Sv. Križu. V Puduob pri Rakeku pa bodo danes pokopali kosmo Marijo Obzoltovo, rojeno Vilerjevo, ženo uglednega trgovca in posestnika. — Pokojnina blag spomin. Žalostnim naše iskreno sožalje!

Starinske predmete, pohištvo, porcelan, steklo, kipe, lustre, nakit itd. stalno kupuje trg. Dorotheum, ing. Rovšek, Ljubljana, Miklošičeva 12, vis-a-vis hotela »Uniona«.

* Poroka. Danes se poročita v Vuhredu g. Rajko Svetek, sodniški pripravnik, in Stana Malisova, zasebna uradnica, oba iz Ljubljane. Čestitamo!
* Hinen. Dne 17. t. m. sta se poročila g. prof. Ivan Polzelnik, profesor na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani, in gđ. Milena Seljakova. Obilo sreče!
* Operacije pomlajevanja niso prepovedane. Te dni je bila v Novem Sadu končana dolgotrajna pravda proti dr. Uzelcu in dr. Kolesnikovu, ki sta se, kakor so svoj čas poročali časopisi, bavila z operacijami za pomlajevanje. Operacije jima niso uspeli in oba kirurga sta prišla pred sodišče. Oba obtožena sta bila zdaj oproščena obtožbe, ker je sodišče presodilo, da te vrste operacije niso prepovedane, posebno če se izvrše s privoljenjem klienta. S tem je likvidiran spor, ki se je vlekel vse od leta 1936.

Fotoamaterji!
Povečave iz Vaših počitniških posnetkov Vam izvrši v nedosegljivi kvaliteti edina specialna fototrgovina
JANKO POGAČNIK
Ljubljana, Tyrševa cesta 20

* Huda nesreča na Sušaku. V podjetju za impregnacijo drv Ditad se je smrtno ponesrečil 17-letni kovaški pomočnik Peter Vunič. Bil je zaposlen pri kotlu velikega parnega stroja, naenkrat pa ga je udaril tok visoke napetosti in Vunič je mrtev omahnil v kotel. Kako je prišlo do nesreče, še ni ugotovljeno.

* V Bosni preiskujejo rude. Rudarski strokovnjaki v foinškem srezu raziskujejo sedanje stanje rudarstva, obenem pa bodo raziskali stanje številnih rudišč v tem bogatem rudnem okraju. Zanimali se bodo predvsem za nahajališča srebra, živega srebra, barita in nekaterih drugih rud. Najbolj znan rudarski kraj Bosne je Krešovo, kjer so že Rimljani kopali različne rude.

DEGEŠAN KREMA
PROTI SONČNIM IN DRUGIM PEGAM, LIŠAJM IN NEČISTIŠČAM
LOKČEK DIN 20,- BO POŠTI DIN 29,-
DROGERIJA KANC LJUBLJANA MARIBOR

* 128.000 Nemcev bo šlo skozi Zagreb. Ob zagrebškem Savskem kolodvoru je nastala cela majhna naselbina barak in kuhinj, namenjenih Nemcem, ki se selijo iz Besarabije in Bukovine v Nemčijo. Računajo, da bodo cela dva meseca posebni vlaki vozili te tisoče, ki zapuščajo eno domovino, da se naselijo v drugi. Prvi transport pričakujejo za 28. t. m.

* Krušna moka iz — belega fižola. V Slavoniji preizkušajo moko, dobljeno iz belega fižola, za katero je ugotovljeno, da vsebuje dvakrat toliko beljakovine kakor pšenica in trikrat več kakor koruza, ima pa manj ogljikovih hidratov in kalorij. Ker je letošnja letina pšenice precej slaba, bi se morda pšenična moka dala nadomestiti s fižolovo moko. V tem pravcu delajo tehnične in kemične analize. Če se posreči, dobiti moko, ki bi lahko nadomestila pšenično, bi bilo vprašanje prehrane precej olajšano. Bel fižol je letos izredno dobro

obrodil in bi bila moka iz njega izdatno cenejša kakor pšenična. Posebno pozornost posvečajo gospodarski krogi v Slavoniji soji, neke vrste fižolu, ki so ga šele pred leti začeli sejati pri nas. 10 dkg soje vsebuje 45% beljakovine, 18% masti, 27% ogljikovih hidratov in 462 kalorij ter veliko množino vitaminov. Soja je najbolj hranljiva vrsta zelenjave.

* Nov kandidat za udbinski srez. Strogi ukrepi, s katerimi se hrvatske oblasti bore proti verižništvu, še niso popolnoma zalegli. Verižniki so zrasli kakor gobe po dežju in dolgo jih ne bo mogoče popolnoma iztrebiti. Danes so zagrebške oblasti poslale

Strojepisna šola
Dnevni in večerni tečaji
Dnevi in ure pouka se določijo po želji vsakega obiskovalca.
Največja strojeopisnica
50 pisalnih strojev.
Desetprstni sistem. — Vaje v diktatu, v kopiranju in razmnoževanju.
Tečaji se prične 1. oktobra.
POSEBNI TEČAJI:
1. Stenotipistovski tečaj.
2. Stenografski tečaj.
3. Jezikovni tečaji.
4. Posebni tečaji za posamezne trgovske predmete (knjigovodstvo, računstvo, korespondenca itd.).
Izbira predmetov poljubna.
Podrobna pojasnila in prospekte daje ravnateljstvo trgovskega učilišča
Christofov učni zavod
Ljubljana, Domobranska cesta 15
Šolnina zmerna, vsakomur dostopna.

v udbinski srez trgovce Nikolo Blauhorna, ki je prodajal moko za cela dva dinarja nad maksimalno ceno. Na vesti ima tudi nekaj drugih pregreškov zoper predpise o pobirjanju draginje.

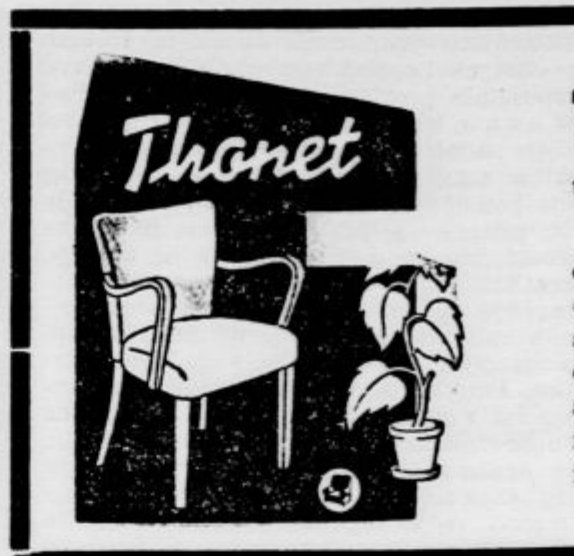
ZÜNDAPP O.ŽUZEK
KVALITETNI LJUBLJANA
MOTOCIKLI TAVCARJEVA 11
VSAK MODEL DOBITE TAKOJ.

* V Zagrebu bodo zbirali odpadke. Predsednica zagrebškega Rdečega križa ga. Mačkova je na zadnjem sestanku članov Rdečega križa, samarijanov in bolničark izjavila, da se pripravljajo v okviru RK akcija za zbiranje papirja, železa, pločevinastih skatel, stare obleke in drugih koristnih odpadkov. Vsi zbrani predmeti bi se novotičili in s tem denarjem bi RK nudili hrano, obleko in druge potrebščine zagrebškim revežem, ki z največjim strahom pričakujejo zimo.

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravnega »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.
Ogl. reg. S. br. 30474/35.

* Zahvala. Banovinski inštitut za raziskavanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani se najlepše zahvaljuje gospodu generalnemu direktorju rudnika »The Central European Mines Limited« v Mežici, ki je ponovno pokazal svojo veliko naklonjenost s tem, da mu je poklonil svinčeno pločvino, katero je zavod ujno potreboval za zaščito pred rentgenskimi žarki.

* Izšla je nova številka Ilustrirane družinske revije »Žike«. Mirko Kragelj je nriševal erotično »Jesensko pesem« gejšo O-Sen. Rudolf Kresal začenja daljšo novost dekleta iz rudarskih revirjev »Prepovedana mladost«. Albin Zalaznik na zopet zabava čitatelje z »Dvema zgodovinskima anekdotama«. Anton Ingolič je v tej številki zaključil svojo mladinsko igro »Sizote«, ki so vzbudile mnogo zanimanja a

THONET MUNDUS

tovarna pohištva iz upognjenega lesa d. d. VARAZDIN

dobavlja stole, fotelje, mize in ostalo drobno opremo za kavarne, hotele, gostilne, koncertne dvorane, društvene domove, bioskope, čitalnice in privatna stanovanja v prvovrstni kakovosti po najnižjih cenah. — Zahtevajte ponudbe in prospekte! 5958

strani mladinskih odrov. Martin Benčina nadaljuje s svojimi izvajani o likovni umetnosti; članku je priložen nekaj prav posrečenih reprodukcij umetniških slik, med njimi »Družina« Jurija Šubica. France Novak prispeva »Pravilnice o milijonarju«, Viktor Pirnat pa šegavega »Prismuškega učenika in njegovo šolo« ki mu sledi Turgenjev »Bedak«. Dr. Mrmo-lja Zdenko razpravlja »O naši prehrani«, primarij dr. Dragaš poučuje mlade mame in jim odgovarja na razna vprašanja. v »Gospodinskem kotičku« da najde nekaj preizkušenih receptov o uporabi žitnih ovsenih kosmičev. Družinski list »Žika«, ki ga prejemajo vsi ljubitelji žitnih proizvodov, stalno prinaša tudi poučne članke o žiki. Žitni kavinu mešanici. Žitni ovseni otroški zdrobu in o žitnih ovsenih kosmičih. Kdor se za te prvovrstne domače proizvode in za list »Žika« zanima, naj pošlje svoj naslov: Pražni žiki, Ljubljana — Vič. Dobival ga bo brezplačno. (—)

Sanatorij za živčne bolezni
Zagreb, Zelengaj br. 37 — Tel. 93-80, 96-44
Šef-zdravnik: Dr. GJURO VRANESIĆ

* Stenotipistovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2. Vpisovanje se vrši dnevno. Tečaj priporočamo vsem onim, ki se žele temeljito izobraziti za prvovrstno pisarniško moč v stenografiji in strojeopisu. Šolnina najnižja in zato dostopna vsakomur.

* Popravi. V večerjem članku »Začenjamo novo gledališko sezono« čitaj v drugem odstavku: »v svoji umerni (ne usmerjeni) in nepristranski osebnosti.«

Iz Ljubljane
u— Rektor št. univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani opozarja vse gg. slušatelje, naj ne odlašajo z vpisom na univerzo do zadnjega roka. V takem primeru nastane namreč ob koncu vpisovanja izreden naval, ki je neprijeten za gg. slušatelje in onemogoča pravilno poslovanje univerzitetnih uradov. Potrebne informacije o vpisu se dobe na dekanatih pedolnih fakultet in v seznamu predavanj. — Sekretariat univerze v Ljubljani.

Ako želite imeti hitro pripravljen zajtrk, skuhaite ZIKINO KAVINO MESANICO!

u— Slovensko zdravniško društvo je priredilo pretekli petek v mestni posvetovalnici s sodelovanjem Higieniskega zavoda komemoracijo za pok. prof. Jovanovića-Batutum, pionirjem jugoslovanske higijene. Žalno sejo je otvoril predsednik SZD g. primarij dr. A. Kunst. Pozdravil je navzoče, posebno pa zastopnike, med drugimi načelnika kr. banske uprave odd. VI. g. A. Kosija, zastopnika predsednika občine dr. Rusa, predsednika Zdravniške občine dr. V. Meršola, zastopnika uprave obč. zdravne bolnice dr. L. Ješeta, nadalje predsednika kirurškega društva docenta dr. Cholewo ter dr. M. Justina kot zastopnika banovinskega odbora R. K. Nato je v izklesanem govoru orisal g. prof. dr. Zalo-kar življenje in osebnost pokojnega prof. Jovanovića kot zdravnika in pisatelja. O higienem delu in pokojnikovih zaslugah na tem polju je govoril direktor Higieniskega zavoda g. dr. Ivo Pirč. S to komemoracijo sta se Slovensko zdravniško društvo in Higieniski zavod dostojno oddolžila spominu blagopojnega častnega člana prof. Jovanovića.

Fotografinja
za amaterska dela dobi stalno mesto. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Foto«. 6311

u— Zahvala. Vrtarski odtsek Sadržarskega in vrtarskega društva se prav iskreno zahvaljuje vsem podružničnim vrtarskim odtokom, kakor tudi posameznim članom razstavljalcem, ki so pripomogli, da je naša prva razstava na ljubljanskem velesej-mu v času od 31. avgusta do 9. septembra tako lepo uspela. Prav posebno za-hvala pa velja kr. banski upravi, mestne-mu načelstvu in Ljubljani, upravi velesej-ma ter Sadržarskemu in vrtarskemu društvu za denarno pomoč, da se je razstava sploh mogla vršiti. Obiskujočemu občinstvu se je zelo pohvalno izrazilo o razstavi, kar je znak, kako preproste so take raz-

stave, da ljudje vedo katero povrtino in cvetje je možno pri nas s pridom vzgajati. Razstava pa je bila obenem tudi jamstvo, kako potrebna je bila ustanovitve tega odseka, ter istočasno dala odsek, v katerem niso poklicni vrtarji, temveč samo amaterji-ljubitelji novih pobud in smernic za bodoče delo na vrtarskem polju. Zaradi tega naprošamo vse one podružnice Sadržarskega in vrtarskega društva, ki še nimajo svojih vrtarskih odsekov, da iste v najkrajšem času osnujejo ter nam tako pripomorejo k ureditvi naših teženj in želja; da ima naš narod čim odličnejšo povrtinsko prehrano in čim lepše okrašene domove. Za vse informacije se je obrniti na odsekovega tajnika Vavpotiča Joška, tobačna tovarna.

u— Razstava Ljuba Ravnikarja. V galeriji Obersnel na Gosposvetški cesti je pripravil svojo razstavo slikar Ljuba Ravnikar. Zbral je lepo število olj, grafike in akvarelov, ki sestavljajo zanimivo zbirko slikarjevega ustvarjanja. Kakor pravi slikar, je pričujoča razstava iskanje tvornih sil v njem samem. Dolga je pot in vse težja bi bila, ko ne bi bilo postaj. Mejniki in postaja pa je vsaka razstava, ki naj bo hkrati zaključen pregled dela, iskanj, dvomov in zmag. Priporočamo brezplačni ogled razstave, o kateri bomo še poročali. Galerija Obersnel je z njo ponovno dokazala, da s stalnim prirejanjem razstav naših mladih umetnikov zmiselno pospešuje napredek naše likovne umetnosti. (—)

u— Izlet ljubiteljev cvetice v nasade g. dr. Brodarja v Ormožu bo šele v nedeljo 6. oktobra z železnico. Prijave za kosilo sporoče udeleženci takoj g. J. Vavpotiču, tobačna tovarna, Ljubljana. — Vrtarski odtsek p. SVD, Ljubljana.

FITODIN za vse jesenske setve!
Da bi pomagali našemu malemu kmetu in mu omogočili z malenkostnim izdatkom močno povečani pridelek žita, smo cene **FITODINU** znatno znižali od 2 din na 1 din pri odvzemu nad 50 gramov in din 1.50 pri manjših naročilih

Nobene setve brez **FITODINA**, ker FITODIN krepi rastlino, ji da močno rast in obilen pridelek. Vsa pojasnila daje

FITODIN, Ljubljana, pošt. pred. 139

u— Podaljšanje kanalizacije na Tyrševi cesti je stopilo v odločni štadij. Kakor znano, je kanalizacijsko omrežje po Tyrševi cesti izpeljano le tja do topničarske vojašnice, medtem ko do konca mestnega območja cesta nima kanalizacije, čeprav stoji na obeh straneh dokaj na novo zgrajeni stavbi. S podaljšanjem kanalizacije nameravajo pričeti še letošnji jesen, zlasti ker bo mestna občina ljubljanska spričo večkratnih brezposelnih licitacij za modernizacijo s tlakovanjem te ceste, ki bo stala 14 in pol milijona dinarjev, začela opravljati ta dela najbrž v lastni režiji. Dolžina teh gradbenih del, segajočih do »Ruskega carja«, bo obsegala približno 4 in pol kilometra.

Dr. Ciber Franjo
zopet redno ordinira

u— Zveza akademsko izobraženih žena vabi vse tiste, ki bi se hoteli učiti tujih jezikov, naj se javijo tajništvo v ponedeljek, sredo in petek v društveni sobi (Novinarski dom, Gosposka 12) od 18. do 19. ure. Tečaji se bodo pričeli s 1. oktobrom. Poučevala se bo nemščina, francosčina, italijansko, angleščina in ruščina v večernih tečajih. Zveza organizira tudi dopoldanske tečaje za ljudskošolske otroke. — Odbor.

u— Francoske tečaje spet odvarja za odrasle s 1. oktobrom 1940 francoski inštitut. Pouk bo na moškem učiteljsku, Resljeva cesta 10. Vpis od 26. IX. naprej pri slušatelju zgoraj omenjenega učiteljskega g. J. Miklavčiču. Mesečna ukovina je 20 din. Za to ukovino se lahko obiskuje vse tečaje. Tečaji trajajo 7 mesecev. Nadaljni podatki so razvidni iz razglasa na uradni deski v veži moškega učiteljskega. Obisk tečajev priporočamo in se interesenti vabijo na pravostalni vpis. (—)

u— Vodstvo v Jakopičevem paviljonu. Da nes ob 11. uri bo vodstvo po razstavi Rika Debenjaka. Vodi bo njegov tovariš akademski slikar g. Rajko Slapernik.

Predno odidete na Vaš letni oddih, izlet ali gorsko turo

se oglastite pri

Foto Touristu Lojze Šmuc

Aleksandrova cesta 8 — Ljubljana — kjer dobite podrobna navodila, kateri filmi so najboljše, da prinesete res ostre čiste slike domov. Konkurenčno ceno imamo zložljivemu Balda Foto aparatu z optiko 1.63 z lepo usnjeno torbico in 2 filma za Din 350. Naše fotoamaterske izdelave, posebnice povečane slike so poznane ne samo v Sloveniji, temveč tudi v Jugoslaviji po prvotnosti in hitri postrežbi.

Na posebno željo že v treh urah razvijemo film in napravimo slike. Fotoamatorem izven Ljubljane pa poštanoobratno. Se najljubšeje priporočajo:

Foto Tourist — Lojze Šmuc

LJUBLJANA — Aleksandrova cesta št. 8.

u— Zanimiv novost postopek pri utrjevanju današnjih cest. Pred nekaj tedni smo poročali, da so trenutno v delu utrjevalna dela cest vzdolž šentjakobske ceste in vzporedno z njo stekajočim se odsekom državne ceste proti Dolenjski. Večja gruča radovednih gledalcev dnevno razmotriva, čeprav je katranov zrak za pljuča tako neprijeten, zanimivi postopek. Delavci so prekopali polovico cestišča in odpravili ves izkopani material, pomešan s kamnom, prahom in mehko zemljo, nato navozili debel gramoz, ki ga veliki mestni valjar temeljito izravna in pogreza v zemeljsko plast. Ob robnikih so na novo tlakovali s štiriglatimi drobnimi kockami kakšnih dvajset centimetrov v šir prilivke in odlikve kanalizacijskih jaskov. Tako poglajeno cestišče, ki ima sprito ostrih konic kamena še precej praznine, nato poškrope s tekočim katranom, ki se spriti suši, čim ga prekrrijejo z drobnim, že prej na svetem, a če mogoče sončnem zraku presušenim peskom, ga očisti kolikor se da vsakega prahu in golo kamnito zrnje potresejo na ravnanj poskropljeni cestni teren. Kuhinja v vozu, v kateri se prekuha katran, da postane tekoč, priteka po ozki železni cevki na konico, kjer je velik, zamrežen lijak v obliki škropilnice, ki jo obrača za to usposobljeni delavec s črtni naložni sem in tja in brizga katranovo tekočino kakor vodo po vsej površini cestišča. Drugi dan, ko se ta masa še bolj strdi, opravi svojo službo še manjši valjar, na kar je cestišče izgotovljeno in izravnano. Iz prometnih ozirih bi bilo poleg manjkajočega cestišča priporočati še izpopolnitev manjkajočih prehodnih točk.

Danes popoldne telovadni nastop SOKOLA V ŠISKI

Po nastopu bo zabava s plesom. V slučaju slabega vremena bo nastop v Sokolskem domu. — Začetek točno ob 15. uri!

u— Krojaški pomočniki zahtevalo zvišanje mezd. Iz vrst krojaških pomočnikov smo prejeli: Mnogi ne vedo, da je v Ljubljani nad 200 krojaških pomočnikov in še nekaj več pomočnikov. Ki jih še bolj kakor ostalo delavstvo teži nezaljšana draginja, ker so po večini navezani na sezonsko zaposlitev. Krojaško stroko je kriza še toliko bolj prizadela, ker si zaradi podražitve in pomanjkanja materiala strojno in srednji sloji ne morejo več nabavljati potrebne obleke in je moral krojaška stroka skrbeti obrat. Naše mezdje so od lanskega leta ostale nespremenjene, medtem ko se cene vseh življenjskih potrebščin nesorazmerno narasle. Zaradi tega smo bili primorani, da preko svojega strokovnega predstavništva stavimo združenju delodajalcev svoje predloge o rovišanih. Prepričani smo, da bo naš predlog naletel na razumevanje, ker bi bila ureditev naših gmotnih razmer tudi najboljše orožje v borbi proti sušmarstvu, ki daje krojaškim mojstrom mnogo sitnega opravila in škode, nam pomočnikom pa tudi ni ljubo, da bi se morali po 10 ali še večurnem trdem delu zvečer še doma ukvarjati z nelesnim življenjem. Če hočemo preživeti sebe in svoje družine. Pri tej priliki naprošamo tudi širšo javnost, naj naše prizadevanje moralno podpre.

Dinarjev 65,000.000

dobitkov bo izplačanih pri 41. kolu DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE.

Nabavite si tudi vi srečke v Glavni kolekturi državne razredne loterije

MENJALNICI

FR. RAMOVŽ

LJUBLJANA Miklošičeva 17 Telefon 41-20

STROGO SOLIDNA POSTREŽBA!

u— Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani opozarja vse učne gospodarje, ki imajo gostinske ali kuharske vaje ali vaje, da jih takoj vpišejo v gostinsko strokovno nadaljevalno šolo na Privozu št. 11. u— Zaprta Tyrševa cesta. Zaradi gradnje kanala na Tyrševi cesti bo ta cesta v odseku od Vodovodne ceste do Posavskega ulice od ponedeljka dalje za vozi promet zaprt. Zasilni promet bo ta čas tekkel po Vodovodni cesti in Posavskega ulice. u— Drž. srednja glasbena šola Ravnateljstvo sporoča, da bodo naknadni sprejemni izpiti v ponedeljek 23. septembra, ob 16. Obenem opozarja goience, ki so opravili sprejemni izpit, a se niso še vpisali, da to takoj stori, ker se na poznejše vpise ne bo mogoče ozirati. Razdelitev ur za vse goience bo v torek ob 16. v Hubadovi dvorani. V sredo se prične redni pouk.

u— Starši dijakov, ki bodo v letošnjem šolskem letu potrebovali strokovno izobražene inštrukcije, naj se obrnejo na Društvo brezposelnih profesorov kandidatov pravice a s n o, ker je edino na ta način zagotovljen končni uspeh. Iz prakse našega društva smo spoznali, da starši običajno iščejo pomoč pri učenju šole takrat, ko je kljub prizadevanjem inštruktorja in dijakov možnosti uspeha dvomljiva, ker ni mogoče v kratkem roku nadomestiti zanemarjenega znanja daljše dobe in ker pri prenapolnjenih razredih profesorji ne morejo preizkusiti dijakovega znanja v zadnjem trenutku. Izdatki, ki jih imajo starši za inštrukcije v primeru pravočasne pomoči ne bodo brezplojni, saj je v današnjih časih, ko je treba k letom študij računati še leta brezposelnosti, vsako izgubeno leto neprimerno večja izguba, kakor izdatki za pomoč pri učenju. Društvo se je preselilo v Gosposko ulico 12.

ZOPET ORDINIRA dr. Ivan Podpečan

Mariborska cesta 15 a

Primarij dr. Flajs Jože

do preklica ne ordinira

Dr. Zdenka Tominšek

Ciril Metodova ul. 16-I

ZOPET REDNO ORDINIRA Ivanka prof. Robidova

POUČUJE STENOGRAFIJO

posamezno in v skupinah. Začetek tečajev 1. oktobra. Prijave in pojasnila: Trgovsko učilišče Robida, Trnovska ulica 15.

u— Italijanske in nemške, začetne in nadaljevalne tečaje priredil v večernih urah Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prijave v društveni pisarni, Gregorčičeva ulica 27., pritrilje, levo, med 8. in 14. uro. (—)

Kroji, krojni tečaji in modni salon

Rozman Pavlina

Pod Rožnikom, vila »Marja«

Rožna dolina, c. X/1 — Telefon 46-24 v bližini restavracije »Katrice«

u— Drž. glasbena akademija. Novi študenti se morajo prijaviti k sprejemnemu izpitu do 25. septembra. Sprejemni izpiti bodo od 25. do 30. septembra. Vpisovanje za študente, ki so opravili sprejemni izpit, in za študente, ki so bili vpisani v šolskem letu 1939/40, bo od 1. do 15. oktobra v pisarni glasbene akademije, Gosposka ulica 8/I.

u— Sola Glasbene Matice Ljubljanske je poleg drugih učnih predmetov uvedla za letošnje šolske leto tudi pouk fagota, deklaracije ter plesa in plastike. Ravateljstvo vabi goience za te predmete in se pri glasi sprejemajo do konca meseca. V e podobnosti so v pisarni Glasbene Matice. Prav tako se sprejemajo še vedno goience za ostale glasbene predmete. — Matične pevke in pevci imajo prihodnjo vajo vsa 20. ur pod vodstvom ravnatelja Poliča.

Odpočijte in razvedrite se

v krasni, svetli in zračni

kavarni hotela »Slon«

v I. nadstropju. Številni tu in izozemski dnevniki, revije in ilustracije. Lep razgled na promenado Ljubljane. Klubska soba za seje in ločne družbe

u— Otvoritev Jenkove plesne šole v Kazini-Zvezdi bo v ponedeljek 30. t. m. ob 20. uri z začetniškim tečajem za novince — dame in gospode. Oфициalni otvoritveni plesni večer nadaljevalnega, izpopolnjevalnega tečaja pa bo v torek 1. oktobra. Vse informacije, tudi za posebne ure posameznikov in družb, ter vpisovanje od srede 25. t. m. dalje dnevno v Kazini. Dijaki (dijakinje) imajo popust. (—)

u— Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani bo predvidoma potrebovala začasno praktičnega strokovnjaka za delavniški pouk v praktični elektrotehnik. Reflektanti s primerno šolsko izobrazbo ter s prakso v instalacijah in v popravilu elektromotorjev naj se osebno zjavi v direktorij pisarni (Askerčeva cesta št. 9, I. nadstropje) med dopoldanskimi urami do 28. septembra t. l.

u— Razstava cvetja in povrtnine na Ježici, katero je nameravala prirediti ženska podružnica SVD v razredih osnovne šole, izostane, ker krajevni šolski odbor ni dal prostorov za razstavo. V šoli je dobivalo prostor že mnogo organizacij, katerih delo je za občno mnogo manj potrebno in koristno kakor delovanje podružnice Sadržskega in vrtnarskega društva in njene vzorne razstave vrtnih pridelkov domačega kraja.

u— Izšansko pustovanje pred sodiščem. Z notico, ki smo jo v četrtek objavili pod tem naslovom, smo izancem nehoti storili krivico, na kar nas je opomnil prijatelj lista. Pretep, o katerem je razpravljalo sodišče, se, kakor je bilo tudi iz naše notice razvidno, ni vršil na Igu, temveč na Ižanki cesti, na področju mestne občine Ljubljanske, in se pretepa ni udeležil noben izanec. Pri tej priliki naj izancem v čast zabeležimo, da na Igu ni bilo tepeža že mnogo let.

UNAD Jugoslavija. V ponedeljek 23. t. m. bo v društveni posvetovalnici ob 20.15 rodna seja upravnega odbora. Nacelniki sekcij sigurno. Tajnik I.

u— V Ljubljani je bil vrgel, že drugič te dni je bilo nabrežje Ljubljanske prizorišče razburiljivih prizorov. V noči na soboto ob 1.45 so bili klicani reševalci s trimostju, češ, da je nekdo skočil v Ljubljano. Naglo so prihiteli na pomoč in našli na Cankarjevem nabrežju v bližini Sunarove gostilne spodaj v vodi moškega, ki se je oprjel na opornega zidu in klical na pomoč. Vrgli so mu rešilno vrv, katere se je v svo močjo oprjel, nakar so ga — edina možna rešitev — vlekli ob zidu kakih sto metrov do betonskih stopenj pri tromostju. Tu so ga potem spravili do avtomobila. Ker je bil neznanec ves premražen in od prestopanja strahu ves obnemogel, so ga odpravili v bolnico. Tam so ugotovili neznančev identiteto. Je to trgovski potnik Zorko L. Ka-

Ljubavni roman lepe ruske grofice in postavnega, mladega huzarskega oficirja po romanu »Pustolovščine mladega gospoda na Poljskem«

MARIA ANDERGAST, OLGA CROHVA, OTTO TRESSLER, GUSTAV FRÖHLICH

Dejanje se godi v vojnem času! Napad, borbe, špijonaža, ujetništvo, pred vojnim sodiščem, beg, spoznanje in ljubezen, ki preživlja vse težave vojnih zapletljajev! — Predstave ob 10.30 (matinejske cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. KINO MATICA, tel. 22-41

Vera Lubenska

POZOR! Kot dodatek predvajamo najaktualnejša poročila sedanje dobe:

Alarm nad Londonom

Evakuacija otrok, beg v zaklonišča, zračni napad itd.

NAJBOLJ USPELI FRANCOSKI FILM O MOČI IN LJUBEZNI

Ljubezen državnega pravdnika

Opozarjamo, da zopet redno predvajamo najnovejši **Foxov tednik!** Poleg tega smo pridelali program domačih film, ki predstavljajo »ZALE« in njih slovesno otvoritev! — Predstave dopoldne ob 10.30 uri matineja po znižanih cenah; popoldne ob 15., 17., 19. in 21. uri!

V glavnih vlogah slavni karakterni igralci Harry Baur, Betty Stockfeld, Jeanne Prevost in drugi znameniti francoski igralci.

DANES ob 10.30 uri (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri popularna filmska zvezdnica Clark Gable in Myrna Loy v senzacionalnem filmu ganljivo vsebine in močnih iznenadenj:

SKRIVNOST AMAZONE

Po svoji pestrosti in učinkoviti akciji prekaša ta film poznani film »Vragi neba«.

KINO SLOGA, tel. 27-30

KINO MOSTE

Rdeči križ predvaja ob 14.30, 17.30 in 20.30, jutri ob 20.

Safovi zemlje

Olivia de Havilland (naravne barve)

Izgubljeno mesto

Največja utopija in misterij vseh časov.

V torek: **SPJONKA**

kor je sam pozneje pripovedoval, ga je na Cankarjevem nabrežju nekdo vrgel v vodo v nekašnem prepri. Več ni hotel povedati. Toži pa o hudih bolečinah, ki jih je dobil pri padcu, saj je Ljubljana že skoraj čisto upadla.

u— Kronika tatvin. Avtomobilski tatovi nadaljujejo svoje podvige. Na Lonsarski stezi je bil z osebnega avtomobila ukraden spretni sredinski komplet zaromet, vreden 650 din. Tat očitno ni imel česa drugega na izbiro, pa se je zadovoljil njim. Zoparji se zmerom prežijo na žrtve, da si jih po prazničnih dneh lepo številjo zaprl. Na glavnem kolodvoru je nekdo izmaknil v gneči iz žepa gotilničarju Ivanu Dreklerju z Dola pri Hranisku srebrno moško žepno uro z zlato veržico v skupni vrednosti 2.000 din. — Vlomljeno je bilo v spalnico trgovca Skaberneta na Mestnem trgu. Vlomilec je odnesel nekaj perila in obleke in 1.000 din vredno moško uro. Skupna škoda znaša preko 6.000 din. — Suknje krajevo na debelo. Franciški Hočevarjevi iz Kladezne ulice sta bila ukradena kar dva zimska moška plašča, vredna okrog 2.000 din.

SOKOL

Sokol'sko društvo Ljubljana II. prične z redno telovadbo v ponedeljek 22. t. m. v svojem domu ob Svabičevi ulici (ne več na realni) in sicer moški oddelki ob ponedeljkih, sredah in petkih, ženski oddelki pa ob torekih in četrkih. Deca bo vadila od 18. do 19. ure, naraščaj od 19. do 20. ure, članstvo od 20. do 21.30 ure. Vsi telovadeči morajo imeti telovadno copate, moški pa tudi telovadno obleko. Vpisujejo vodniki oddelkov pred vsako telovadno uro. Vabimo vse društvene pripadnike, da zaradi priprav za akademijo pričnejo takoj posecati telovadbo. Zdravo! Vaditeljski zbor.

Iz Celja

u— Smrt ugledne gospodnje. V Zagradu pri Celju je umrla gospa Berta Kolenčeva, soproga znanega, uglednega poselnika in gostilničarja. Vzorno gospodnjo bodo pokopali jutri ob 15.30. — Blag ji spomin, soprogu, hčerki in sinu naše iskreno sožalje!

u— Stroga obsodba zaradi špekulacije. Kakor smo poročali, je naša celjska policija pred dnevi v nekem skladišču v Gaberju pri Celju 1.900 kg slanine, lasti žid. Marcela Steinerja iz Sombora. Steiner je naročil svojemu celjskemu zastopniku, da ne sme prodajati slanine ceneje kakor po 25.100 kg, medtem ko znaša maksimalna cena v Celju 22 din. Policija je zalogo slanine zaplenila, Steinerja pa ovadila sodišče zaradi navijanja cen in špekulacije z življenjskimi potrebščinami. Sreško sodišče v Celju je v četrtek obsodilo Steinerja na 30 dni zaporu, 30.000 din denarne kazni in odvzem slanine, ki jo bodo razdelili med celjske reveže.

Kinematografi

Novo mesto. Kino »Dom« v Sokolskem domu bo predvajal danes v nedeljo ob 16. 18. in 20.15 naslednji spored: 1. Univerzum tednik. 2. risan koloriran film »V pajkovi mreži«. 3. objavo za prihodnji film »Roža velemešta«. 4. napet in aktualen film »Nočna bitka«. V torek in sredo obakrat ob 20.15 »Tarzan«, Dijaška predstava v sredo ob 16. uri po znižanih cenah.

Jesenice. Zvočni kino Radio predvaja danes ob 3. in ob pol 9. krasen češki vefel film »Božji mlinci« z J. Štepičkovo v glavni vlogi. Ob 5. pa predvajamo fantastično delo Flasha Gordona polet na Mars (II. del). Med dodatki risana šala »Popaj« in vojni tednik. — Sledi »Marija Ilona«.

Iz Maribora

u— Mariborski »Ipinisti«, organizirani v alpinističnem oddelku SPD Maribor, so zborovali prednočnim pri Orlu. Poročali so: predsednik Mirko Lorger, tajnik Preis, blagajnik Cizelj, gospoda Berlič in Dušan Vodeb za plezalno-tehnični osek. Poročila so bila soglasno sprejeta. Izvoljen je bil novi odbor: Mirko Lorger načelnik, Mirko Černič njegov namestnik, Miran Cizelj za načelnika plezalnotehničnega pododseka, Božo Gajšek za načelnika literarno-predstavnega pododseka, Zlatko Marin tajnik, Albert Detiček blagajnik, Dušan Vodeb gospodar. V nadzorstvu sta Berlič in Lopič, v razsodišču pa dr. Orožen, Dornik in Škapin.

u— V nedeljo dne 22. t. m. vsi na medklubske motoklubišče in avtomobilsko dirko ki bo ob 14.30 na dirkališču Tezno! Predprodaja vstopnic pri Putniku. (—)

u— Gledališče ni povzelo cen, niti večernih in niti za abonma. Razlika med abonmajem in večernimi cenami je ta, da se večerne cene med sezono zaradi splošne dragine lahko povišajo, dočim cene za abonma kljub temu ostanejo iste.

ZUNDAPP

MOTORNJA KOLESA MODELI OD 125.- 600.-

RADIO APARATI PISALNI STROJI

RADIO TOPLAK CELJE

PREŠERNOVA 5/1

u— Oproštilna modba. Na sreskem sodišču v Celju se je zagovarjal celjski veletrgovec Božidar Ravnikar, ki so ga bili ovdili špekulacije z življenjskimi potrebščinami, ker so bili našli pri njem 25.000 kg moke in 4.700 kg kave. Božidar Ravnikar je dokazal, da je 20.400 kg moke in 560 kg kave last celjske cinkarne, ki je dolžna poskrbeti za aprovizacijo svojega delavstva in za primerno zalogo. Ostala količina blaga pa je veletrgovčeva zaloga, ki je dopustna. Na podlagi teh dokazov je bil Božidar Ravnikar v celoti oproščen.

OTROSKI VOZICEK, kolo ali šivalni stroj

najbolje in najhitreje kupite, prodate ali zamenjate v trgovini

JOSIP URSIC — CELJE, NARODNI DOM.

u— Celjsko gledališče v novi sezoni. Mestno gledališče v Celju razpisuje abonma za sezono 1940/41. V tej sezoni bosta gostovala v Celju ljubljanski in mariborski Narodno gledališče. Za abonente bo 10 predstav in sicer 7 dramskih in 3 operne. Gostovanja se bodo črpala iz 3 najbolj uspešnih opernih in 3 dramskih predstav ljubljanskega in 4 dramskih predstav mariborskega gledališča. Cene za abonma so naslednje: I. reda 1463 din, II. reda 1170 din, III. reda 936 din, IV. reda 702 din, sedeži v parterju od I. do III. vrste 234 din, od IV. do VI. vrste 199 din, od VII. do IX. vrste 164 din, galerijski sedeži I. vrste 117 din, II. in III. vrste 94 din. Državnim namočencem se nudi ugodnost, da lahko plačajo abonma v 6 zaporednih mesečnih obrokih; prvi obrok morajo plačati ob prijavi. Prijave za abonma bo sprejemala od 23. septembra do 8. oktobra Slomškova knjižnica. Abonentom iz lanske sezone bodo njihovi sedeži rezervirani do 30. t. m. Od 1. oktobra dalje ne bodo rezervirani nočni sedeži več, temveč bodo na razpolago novim interesentom. Ker je rok za prijavo zelo kratek opozarjamo občinstvo, da se za abonma prikladi čimprej. V sezoni so predvidene tudi nekatere operne predstave izven abonmaja.

Iz Zagorja

u— Upokojenci in drugi res potrebni popore so se večeraj dopoldne zbrali pred občino. Draginja je v Zagorju kakor v Trbovljah hudo prizadela stare in mlajše upokojoence, posebno pa nekatere brezposelne. Občina skuša blažiti njihovo stanje, a je prav za prav brez moči. Cena krompirja je že kar pretrpana. Nedavno se je ustanovil mešani odbor iz delavskih vrst, da bi sodelovali za občino pri pretekih vprašanih preskrbe z živili. Živimo pač v času, ko marsičesa zmanjka, kar pa se nato za višjo ceno prikaže na dan. Za to je odposlanstvo razločilo županu potrebo tistih, ki so najbolj prizadeti. Odnoslanstvo se bo podalo z županom tudi na sresko načelnstvo v Ljuto. Javno trdišče menda dobimo pri Grčarju, da se bo lahko vršilo nadzorstvo nad prodajo živil.

u— Nočno lekarniško službo imata od danes naprej Maverjeva lekarna pri Zamorcju v Gosposki ulici 12, tel. 28-12, in Vaupotova lekarna pri Angelu varuhu na Aleksandrovi cesti 33, tel. 22-13.

u— Razčarano natakarka. Nedavno si je zatekla preko meje natakarka J. Z. iz Studencev pri Mariboru. Naprosila je neko starejšo žensko ki jo je proti plačilu 1000 din spravila skrivaj preko meje. Toda natakarka na oni strani ni nič kaj prišlo in se je spet vrnila v Studence. Za to so zvečala oblastki ki so natakarko zaprli, prav tako tudi žensko, ki jo je spravila skrivaj čez mejo.

Iz Ptuja

u— Na zadnji poti smo spremili posestnika g. Ivana Preaca iz Za. Brega. Pokojni je pred leti prišel iz Ruš, kupil hotel »Slon« in ga v zborni vodil. Kasneje je gostilniško obrt opustil, hotel prodal in se posvetil kmetijstvu in vinogradništvu, kjer je zaslovel kot izborni strokovnjak.

u— Nešreča z orožjem. Ignac Andrešič, 25letni viničarski sin, je ravnal s samokresom tako neuprevidno, da se mu je ta sprožil in mu prestrelil nogo podkolcem od stegna do meč. Nevarno rano mu zdravijo v bolnišnici.

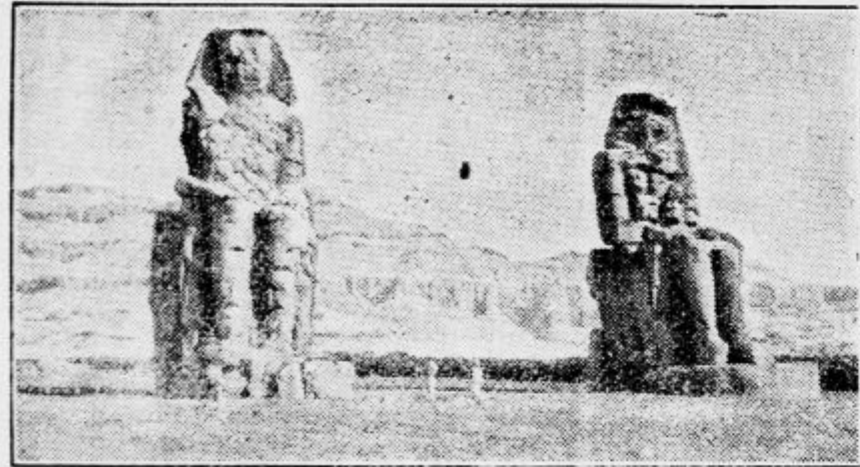
u— Veliko škodo je naredilo zadnje deževje v Ptuju in okolici. Mnogo vode so se razlile po travnikih in njivah v okolici Sv. Lovrenca ter po vsem Dravskem polju. Naiveč škodo pa občutijo ob Rogoznici. Ta je bila pred leti regulirana, a so pri regulaciji premalo pazili na to, da utegne voda včasih narasti tudi čez mero, zato so reki naredili preozek kanal in čim nastopi kako večje deževje, stopi voda iz struze in se razlize po okolici. Pri zadnjih vihah je Rogoznica tako narasla, da je voda stala v nekaterih hišah meter visoko. Nekemu malemu posestniku, ki je pred kratkim iz blata in slame zgradil hišo, mu je razliza reka borni dom razdrila in odnesla. Tudi v Ljudskem vrtu je naredila zadnja povodenj veliko škodo na sprehajališčih v drevoredih in drugih napravah. Nad vse je prizadela romantična promenadna pot ob hoduurniku, ki vodi iz Ljudskega vrta na Mestni vrh. Tam sta se porušila breg in pot v veliki dolžini, tako da je sprehajališče neprehodno. Naše marljivo olepševalno društvo je s pomočjo mestne občine že na delu, da popravi škodo.

Iz Maribora

u— Zdravniško društvo v Mariboru priredi v nedeljo 29. t. m. znanstven izlet v Rogoško Slatino. Odhod z avtobusom ob 13. izpred hotela »Orel«. Prijave je poslati do torka 24. t. m. tajniku društva dr. Pertlu, splošna bolnišnica, Maribor.

Naši v Egiptu

Levo: sfotografirana Memmonova orjaka v Tebah — desno: tempelj v Karnaku

Egipt — dežela pravljic, faraonov, piramid, palm, samih čarobnih stvari. Počasi. Da, čarobno je to, res čarobno za otro brezskrbnega oazovalca ali potovalca, ki je prišel v to deželo, da se nagleda njenih lepot in se sprosti vseh spom. ki so ga imela v kovancah v kakršnokoli odvisnosti. Tu je vse prostrano. Ceste — idealne, široke, dobro asfaltirane, tvorijo krasen dohod do piramid pri Kairu in se izteka v puščavo, ki je tudi lepa in močnejša v svoji razsežnosti. Bolj globoko je celo njena enoličnost veličastna in ob tej daljavi kar onemisi. Mestoma se ti zahoče da se sezulaš in stopaš bosonog po lepem, čistem, znatnem pesku. Tu šele razumeš beduina, kako mora ljubiti svojo prostost. V tem pesku, vetru in pekočem soncu se vzrasel, tu je on gospodar, vsa prostrana puščava je njegova, za njo se bo boril, ona je vzrok, da je najboljši vojak izmed tamkajšnjih plemen. Mirno sedi pri oltarju, ne gane se, ali vidi vsako spremembo tudi še tako neznatno, ki se pojavlja, kolikor daleč sega njegovo bistro oko. Ko ga na njegovih pohodih prevzame trudnost, leže med kamenje na pesek in ne moreš ga ločiti od tal. Pokrije si obraz in zaspi. Je pa tudi izredno dober jezdec in užitek je gledati ga, kako šviga s svojim divnim konjem skozi neopredeljeno ravnino, sedeč kakor vlt na njem.

Nekaj kakor senca raste v daljavi iz tal in polazoma se izljuje iz nje zelenje naravnosti. Pozdravljajo te vozčki z bujavo vprego, natočenji s pomarančami in bananami, oslički od obeh strani obloženi z detetjo, ali pa kamele s težimi tovari, ki prevdajo in s težkim korakom nosijo breme. Na polju vidiš »felaha«, ki neizmerno udano dela od zore do mraka za sila skromno plačilo. Ne hrani se toliko od živila, nego črna svojo moč in odpornost iz solčnih žarkov, ki se bogato usipajo nanih ter za napravo krepkega in žilavega. Zato debelega felaha (kmetovalca) ne boš nikoli videl. Ko je čas molitve, se umije in se obrne proti Mekki skloni, da čusti svoj slavo vsemogočnemu Alahu. Po končanem delu obleče svojo »galabijo«, vrhno odelo, in se napoti domov. Dom njegov je preprosta zidanka iz pečene, najverjetneje iz nepočenih glin, ali pa celo iz samega blata, zelo poostro celo brez oken. Zelo skromen je felah. Ali tudi niemu obljubljajo boljše čase in že se je začel resen pokret v tej smeri. Sicer bo treba precej truda, ker felah je zelo konservativen. Ne pripraviš ga — na primer — do tega, da bi pil filtrirano vodo. Ne, samo prava, pristna voda naravnost iz Nila je dobra zanj. Od nje dobi potrebno moč, njen okus mu ustreja. Filtrirana voda mu je otežila, brez vsakega okusa. Noče je piti. Kaj zato, ako 90% kmetov (prilčno) boleha zaradi tega, ko pa se ne morejo odreči sveti vodi iz Nila? Arabec, musliman, ne pokaže vina, solah nikohala na, sicer bi to še bolj porazno vplivalo na njegovo zdravje in bi umrljivost še narasla.

V posledku higijene se vendarle že vidi smaten napredek, akoravno preobličja muh pridno prenaša slivica. Posebno bolezen na obeh (trahom) je razrasla in sledi niso nobena redkost. Ampak slepec hodi precej brezskrbno po cestah, ker se vselej najde pesant, ki za radevolje spremeni okrajni ulic, to je nekaj po sebi umevnega. V nekaterih mestih se še more videti v steni vzdignjena kamnita (menda alabastrova) plošča, v katero je bušili slepec in Alah mu je dal, da je svet srečel. Napoleon, ki je hotel svojim slepecem pomagati, je dal izuravati iz moči nekaj takšnih plošč, da jih je nesel s seboj v Pariz. Toda čar je izginil. Takšna je bila kazen božja.

Zoper lezar je priporočljivo vsako leto ali vsaj vsaki dve leti enovo. Letos so zlasti posebno strogo pazili na to, da so se dali vsi šolski otroci in tudi odrasle osebe cepiti, to za zaradi množične vajojstva, ki se je nastalo povsod po Egiptu.

Zelo verujeto domačini v moč »slabega očesa«, kar pa znajo najbolje prepoznati »hage«, oni, ki so že enkrat napravili božjo pot v Mekko. Oni imajo svojstvo in moč, da odženejo to nadlogo. Prebodejo večkrat kos papirja in pri vsakem vbodu imenujejo znano osebo, s katero se je uročen v teku dneva srečal. Potem sežejo ta papir in s pepelom namažejo čelo bolnika. Ta postopek se vrši ob spremljevalnih raznih molitvah in gibov. Kmalu se pokaže uspeh.

Jako pridni so mali obrtniki, ki so s malim zadovoljni. V mestu imajo svojo četrt in tam dobiš za majhen denar njihove, včasih kaj mične izdelke. Posebno dekorativna je ulica zlatarjev, ki imajo v malih trgovinah razstavljeno svoje blago. 1-2 m² zadostuje včasih, da si takle trgovci postavijo svojo delavnico; seveda mora svoje kretanje temu primerno omejit. Znao na biti zelo ljubezni in neredko postrežejo svojemu klijentu s kavo ali čajem, narkar je ta skoraj moralno primorano, da se odzove s kakšnim nakupom. Tod so ulice ozke, svetloba je mestoma prav slaba. Proti večeru ni posebno priporočljivo hoditi semkaj predvsem ni to za boljšavice ali pa celo ne za one, katerih čut za orientacijo je bolj medel.

Zato na ima moderno mesto lepe, široke ulice; promet se vrši v redu, karambolov skoraj ni. Kar je starejša razporeditve, brez velikega obotavljanja poderejo in

mahoma spremenijo v najmodernejši del, ki ga vežejo z ostalim omrežjem cestne železnice.

Delavske sile so bile skoraj do danes sami domačini, vodstvo pa je bilo skoraj izključno v rokah inozemcev ali naturalizirancev. Zda pa si domača inteligenca vedno bolj krči pot v vse panoge trgovine, industrije itd. in je na nekaterih področjih pokazala izredno sposobnost in marljivost. Omeniti moram razkošje vrtov in nasadov; posebno v Aleksandriji in Nuzhi in istotam ob morju je zavidanja vredna plaža, ki se razprostira ob 20 km dolgi obali, vzdolž katere vodi vzorno asfaltirana avtomobilska cesta. Letos je obala prazna, vojna vihra je tudi tu pokazala svoj vpliv.

Izmed 4—5 tisoč Jugoslovancev je v Egiptu največ Hrvatov, ki so večinoma zaposleni pri Sueski družbi, nekaj je bančnih uradnikov. Od naših Slovencev imajo samostojne poklice z malimi izjemami le moški. Nekdo izmed obrtnikov je imel v svoji čevljarški delavnici pred leti zaposlenih preko 20 delavcev. Takrat je bila pač »konjunktura«. V času krize je sicer zmanjšal obrat, ni pa likvidiral, v naši, da bo spet prišel čas, ko bo trgovina znova cvetela. Nekaj gradbenikov, ki so poznali lepe čase, se je umaknilo v zasebno življenje in žive od rente. Imamo na umetnika slikarja v Kairu, ki ima svojo akademijo lepih umetnosti in Garden City, v najlepšem delu mesta. To je Jaro Hilbert. Večkrat je že razstavil svoje slike in žel zasluženo priznanje. Z ženo poučujeta slikanje in imata lepo število učencev.

Ob priliki razstave fotografij v Kairu je letos odnesel Slovenec Kornič za svoje 3 slike — motivi iz naših krajev — kar tri prve nagrade. Pač priznanje našemu človeku, ki gotovo ne vpljuje svojih del in nima nikakor ne namena delati z njimi reklamno, pač pa jih samo razstavi, da pokaže droben del svoje domovine, kakor jo sam dojem.

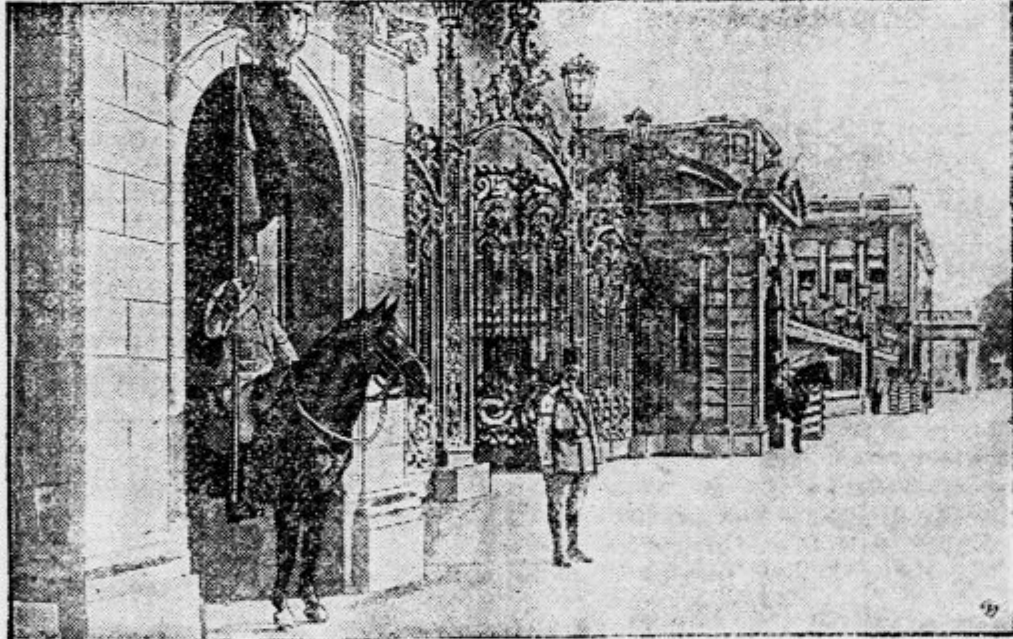
Cela armada slovenskih deklet iz Primorja, ki so zaposlene kot vzgojiteljice, varuhinje otrok in sobarice, manj kot kuharice, je porazna slika naših razmer na Primorskem. Namesto da bi si ustvarile družino, pridejo sem, tu se pač še da zaslužiti. Ta delež je najbolj od pamtnika zapisan našemu ljudstvu, da se doma ne more izkopati iz dolgov. Skoz vse genera-

cije se vleče, zdi v eni, zdi v drugi obliki, kakor pač vleče doba, v kateri dozor, da potem prekriža delo ravno v trenutku, ko bi moralo obroditi sad.

Primorska ali goriška mati, ki hoče kljub vsemu izvajati višjo izobrazbo svojemu talentiranemu sinu, ima edini izhod — Egipt. Doma pa mora kljub temu imeti nekoga, ki jo nadomestuje v vseh opravilih, mater ali družino. Ona prevzame skrb in odgovornost za smotno stran. Misel na sina, da bo nekega dne »kaj več«, il da poguma. Ko se spreha s tujim otrokom po lepih vrtovih, so njene misli pri lastnih otrokih, ki morajo v najnežnejših letih pogrešati materine nege in ljubezni. Nehote prenese to ljubezen na poverljive otroke in to dejstvo ji najbolj pridobi simpatije njenih delodajalcev, Marsikatera, ki je bila doma sama gospodinja, katero je vse ubogalo in je z večjo roko vodila vse gospodinjstvo in v neredkih primerih celo gospodarstvo, se sprava kar ne more živeti v novi položaj, kjer mora kolikor toliko »ubogati«. Ali vse to gre vendar le za eno, in to je za ohranitev doma. Reva pa je, ako zbolijo v tujini, ker si mora skoraj redoma iz lastnih sredstev preskrbeti zdravila in zdravila. Velik minus za njo je tudi dejstvo, da za časa svoje bolezni ne prejema nikakršnih dohodkov. Tako ima dvojno izgubo, ki zavleče njeno bivanje v tujini za mesec, včasih celo za leto. Bolniške blaginje in silne ustanove še niso našle zrelit tal v Egiptu, pač pa se skuša za bodočnost priti v okoliščini socialnih nedostatkov.

Naši ljudje v Aleksandriji so se zadnje leto shatili na nedeljo predvsem v svojem društvenem domu, odkar je bil le-ta ustanovljen. Mesečno enkrat je bil zabavni spored in mladina je zaplesala. V večjem složu se ni priredilo ničesar. Nekaj sportnih prireditev (kakor n. pr. izlet z ladjami, menda tudi fudralne tekme) se je vršilo zadnje čase tik pred vojno, katere pa je prekinila vsako leto. Le teškovni tešali so ostali, dokler so bili prostori še razpoložljivi. V Kairu pa se le vse to pogrešalo, ker pač ni bilo za to potrebnih lokalov. Shatili so se tam Slovenci le pri naših sestrah vsako nedeljo, ki ima skoraj za vse prosto popoldne.

V veliki meri pogrešajo naši ljudje štiva in kar ne morejo priti v tem pogledu dovolj v stik z domovino. Onim, ki so prišli naravnost iz Julijske Krajine v Egipt, se

Pred palačo egiptskega kralja v Kairu

Josip Ribičič:

Ko se draži krompir

Benetke imajo en sam »most vzdihov«, v Ljubljani so trije! Zagrenjene, obupane in divje na ves svet hodijo gospodinjke vsako jutro preko teh mostov na ljubljanski trg in se vračajo polne vzdihov in godrnjanja na Marijin trg, kjer jim bela rokavica uniformiranega paragrafa usmerja korak. Je menda ni gospodinjke, ki bi se vda v božjo voljo vračala s trga preko teh mostov.

»Če ga zdajle srečam, bo škandal, če ga zdajle srečam, bo škandal!« je čnega dne v ritmu koraka brundala pred se tudi gospa Olga, ko se je vračala s trga čez troje mostov vzdihov.

In bi vedno glasneje udarjala z besedami in korakom, da ni butnile vanjo znanaka, gospa Beba, ob spomeniku moža, ki je Kranjcem napovedal zboljšanje vremena.

Stresla jo je za roko, kakor stresamo mesečne ljudi:

»Za božjo voljo, Olga, kaj ti je?«

»Če ga zdajle srečam, bo škandal!« si ne gospa Olga se enkrat in pogleda okrog sebe, ko da se prebujajo.

»Ja, koga pa?« se čudi gospa Beba.

Gospa Olga položi mrežo z glavno solate in pesterimi, paradižniki na stopnišču spomenika in zagodrnja:

»Moža, mojega ljubega zakonskega moža!«

»Bogomira?« se zavzame gospa Beba.

»Saj je to najboljši človek na svetu! Kavalir, da malo takih!«

»O, kavalir pa, kavalir!« se strupeno zavzame gospa Olga.

»Seveda je kavalir, pa ne doma! V gostilni, v kavarni, o da, kavalir non plus ultra! Pridi si ga ogledat na dom, tega kavalirja! Od jutra do večera brundala kakor star medved: Kakšna gospodinja pa si? Tako si kakor vsa tvoja žlahta. Prav nič se ne čudim, če si falirali drug za drugim! Hišo bi lahko imeli ali vsa parcelo, pa imamo same dolgeve. Ne znaš se ravnati po dohodkih! Najbrže misliš, da se mi bo do nekega lepega dne usli cerini kakor tistemu oslu v pravljici: Mizica, pogri se! Tako ti godrnja od jutra do večera in ne vidi ne mojih skrbí ne mojega truda. Prvega me je vprašal, v kateri jarek sem zmetala vse metuljčke! In večer je kar na lepem hotel vedeti, kolika je naša žoga moka, masti, kave in krompirja! Pomisli — zaloga! O, če ga zdajle srečam ...! Na trgu sem stala poldrugo uro v vrsti za napolgniti krompir pa so ga razprodali, še preden je prišla vrsta name! On pa ... o, če bi ga zdajle ... Za to solatko in za teh nekaj paradižnikov sem dala ... O, saj se mi bo zmešalo! Zadnje sem skuhal marmelado. Pa sem vanjo vsula manj sladkorja kakor po navadi! Ali misliš, da je pojedel palačinke, ki sem jih zamazala s to marmelado? Kaj še! Odrinil je krompir!«

»Zdaj pa še marmelade ne zna več kuhati!« je zabundral in šel v Daj-dam na gulaž! O, če ga zdajle ...

»Draga Olga, če ni hujšega! tolaži Beba. »Tvoj Bogomir ...«

»Je kavalir, že vem!« se prekine gospa

posrejo občutne vzešči, ako jih hočemo primerjati onim, ki so imeli srečo, da so lahko doživeli ali samo uživali svojo vzgojo v Jugoslaviji. Z neverjetno zagrenjenostjo se prvi vržejo v naše domače izvirno štivo, ako jim je pride v roko. Časa nimajo si oter veliko in zato vedo centi dobro stvar, posebno v času, ko so na deželi in nimajo nobene zveze z našimi sestrami.

Pomembno je v Egiptu število rojakov iz Južne Srbije, ki imajo večidel mlekarne.

Vittorio G. Bossi:

Kako španci pijejo

(Iz knjige »Via degli spagnoli«)

Andaluzija pozna dve osnovni obredov: pitje in hojo: pitje je za moške, hoja za ženske.

Mož opravlja obred uživanja pijače v colmadu ali v krčmi.

V krčmi ni moči piva zapaziti takoj, ga odkriti na prvi pogled, ko si vstopi vajo. Če ga hoče videti, se moraš sam vsteti, za za kakšno mizo vzeti na muho in čakati. Za neko mizo sedi več moških, ki se živahno pogovarjajo. Zdi se, da jim ni nič mar za vino, ki je do vrha napolnilo vrče, postavljene pred njihove odtujele in ravnodušne poglede. Montillsko vino ali sanlucarska manzanilla jim mežika iz vrčev s svojimi kakor cekini zlatimi pogledi, odsevi in bleiski ter silovito, skoraj bi rekli: z neko vztrajnostjo napolnjuje zrak z vonjav, Zaman.

Možje govore: ta vpije in gestikulira v oblaku tobačnega dima, oni zdi pa zdi iztegne roko in ne da bi se bil ozrl, kakor da vleče iz vrčice številko za tombolo, vzame iz majhnega krožnika na mizi maslino, lo vrče v usta, počasi prežveči in pri tem govori še dalje, samo da nekoliko zasuje glavo in izpljune daleč pred sebe kosčico.

Na mah začne nastajati pri omizju pivec. Razvija se stopnjama, postaja opazljiv prav počasi, po kakšnih malenkostnih znakih: osebnost pivca se šele oblikuje in v tem procesu se mož nekam zmedeno premika in vpije.

Glej, gost, ki je izpljunil kosčico masline, je zopet iztegnil roko, vendar ni z njo segel po krožniku, marveč je naperil proti vrču z vinom: že se ga dotikata dva brsta in ga tipljeta, šlatata, naprejš s komaj opazljivimi gibi v lahko in previdno kretanju, kakor kakšen sila natančen instrument: premakneta za zdi malce na desno, zdi malce na levo, pa še nekoliko naprejš: no, zdi je v redu, vrček je dobil tisto idealno lezo, ki mora nuditi največji, kar moči popolni užitek.

Naposled sta se srečala občutila in spoznamela dva pogleda: pogled vina in pivčev pogled. Vidi se, da sta zadovoljna drug z drugim. Roka se zadostno umakne. Zdi je pivec prekinil sleherni stik s to-

nekateri pa so se povzpeli do zelo znanih kavarn. S ponosom poudarjajo, da pri egiptskih sodiščih ne vedo beležiti primere, da bi bil kdaj Jugoslovian tožen zaradi kakršnekoli sleparije. Naši ljudje prenašajo podnebje priljučno dobro; nekateri so se povsem aklimatizirali; potrebno pa je vsekakor, posebno v začetku, da vsak obišče vsaj vsakih 4—5 let Evropo, da se organizem spet osvleži in postane odporen za vročinske napore.

variji za mizo; nič več ne govori in ne sliši; vidi se, kako leze vase, in se odmika vsemu svetu, ustvarjajoč okrog sebe ozračje popolne, čiste tišine in poglobljene misljenja. Oči je pripril in zatopil v prived tekočega zlata, dišečega manzanile; nosnice love voni in močno drgetajo od srečanja z vinom.

Tako je začetna stopnja končana; sedaj šele vstopa pivec v polni obred, ki ga opravlja tako, kakor bi bil sam na svetu.

Najprej priključa nože in nagloma stisne pete, vzravna prsi, iztegne vrat in povzdigne glavo. Drži se strogo kakor kakšen duhovnik, ki občuje z bogovi. Na široko odprte oči merijo neskončnost. Kakšen trenutek ostane nepremičen, potlej dvigne roko, jo iztegne, odpre šako, zgrabi vrč, ga dviga in ustavi šele tedaj, ko ga ima v višini oči. Vino in pivec se gledata iz obličja v obličje, strmita drug v drugega z izgrubljnim pogledom, kakor za slovo. Tedaj se človekova glava nagne nazaj, vrč se spušta na ustnice počasi, kakor da hoče podaljšati tiste trenutke; potlej se razveveto ustnice, še malo in vino je v enem samem požirku odteklo.

Prazni vrč položi nagloma na namizni krožnik, glava se spusti v prejšnjo lego, prsi se sprostijo, pete stopijo narazen, nože se raztegnejo in ves život se udobno vzleže na naslonjalo stola. Pivec spet odpre usta, govori, naveže stike s svetom in se spet ves potopi v pogovor. Pomirni je bogove in se je znova oprijel zemlje.

Kmalu nato se drug gost iz omizja po isti poti pogrezne vase in se začne pripravljati za obred pitja. Že je iztegnil roko, da spravljivo odloči svoj vrč.

S tem počasnim obredom pitja se nenavadno povečuje užitek, ki raste v ritmu kretanj, s katero se vrč približuje ustam. Čim več je takih dvigov in izpoznavitev, tem večja je vsota dvigovne užitka. Prav zaradi tega vrčki niso globoki in je mogoče z manjšimi dozami večkrat ponoviti ta obred.

Svetohlinski gorečnejši pač zaradi tega, da jim je vest bolj morna, ponavljajo obred mnogokrat na dan. Prevel — a.

Po dolenjskih vinogradih ni petja

Najslabša letina od 1911 dalje

Novo mesto, 20. septembra

Dolenjski vinogradniki imajo v novomeškem srezu zasajenih okrog 2600 ha površine z vinske trte. Med ostalimi, manjšimi goricami so najbolj znane vinske gorice, ki se razprostirajo ob levem bregu Krke s slavno Trško goro, ki ima med vsemi vinskiimi goricami najlepšo lego na Dolenjskem. Po svojem dobrem pridelku so znane še gorice v Grčevju, dalje ene pri Beli cerki, Hrušici in Straži. Tudi v okolici Trebnjega, Dobruča in Mirne poti je šlahtno trje, ki da večkrat prav lepo množino dobrega pridelka.

Letos na žalost, vsega tega ne bo, kajti kakor ostali posevki so trpeli v ogromnem obsegu tudi vsi naši vinogradi. Prekomerni dolgi mraz, razne ujme, zastoj v vegetaciji in končne palež so opravili svoje uničevalno delo do dobrega. Rezultati tega uničevalnega dela se vidijo predvsem sedaj, ko stojimo tik pred trgatvijo, katere je naš vinogradnik bolj žalosten kakor vesel. Vinska letina je v novomeškem okraju dala povprečno vsako leto 28.000 hl vina. V izredno dobri letini celo do 35.000 hl. Za pridelek so dobili vinogradniki milijonke vsote. Letos bo vsega pridelka največ 9 do 11 tisoč hl. Naša ugotovitev pa ne pomeni samo silnega padca količine vinskega pridelka na Dolenjskem, temveč hkrati tudi dokaj žalostnega stanja naših vinogradnikov, ki bodo kljub težkim žrtvam za zboljšanje vinogradov ostali — brez kupne moči. Povrh vsega mizernega stanja se bo morala vsa količina letošnjega sla-

bega pridelka brez izjeme sladiti, sicer bo tudi ta majhna količina, ki pride v poštev zgolj za domačo uporabo, prav slaba.

Lanske zaloge vina so že popolnoma porabe. Naš revni vinogradnik, ki vsako leto komaj čaka, da vnovi svoj pridelek, je po prvih mesecih trgatve, odnosno pomlad, prodajal vino po 3.50 do 4.50 din liter. Zdi se cena spribo slabe letine poskočila na 8 din. Vendar vina tudi po tej ceni ni dobili, ker so večino zaloge kupili že v poletju za nizke denarje trgovci, zlasti pa špekulanti. Deležno vreme je že močno okvarilo še one rodke jagode, ki so se k areji obdržale čez poletje na trsu. Ncraveseljivo sliko nudi novomeški trg. Na stojnicah, ki so bile ostala leta polna šlahtnega grozja, dobiš letos v najboljšem primeru kako razpokano trmino in pa šmarinco, ki je že načeta od gnilobe. Najboljše spričevalo kakovosti in količine letošnjega vinskega pridelka je že od »ekdaj novomeški trg, ki je letos na žalost hudo puščoben.

Dolenjec zlepa ne pomnijo tako žalostne vinske letine. Želo slabe so bile letine 1907 in 1911, ko je pridelek uničil močan palež. Seje po teh dogodkih so prišli dolenjski vinogradniki do spoznanja, da je škropljenje vinske trte, edino in najboljšo sredstvo v obrambi proti paležu.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Olga. »Ampak pridí k meni, da ti pokažem kavalirja v vsaj golotile!«

»Ne mislim tako,« odkima gospa Beba in se bridko nasmehe. »Le poslušaj: tvoj Bogomir je angel, ako ga primerjam s mojim Tugomir. Le poslušaj: moj oboževani Tugomir se je prvega domislil, da bo vodil gospodinjstvo on! Jaz namreč ne znam razdeliti denarja tako, da bi izhajala z njim do konca meseca. No, si mislim, pa daj! Boš vsaj spoznal, kako težka je ta zadeva! In se res loti. Hodi okrog kakor puran, zmerja služkinjo, gleda v lonce, se zavzema za eno samo jed opoldne in ti po nekaj dneh pripelje domov — no, uganí, kaj!«

»Moko!«

»Kaj še! Tri kangle petroleja!« Cemu nam bo petrolej, si mislim, saj imamo elektriko! On pa, da bova šla v hudiš časih v gore v kako oddaljeno vas zamenjat petrolej za moko in fižol!«

Saj ni tako nespametna misel! se navdušuje gospa Olga.

»O ne, ni!« sikne gospa Beba, »ni, če bi on ne imel revme, jaz pa ne krčnih žil! Kako naj prideva v gore z nahrbtnikom petroleja na plečih, če komaj zmagava stopnice do prvega nadstropja! Pa najlepše pride. Le poslušaj! Ti mešetarji moj Tugomir z mlekarico za krompir. Ona: Po dva dinarja, on: Po poldrugi dinar! Nobeden ne odneha. On pravi: Pa nič! Ona tudi: Pa nič! In ti vzame nekega dne sredi mesca zadnjih 500 din gospodinjkega denarja, sede na bicikel in se odpelje proti Polhovemu Gradcu. Tam da je najboljši krompir. Kupil ga bo po dinarju za vseh petsto din. Dvesto obdržimo sami, ostalo da bo prodal znancom po poldrug dinar. Tako da dobimo krompir po 25 par. On, prav. On se odpelje, jaz pa čakam. Malo

me zasrbi: Ferdinandi dedec, morda se mu pa še posreči! Čakam do poldne, čakam do večera, čakam do ponoči. Ni Tugomira, ni bicikla, ni krompirja. Skočim v bližnjo kavarno in telefoniram na rešilno postajo, če jih ni kdo klicati tja proti Polhovemu Gradcu. Nič! Slonim ob oknu in val lepi časi, ki sem jih preživel z njim, svojim Tugomir, mi stopijo pred oči. Saj veš, kakšne amo! Doktor žive, se jezimo nanje, če pa jih dolgo ni — saj veš, kako je!«

»Ah, kaj, če ga tudi nikoli več ne vidim! Se mi vsaj žol ne bo izlil,« zagodnja gospa Olga. »A le povej, kako je bilo a krompirjem?«

»Krasno je bilo! Proti jutru okrog petih priropota voz po ulici. Na vozu Tugomir in voznik, za njima na vozu bicikel, pod biciklom pa vreča krompirja.«

»No, pa ga je že dobil!« se čudi gospa Olga.

»Seveda ga je dobil! Le poslušaj!« zasopih gospa Beba in divje pogleda okrog sebe. »Oha, Tugomir in voznik natrkana, da Bog pomagaj! Obiskala sta vse ljubljanske barmice in vse bare. In zdi se mi, da sta še konja opila. Voz je odskakoval kar tako kakor bolha, da se je vreča krompirja odvezala in se je krompir suval na ulico kakor mana z neba. Kdorkoli je šel mimo, ga je pobiral. Od 500 din sem našla v Tugomirovem žepu še pet kovačev, krompirja je bilo od 100 kg še 40 kg v vreči.«

»Jezus, Marija, saj je še huje kakor pri meni!« se razvedri gospa Olga. »Pa ga nisi, moka ...«

»Kaj pa hočeš! Zaradi ljubega miru potrpi. Svet je pač tako prikožen, kakor so si ga oni, naši blagi možje, ustvarili. Vse je po njihovem! Rovodla

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

R. V. — M. — V svoji hiši v C. imate med drugim eno stanovanje, obstoječe iz treh sob in pritlik, katero je bilo oddano za mesečnih 600 din. Ker je bilo to stanovanje večkrat prazno in niste mogli dobiti primernega najemnika, ste se odločili, od dati samo dve sobi z vsemi pritlikami za mesečno najemnino 400 din, na kar ste dobili 20% najemnika. Eno sobo pa ste opremili s pohištvo in jo rezervirali zase, da jo uporabljate, kadar pridete v C. po opravkih oziroma na letovanje. Stalno bivališče imate drugje. Za to sobo ste napovedali najemniško vrednost 24 dva meseca v znesku 100 din ter v prijavi navedli, da jo uporabljate samo dva meseca v letu, drugim v njej ostali čas, čeprav je opremljena s pohištvo, niče ne stanuje. Davčna uprava pa tega ni upoštevala, marveč je ocenila to sobo z 2.400 din na leto, prav toliko, kolikor ste prej prejimali kot najemnino. Davčna uprava utemeljuje svojo oceno s tem, da soba ni prazna, marveč da služi kot sramba za pohištvo. Vi tega poštoka ne odobravate, ker se mora od letoviščarjev napovedati le najemnika, ki so jo plačevali v sezoni ter tvorijo ta najemnika davčno ovrho. Ali je poštoka davčne uprave pravilna? Ali bi bila pritožba uspešna? Na kakšno stalnice bi se postavilo upravno sodišče? — Glede sezonske odaje stanovanj v zdraviliščih in letoviščih je izdal ban naredbo, v kateri so našli vsi tujepotni kraji banovine. Za zgradbe, ki se uporabljajo v dobi sezone, se vnese kot letna kosmata najemina celokupni znesek, ki se je prejel v dobi sezone. Ako se uporabljajo zgradbe sezonski samo v enem delu, v drugem delu pa vse leto, se mora v davčno prijavo vpisati sezonska najemina samo za oni del zgradbe, ki se sezonski uporablja, za drugi del zgradbe, ki se uporablja vse leto, pa celotna najemina oziroma najeminska vrednost. Ako lastnik v dobi sezone stanuje sam v zgradbi, ali jo odda drugemu brezplačno, se ugotovi vrednost sezonske najemine s parafikacijo. Ker je vprašanje načelne važnosti, tvegate pritožbo event. tudi do druge instance! Kakšno stalnice bo zavzelo upravno sodišče, pa Vam seveda ne moremo povedati.

K. I. — St. v. Sl. g. — Izvršitelj mesarske obrt brez pomočnika. Davčna uprava vam je odmerila zgradbino tuda za mesarstvo, čeprav so obrtne zgradbe (obrti prostori) po uredbi z dne 22. XII. 1939 opremljene zgradbine, se do lanskega leta vam je davčna uprava odmerila pavšalno pridobitno v letnem znesku 80 din. Ali spremeniš navedena uredba pavšalno obdavčenje mesarjev? Ali velja razdelitev malih obrtnikov v 4 kategorije in za male obrtnike v mestih in trgih, ali tudi za obrtnike v vaseh? — Pravilnik o spremembah in dopolnitvah prvotnega pravilnika o neposr. davkih določa, da so opremljene davka tudi tiste zgradbe, ki so sestavni del tvorniške ali obrtne podjetja in služijo za spraviljanje surovin, izdelanih produktov in za tvorniške, rudniške, obrtne, pisarniške posle itd. Pavšalna pridobitna se odmerja za vse štiri kategorije v krajih do 5.000 prebivalcev z 80 din na leto, ako poslujejo davčni zavezanci brez delovne moči. Pripomniti pa moramo takoj, da peld, mesarji itd. niso razvrščeni v nobeno izmed štirih kategorij in da se jim odmerja pridobitna po davčni ovrhi, ki jo ugotovi davčni odbor. Zato morajo, kakor ostali pridobitni zavezanci, predložiti letne davčne prijave.

I. C. — M. — Glede minimalnega davka Vas obveščamo, da se ta davek odmerja tistim davčnim zavezancem, ki zaradi izgube nimajo davčne osnove ali katerih osnovni davek z dopolnilnim davkom vred znaša manj kot minimalni davek.

A. T. — P. — Po pravilniku k št. 85. zak. morajo osebe, zavezane družbenemu davku, dati davčnemu oblastvu na njegovo zahtevo pismena obvestila kakor tudi specifikacije posrednih postavk v sklepnih računih. Drugače jih zadene kazni v znesku od 50 do 500 din.

I. S. — B. — Ob katerih rokih se mora prav za prav plačevati pridobitna? Ali velja to rok tudi za nove davčne zavezance? Pridobitna dosega v plačilo v 4 enakih letnih obrokih vnapije, in sicer dne 1. I., 1. IV., 1. VII. in 1. X. vsakega leta. Davek novih davčnih zavezancev in za nove davčne predmete, ki se vpišejo še le med davčnim letom v zapiske davčne uprave, pa dosepe oni dan, ko se je zavezanec pravilno izročil plačilni nalog.

A. F. — S. — Nad Vašo imovino je bil razglašen konkurz. Kako bo s plačevanjem davkov in kdo jih bo odplačeval? — Davek in druge javne davščine, ki dosepejo po razglasitvi konkurza, oziroma ki se odmerijo konkurznim masi kot davčnemu zavezanecu, mora plačevati upravnik konkurzne mase iz dohodkov te mase. Drugače se uveče zoper konkurzno maso prisilna izterjava, ki se sme razširiti tudi zoper upravnika mase, če je mogel iz njenih dohodkov poravnati dolg.

Pravna

S. I. U. Do kolikšne svote smete zahtevati povračilo preživnine od nezakonskega očeta, ker ste varuh njegovemu otroku, in kako. — Vsak nezakonski otrok ima pravico zahtevati od svojih roditeljev njih imovini primerno oskrbo, vzgojo in preskrbo. K oskrbi je zavezan tudi otrokova mati, vendar pa le v primeru, da otrokov oče oskrbe ne bi znel. Materina obveznost preide po njej na materine starše. Zvišanje že sodno določene preživnine seveda smete zahtevati, vendar le v okviru zakonitega določila. Predlog na zvišanje, ki mora biti podprt s stvarnimi razlogi, morate vložiti pri varstvenem sodišču, ki bo odločilo nato, ko bo zaslišalo tudi prizadetega očeta. Zvišanje je dopustno zahtevati le za vnaprej, ne pa tudi za leto nazaj. Če zapadle preživninske neplačane zneske morete izterjati od obvezance izvršnim potom. Posvetujte se kot varuh tozadevno z varstvenim sodnikom. Iz že določene preživninske zneska je kriti tudi stroške za otrokovo zdravljenje, ker se posebej od očeta ne morejo zahtevati. Predloge mora postaviti pri varstvenem, oziroma izvršnim sodišču le imetnik pravic t. j. otrok po svojem varuhu, kot zakonitem, sodno določenemu zastopniku.

J. F. Lj. Ali je res potrebno, da ima nevesta lojalnega častnika višjo izobrazbo, da se bo smela poročiti z njim. — Po čl. 3 Uredbe o ženitvi častnikov (Službeni list z dne 19. januarja 1935 št. 6/44) se sme častniku dovoliti, da se poroči z izvoljeno osebo samo, če more ta oseba po svoji častitosti in npravnem vedenju, po izobraz-

bi in vzgoji, ter po ostalih svojih lastnostih postati častnikova žena. Tudi morajo biti njeni roditelji — če jih nima več — pa njeni sorodniki-skrbniki varuhi, — na glasu vrlih in častnih ljudi. Kake višje izobrazbe torej ni treba imeti nevesti.

L. B. B. Ze osem let ste zaposleni pri industrijskem podjetju kot strojnik, pa Vam podjetje odklanja zahtevo na dopust. Ali in koliko Vam sploh pripada dopusta. — Ako služite pri istem podjetju kot strojnik že neprekinjeno osem let, Vam pripada — že po petih letih službe — neprekinjen dopust dveh tednov. Ta Vaša pravica je ustanovljena v § 329 obrtnega zakona iz leta 1934. Kdaj smete dopust nastopiti se odredi dogovorno s službodajalcem. Za ves čas dopusta Vam pritiče pravica do prejemkov, tudi vrednost hrane Vam mora biti plačana ob nastopu dopusta, če ste pri podjetju tudi na hrani. Čas odsotnosti radi boleznih Vam ne sme biti vstet v dopust. Če dopusta tekom dobe, ko Vam je šla pravica do njega, niste zahtevali, ugašne pravica do dopusta v naravi po preteku dotičnega službenega leta. V takem primeru Vam pa kljub temu gre pravica do plačila za prekomerno delo — izvršeno v času, ko bi mogli imeti dopust. Zahteva do plačila za delo v tem času pa zastara v treh letih. Za čas nelzrabljenega dopusta Vam pritičejo torej dvojni prejemki. »Stalni naročniki. Ali je upravičen varuh zahtevati alimente za otroka od nezakonskega očeta le za naprej ali tudi za nazaj. — Delni odgovor na to vprašanje prečitajte zgoraj pod št. J. U. Če ni otrokov oče tekom 15 let ničesar prispeval k oskrbovanju, sme otrokova mati, če je sama preživljala otroka, ali pa osea, ki ga je preživljala, zahtevati od očeta povračilo potroškov, ki jih je imela mesto njega in zahtevati vse, kar je v to svrhu zanj potrošila, ker je po zakonu oče obvezan plačevati oskrbo. Pred vložitvijo tožbe opomnite obvezance k plačilu.

R. M. Split. V 31 letu starosti ste bili na lastno željo — da se izognete plačilu vojne, potrjeni in spoznani za vojaško sposobnega. Ali je sploh kakšna možnost, da bi Vas opustili vojaške službe in službe na orožni vaji, ker smatrate, da za službo niste sposobni. — Vojaška komanda Vas lahko po zakonu kliče na orožne vaje, ker Vas smatra za vojaško sposobnega. Če se ne čutite sposobnega vršiti službo, radi kratkovidnosti in drugih boleznih, se javite pri svoji enotici, kjer sedaj služite in prosite za zdravniški pregled. Če Vas bodo nato tudi v bolnici spoznali za nesposobnega, boste lahko stalno ali začasno oproščeni vojne službe.

A. G. Ali je dopustno, da hišni lastnik, a pretvezo, da plačujejo najemniki prenlzko najemninu, zahteva od njih, da izvršijo na svoj račun razna popravila v hiši. — Zahteva lastnika mora biti celo prestop — po uredbi o pobljanju draginje in brezvestne špekulacije, če hoče z neopračeno zahtevo na popravila hiše po najemnikih, dobiti nov ali drugačen — in po višan vir za prejemanje odplačila za popravila prostorov. Najemodajalec je po zakonu dolžan izročiti in vzdrževati tekom vse najemne dobe, najemne prostore na lastne stroške v rabnem stanju, tako, da nikakor niso najemniki moteni v pogodbeni rabi ali uživanju najemnih prostorov. Če je najemnik prostor postal za rabo pomanjkljiv, ali ni več zmožen za dogovorjeno rabo, je najemnik celo oproščen plačevanja najemnine, dokler in kolikor je najemna stvar nerabna. Najemnik pa mora seveda sam izvršiti malenkostna popravila najemnih prostorov in najemnih stvari. Glede večjih popravil, ki padajo v breme hišnemu lastniku, je najemnik dolžan vsako popravilo nemudoma prijaviti lastniku, ker mu sicer odgovarja za škodo. Če je tako popravila najemnik sam izvršil, more le tekom šest mesecev od lastnika zahtevati povračilo, ker bi sicer terjatev ugasnila. Hišni lastnik, ki bi od svojih najemnikov zahteval višjo najemnino kot je bila na dan 1. septembra 1939, je kazniv — po prijavi pri policijskem oblastvu — nato od sodišča z zaporom do 3 mesecev in v denarju do 50.000.— din.

Drugi vpraševalci pridejo prihodnjik na vrsto, če jim ne bomo odgovorili pismeno. Vsak vpraševalec naj navede, če je naročnik »Jutra« in tudi svoj točni naslov!

Zdravniška

S. D.: Dva zdravnik, eden celo specialist za ženske bolezni sta ugotovila, da imate katar nožnice in sta Vam predpisala izpiranje s kamelcami. Stanje pa se Vam noče izboljšati. — Katar nožnice so včasih zelo dolgotrajni, pred vsem pa tudi precej trdovratni. Samo izpiranje s kamelcami je verjetno prebago sredstvo. Potrebna bodo še druga sredstva. Vprašanje je tudi, ali imate obenem še vnetja okoli maternice, dali niste slabokrvni itd. Vse to so momenti, ki zelo otežkočajo zdravljenje. Svetujem, da greste ponovno k specialistu za ženske bolezni, ki bo odredil vse potrebno.

B. V. P.: Povelji, ki jih opažate niso v medsebojni zvezi. Kar se nosa tiče, verjetno ne gre za običajen mozolj, temveč za takzv. akne. Svetujem brezmesno dieto in redno iztrebljanje. Dobris bi bilo tudi obsevanje z umetnim višinskim soncem toliko časa, da se Vam olupl koža. Če se stanje ne bi izboljšalo, se obrnite na Vašega bližnjega zdravnika.

F. L. L. R.: V Vašem primeru gre očito za malo oslabeleto žilcev. Meni je težko presoditi Vaše stanje. Niti ne poznam razmer, iz katerih ste zrasli, oziroma razmer, v katerih živite sedaj. Niso mi tudi znane Vaše razvade, strasti, nagoni, prejšnje bolezni itd. Vse to je eminentne važnosti za presojo takih slučajev, poleg točne telesne preiskave. Pri zdravljenju pa mora sodelovati tudi bolnik, ki mora pokazati trdno voljo, da bi ozdravil. To pri Vaših letih ne bo težko, ker ne moremo govoriti o izčrpanosti. Svetujem torej, da greste k zdravniku, s katerim se boste ustno pomenili o vseh težavah. Pismeno je to težje. Tudi nima v takšnih primerih pisane besede tega vpliva na bolnike, kakor pogovor.

D. J. T. p. Gomilsko: Po Vašem opisu sodeč, ni šlo pri Vašem možu za običajne hemoroide, temveč za tkzv. fistulo na tuberkulozni podlagi. Uspehi operacije so v takozvanih primerih običajno slabji. Boljše je obsevanje s kremensko lučjo. Če dovoljuje stanje njegovih pljuč, bi bilo priporočati bivanje ob morju. Tudi OUZD ima

svoje sanatorije ob morju. Posvetujte se torej tozadevno s tamkajšnjimi zdravniki. Ljubljana 1898.: Na Vaše vprašanje bi Vam odgovoril takole: Če Vas sedanje stanje zadovoljuje, je stvar v redu. Če pa ne, je možen naraven izhod. Upam, da me razumete.

Kmetijska

olje iz žira

L. Z. Čr. Pri nas bi se dalo nabrati precej žira. Do sedaj smo uporabljali žir za krmiljenje prašičev. Ker je seme zelo mastno, sem mnenja, da bi mogli napraviti iz njega olje. V kakšno svrhu služi tako olje in koliko ga lahko dobimo iz gotove količine?

Olje iz žira ali bukvice je zelo dobro za prehrano. Po okusu in vrednosti ne zaostaja za finim namiznim oljem iz 100 kg neolusčenega žira se dobi najmanj 10 litrov finega in 4 litre slabšega olja. (Olje druge vrste služi za izdelavo mila ali za krmo svinjam). Žir vsebuje 25 do 30%, olučen pa 40% olja. Za krmiljenje prašičev je žir prvovrstna hrana in zaleže kakor polovična porcija turščice.

kako shranimo paradiznike

G. M. C. Letos bo ostalo precej paradiznikov zelenih. Zdeli vedeti, kako se shranijo, da bi jih imeli za uporabo na zimo? Drobneje, nepokvarjene paradiznike operite, nato jih naložite v lončene posode ali kozarce (vaze). Naloženi naj bodo zelo tesno, da je med njimi čim manj prostora. Med paradiznike denite nekoliko kopra in višnjevihi listov, nakar jih zalijte z malo slano vodo. Slanamura naj bo jakosti: 1 liter vode in 5 dkg soli. Paradiznike obtežite, da ne bi splavali preveč na vrh. Nato postavite posodo v kuhinjo za teden dni, da se paradizniki nekako kvasijo. Potem jih zopet umijete in na novo naložite v patentne kozarce. Med paradiznike mešajte narezano zeleno papriko, zrno popra in kolobarčke čebule. Vse skupaj zalijte z mešanico: na 1 liter vode 1 liter kisa, 3 dkg sladkorja in 7 dkg soli. Kozarce zaprite in nato pastilizirajte 40 minut pri 90 stop. C.

olje se kvari

V. K. Zagreb. Na pomlad ste kupili sodeček olivnega olja. Pri nakupu je bilo olje dobrega okusa in močnega duha po uljkih. Zadnji čas postaja olje žaltavo in ne diši več tako prijetno, kakor v začetku. Kaj je vzrok, da se olje kvari in kako odpopoči?

Olivno olje se navadno kvari, če ni dovolj prečiščeno, če je hranjeno v neprimer- ni posodi in na toplem mestu in ako je staro. Primerna posoda za hranjenje olja je iz kamene. Dalje boljše od lesa je steklo in dobra pločevina. Hraniti ga morate na hladnem in zračnem mestu. Verjetno, da ima olje še veliko usedline, zato vam priporočamo, da ga prekuhate. Po kuhanju odtočite samo čisto olje, ono kar ostane na dnu posode, morate čim prej uporabiti, sicer se hitro pokvari.

ŠAH

V naslednjih 6 kolih se je položaj v moskovskem turnirju že bistveno spremenil. Stanje je bilo po 11. kolu: Bondarevski 7½ (2), Makaganov 6½ (1), Ragozin 6 (1), Smislov 5½ (2), Boleslavski 5½ (1), Dubin 5½ (2), Lerišev 5 (2), Petrov, Stolberg 5 (1), Mikenas 4½ (2), Levenfiš, Panov 4, Kotov, Lisic 3½ (1), Konstantinopolski 3 (3), Rudakovski 3, Gerstenfeld 2½. Bondarevski torej še vedno vodi, toda samo na videz. V prekinjenih partijah bo Keres najbrž porazil Lillenthala, Botvinnik pa Makaganova in Leriševa, tako da bosta dejansko oba favorita že na čelu tabele. V zadnjih kolih sta Keres in Botvinnik nabrala izredno mnogo točk, predvidoma jih bosta vsak dosegla po 5½ iz 6 partij. Važen vpliv na končni rezultat turnirja bo imela vsekakor partija Botvinnik-Keres, ki je bila igrana v petek zvečer. V trenutku, ko to pismo, rezultat partije še ni znan. Vsekakor pa je pričakovati v drugi polovici turnirja in v finalu srdite borbe za vodstvo med Botvinnikom in Keresom. Oba sta premagala začetne slabosti in sta sedaj v polni formi.

Izmed treh mladih mojstrov, ki so po prvi četrtini vodili, je Stolberg že popolnoma odpadel. Makaganova bodo najbrž tudi še doleteli porazi, prav tako pa za Bondarevskega ni pričakovati, da bi ostal med prvimi. Mladi manj znani igralci s svojim še neznanim stilom igre na turnirskih začetka čisto dosežejo velike uspehe. Toda v močnih turnirjih, zlasti pa v tako dolgih kakor je moskovski, imajo njihovi nasprotniki od kola do kola več prilike, da odkrijejo tudi slabosti v njihovi igri, pa sledi nezgodna reakcija.

Pričakovati je, da bodo važno vlogo v turnirju igrali še Lillenthal, Ragozin, Smislov in mladi Boleslavski. Nasprotno sta Petrov in Mikenas močno poostutila.

S turnirja je naslednja partija, igrana v 10. kolu dne 18. t. m. Bil je to prvi poraz Bondarevskega.

Igra dveh sakačev

Beff: Bondarevski Črni: Ragozin
1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sg8—c6
3. Lf1—c4 Sg8—f6
4. d2—d3

Običajno igraju tu 4. d4 ali 4. Sg6, kar pa je oboje dvorezno ter vodi do znanih zelo kompliciranih variant. Poteza v partiji velja kot najsolidnejša, vendar ne daje belemu skoro nobene prednosti.

4. d7—d5?

Seveda je tudi 6. Sc3 dobro. Beff pa vidi, da lahko dobi kmeta in se zato podaja na nevarna pota.

6. Lf8—e7?

Kmeta je bilo mogoče kriti samo s Dd6, f6 ali Lg4, kar pa bi vse izpadlo v prilog belemu.

7. Sf3 : e5 Sc6—d4

V tej potezi je smisel žrtve. Črni hoče pridobiti nekaj tempov za razvoj.

8. De2—e4?

Pač odločilna napaka. Popolnoma ne-

upravičeno igra beli, ki je slabše razvil na napad, pa črni njegovo igro elegantno ovzre. Pravilno je bilo enostavno 8. Dd1, nakar bi bil imel črni pač še težko delo, da bi bil dokazal korektnost svoje žrtve kmeta.

8. Sd5—f6!!
Sedaj je beli verjetno že izgubljen. Hočes- nočes se mora spustiti v sledečo kombinacijo, ker grožnja Sc2+ ne more več braniti.

9. Lc4 : f7+ Ke8—f8
10. De4—h4 Sf6—g4!!

Najmočnejše, ker sili belega k likvidaciji. Več protizgledov bi dajalo belemu Sc2+, 11. Kd2, Sa1; 12. Lc4, z grožnjo Sg6+.

11. Se5—g6+ Kf8 : f7!

Slabše je hg6; 12. Dh8+; Kf7; 13. Dd8; Ld8; 14. Sa3 in beli ima s trdnjavo in dvema kmetoma proti dvema lahkim figurama še nekaj izgledov na remis.

12. Sg6 : h8+ Kf7—g8!
Zopet je slabše Dh8; 13. Dh5+ itd. Črni ne pušča belemu prav nobene šanse.

13. Dh4—h5 Sd4 : c2+
Partije je prav za prav že konec. Črni ima zagotovljeno preveliko materialno premoč. Zanimivo pa je, kako hitro Ragozin izsilil predajo.

14. Ke1—d2 Sc2—b4!
Močnejše nego Sa1, kar bi bilo sicer seveda tudi dobilo. Po potezi v partiji pa beli ne more več prav braniti vata.

15. Dh5—b5
Ne gre 15. Df7+; Kh8; 16. Dc4, Le6! itd. Točko d3 pa je bilo seveda treba kriti.

16. Sb1—a3 c7—c6
17. Sh8—f7
Z neubranljivo grožnjo c6.

17. Kg8 : f7
Najenostavnejše. Na Lf7: je pač beli hotel se Df5 nadaljevati partijo.

18. Dh5—h5+ Kf7—g8
19. Th1—d1 Sg4 : f2!
20. Dh5—e2 Se6—g4!

beli se vda.

Na 21. Df2: sledi seveda Dd3+, 22. Ke1, Dd1 mat. Na 21. De3 pa dobi Lg5, 22. Dg5; Se4+ damo. Vaseja Pirc

R A D I O

Nedelja, 22. septembra

Ljubljana 8: Jutrnji pozdrav. — 8.15: Radijski jazz. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos iz Trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (p. V. Učak). — 10: Opereta »Mala Floramper« (plošče). — 10: Salonski kvintet. — 11.45: Sestre Finkove pojó, spremlja prof. M. Lipovšek. — 12.30: Objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 17: Kmetijsko ura: Kmetijski tisk (g. Ludvik Puš). — 17.30: Koncert delavskega pevskega društva. — 18.15: Iz operet (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Slovenski vokalni kvintet ob 10letnici obstoja. — 21: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Gosli in kitara (gg. Slavko Marin in Stan-ko Prek).

Beograd 20.40: Plošče. — 21: Prenos pevškega koncerta iz Skoplja. — 22: Nadaljevanje prenosa. — 22.30: Plošče. — 22.50: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 17.30: Lahka glasba s plošč. — 19.30: Prenos Puccinjeve opere »Manon Lescaut«. — Praga 19.15: Godba na pihala. — 19.25: Smetana: Moja domovina. — 21: Opera glasba. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — Berlin 19.15: Koncert dunajskih filharmonikov. — 21.30: Lahka glasba. — 23.10: Nočni koncert. — Rim 20.20: Prenos Puccinjeve opere »Manon Lescaut«.

Ponedeljek, 23. septembra

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Vaški umetniki (plošče). — 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Radijski salonski orkester (vodi g. Vinko Novšak). — 14: Poročila. — 18: Bolezni črevesja (ga. dr. Božena Zajc-Lavričeva). — 18.20: Orkestralni koncert (plošče). — 18.40: Delo naše postaje v prihodnjem letu (prof. F. Koblar). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Delo iz življenja Stefana Bobčeva (g. Vekoslav Bučar). — 20: Lahke solistične točke (plošče). — 20.30: Večer operne glasbe sodeluje ga. Marija Golubič z radijskim orkestrom. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli trio.

Beograd 19.40: Petje. — 20: Zvočna igra. — 21: Pesmi iz Južne Srbije. — 22: Cerkvono petje. — 22.50: Plesna muzika. — Zagreb 17.15: Pesmi in klavirske skladbe. — 20: Sremske pesmi. — 20.30: Pester spored. — 22.10: Lahka glasba. — Praga 19.25: Pester spored. — 21: Klastinska glasba. — 22.20: Plošče. — 22.30: Lahka glasba. — Berlin 19.15: Veliki in mali orkester. — 20.30: Komorni koncert. — 21.10: Drobne melodije. — 23.10: Nočna oddaja. — Rim 19.40: Koncert orkestra. — 21: Koncertni večer. — 22: Skladbe za čelo. — 23.10: Plesna muzika.

Iz Brežic

Umorjenec na cesti. Danes so našli na banovinski cesti v Spod. Sušici s nožem umorjenega delavca Miho Soklerja s Brosovice, starega 29 let. Domnevajo, da je Soklerja med prepripirom zabodel neki posestnik iz okolice.

Vlom v trafika. V noči od nedelje na ponedeljek so neznan zlikovci vilonili v trafiko g. Martina Staniča v Brežicah št. 20. Lokal so odprli s vitrihi, ki so jih pozneje našli na stopnicah meščanske bole. Vlomilci so odnesli cigarete, tobaka za pipo, cigare v vrednosti 7500 din, za 180 din kolov, okrog 500 din drobiža in 3 prazne vreče. Lastnik trpi približno 8300 din škode. V isti hiši ima trgovino s kolezi g. Viktor Petan, katerega so tudi obiskali nezazeleni gostje in mu iz trgovine ukradli moško kolo, nekaj svincev za kolesa ter še druga h kolesom spadajoča dela. Petanu so odnesli za okrog 2000 din vrednosti. Vlomilci so prišli skozi glavna hišna vrata v vežo, v kateri se nahajajo vrata v lokal obeh oškodovancev.

Podjeten tat. Ko so Kolmanovi iz Zdol pridno pospravljali poljske prideleke z njive, ki je oddaljena od hiše le kakih 5 minut, se je splazil skozi razbito okno v prtično sobo 45-letni Dominik, doma nekje iz banovine Hrvatske, in kar s prve mize pobral skoraj novo moško obleko ter iz odprte omare še uro vredno 100 din. Je to že star znanec kriminalna, ki krade obleko le, če jo sam potrebuje, seveda pa ne stisne pesti, če zagleda svetlo zlato uro ali zlat prstan. Ima navado, da zlatino spravi v denar kar v tisti vasi, kjer jo je izmaknil.

Če ga ljudje zapazijo ravno, ko se je splazil v hišo na tatinsko delo, se jim izvoharja, da kupuje drva. Zaradi stičnih prekrškov ga je zasledovalo tud okrajno sodišče v Sevnici. Zdalj čaka za zapahi okrajnega sodišča v Brežicah nadaljnje usode.

Predzren tat. V sredo ob 19. ko je bila družina odvetnika g. dr. Drnovska ravno pri večerji, se je neznan umizni splazil skozi odprto okno in iz nezaklenjene omare v spalnici odnesel 4 nove moške obleke. To mu pa še ni zadostovalo in je v taknil svoje dolge prste tudi v misni predal, iz katerega je pobral srebrno cigaretnico, vredno 1.500 din, poročni prstan, odnesel pa je tudi več parov nožav. 4 pare usnjenih rokavic, parfum, zobno pasto i. t. d. Da je obleko bolj komodno nesele se seveda ukradele še 4 obešalnike v vrednosti 100 din. G. dr. Drnovšek trpi okrog 10.000 din škode. To je bila že druga večja tatvina v enem tednu.

Nesreča na cesti. V sredo zvečer sta dva gonjača vodila osem kar s seama v Kapekah proti Loku pri Zidanem mostu. Ko sta od daleč zagledala prihajajoči avto, sta zavila na stran ceste v J. Brezovcu in čakala, da bi ju avto prehitel. Nemirna kravica na se je ravno v trenutku, ko je bil avto čisto blizu, obrnila naravnost proti vozilu, ki jo je s prednim delom odbilo, obenem pa ji je odbilo rog. Pri avtomobilu se je razbilo reflektorsko steklo in upognil desni blatnik. Avtomobilist je kakih 20 metrov od kraja nesreče avto ustavil in povabil še oba gonjača na orožniško postajo, kjer je sofer zahteval 100 din za povzročeno škodo.

Konec letoviške sezone. V začetku mesca so odšli iz Brežic zadnji letoviščarji. I nas skoraj vsako leto posetijo. Pri Sv. Vi-du mu dolgo časa taborili Čehi, ki so po pobochu hribčka postavili svoje šotore. Med letoviščarji je bilo največ Hrvatov. Da nas letos niso vsaj v večjem številu obiskali iz tujine, je krivda pač v dogodkih na vzhodu.

Drva je kradel in prodal Rudolf Dobnikar iz Trške gore pri Krškem, ki ima svoje skladišče za drva pri kolodvoru Videm-Krško, je zadnje čase opazil, da mu nekdo na tihem odnaša drva. Kar na lepem je Dobnikar opazil svoja ukradena drva v Vidmu za hišo neke posestnice. Nihče mu ni ugovarjal, ko je počasi zvozil lastnik vsa drva na pravo mesto. Zvedelo se je, da je ta drva v Vidmu prodal neki 50letni Franc V. iz Stare vasi. Ker jih ni hotela kupiti, vsaj tako pravi ji je drva zlozil kar zadaj za hišo, kjer jih je pravi lastnik tudi našel. Zaradi treh drv se bo moral Franc seveda zagovarjati pred sodiščem.

NAŠA ŽENSKA STRAN

Krompir

Zadnje tedne se je začelo vprašanje draginje najjasneje pri krompirju. Na zahtevo ljudstva je bilo tržno nadzorstvo prisiljeno, da nekaj ukrene. In ukrenilo je sledeče: Maksimiralo je ceno krompirja na din 1.50. Odredba je bila na vidnem mestu nabita na trgu. Trenutno je bilo ugodno gospodinjim, ki so pokupile tisti dan krompir po bolj zmerni ceni. Toda avtomatično so se pokazale bolezenske strani našega gospodarskega sistema. Iz tega je izginil ves krompir. Kmetice so se spontano organizirale in izvedle bojkot. Svojega krompirja skratka niso prinesle na trg.

Ukrep tržnega nadzorstva je imel dvoje posledice. Ustvaril je dva tabora, ki sodita po interesih v isto vrsto, zasedaj je med kmeti in delovno ljudstvo, ki kupuje na trgu, razdor. Drugič pa ni dosegel povoljnega rezultata in je prizadejal prav oni del prebivalstva kmeta, ki nosi prav tako težko bremena krize. Če je mestna občina že hotela kaj ukreniti, bi bilo edino pravilno, da bi posnemala beograjsko mestno občino, ki je na pritisk ljudstva ukinila trošarino na važne življenjske potrebščine, na maslo, moko, fižol, čebulo itd. Tako je lahko učinkovito vplivala na trg, ne da bi obremenjevala že itak obremenjeni kmeti, ki sloj, ki je dvig industrijskih potrebščin bridko občutil na lastni koži in ki zaradi skrajšanih, ki jih ustvarjajo nesorazmerne cene industrijskih in poljedelskih produktov, itak že komaj živi.

Toliko hvaljeno in v nebo povzdigovano individualno gospodarstvo je pokazalo pri preprostem vprašanju krompirja svojo pravo barvo. V jasni luči se nam je nenadoma pokazala pomankljiva organizacija naše kmetijske proizvodnje in pomankljiva organizacija prodaje kmetijskih pridelkov. Poleg tega pa je ostalo še odprto vprašanje, kaj bo z velikimi zalogami krompirja, ki se prav gotovo neke r-hajajo?

Tako se je na primer pri vprašanju moke v naši javnosti takoj obrnila oči proti gospodinjim, ki so si nabavile morda nekaj kilogramov moke; nihče pa ni opozoril na velikega producenta, na veleposestvo, ki ima v naši državi pri produkciji žita nesporno velik pomen, niti ne na veliko mlinarsko industrijo, ali na velika skladišča. Učinkovite bi bile samo take odredbe, ki bi zagrabile vprašanje tu, pri korenini. Zakaj se to ne zgodi? To je edino vprašanje, ki je važno. Odgovor nanj pa si lahko ustvari vsakdo sam, če pomisli, da sedijo na primer v protidraginskem uradnem odboru pri nas sami veletrgovci, industrijalci in denarniki.

M. M.

olje

Namizno olje se je podražilo skoraj za 200%. To je prizadelo najbolj one gospodinjice, ki morajo skrbeti za družinske člane, ki so bolni na želodcu ali ki zaradi katerega koli drugega vzroka ne smejo zaužiti vsjinske masti. Ta podražitev pomeni za gospodinjice, ki kuhajo na olju, pravo katastrofo. Ista količina olja, ki ga je dobila popreje za 48.— din velja zdaj 150.— din in več, poleg tega pa sploh ni mogoče dobiti. Prva naloga oblasti bi bila, da bi oskrbela dovoljno količino olja za taka gospodinjstva in za bolnike sploh.

Zelo zanimivo bi bilo, če bi mogli prodreti v vse tajne nakupovanja, prodaje, preprodaje in spekulacije ter odkriti vse vzroke te usodne podražitve olja pri nas. Mimogrede bi se tudi lahko vprašali, kdo je kriv, da v dvajsetih letih nismo našli časa dovolj, da bi zasidili zadostno število oljk? Še bolj zanimivo pa je vprašanje, zakaj se je podražilo bučno olje, ki ga je pri nas dovolj na razpolago, ki je okusno in ki bi ga za solato prav lahko povsod uporabljali. Tako bi ostalo dovolj oljnega olja za bolnike.

Kako so narasle cene

Številke kažejo, kako so narasle cene špecerijskega blaga v mesečnem obračunu gospodinjstva za štiri do pet oseb.

★

20 kg mešane moke	70.—	140.—
2 kg riža	20.—	30.—
3 l nam. olja (za kuho)	45.—	120.—
1 1/2 l bučnega olja	21.—	38.—
1 l kisa	5.—	7.—
3 kg sladk. kock	48.—	46.50
1 kg sladk. sipe	14.50	14.—
1/2 kg spageto	3.75	5.—
1/2 kg makaronov	3.75	5.—
1/2 kg pšen. zdroba	2.25	4.—
1 kg kor. zdroba	3.50	6.50
1 kg ajdove moke	6.—	7.—
1 kg soli	4.—	4.—
1 kg mila	14.—	16.—
1 Vim	5.—	5.—
1 radion	5.50	5.50
1 lux	4.50	4.50
1 kg sode	2.50	2.50
1 bela Schmolli pasta	5.—	6.50
1 p smirka	2.50	2.50
1 kg peska	1.—	1.—
1 sidol	6.50	6.50
1/2 kg paradiž. v konz.	11.—	12.—
1/8 kako	9.50	12.—
1/8 kakao	9.50	12.—
1/2 kg Knetpa	7.—	7.—
5 dkg čaja	11.50	15.—
1 zav vžigalce	10.—	10.—

Skupaj 352.75 548.—
Gornji predmeti so izbrani za gospodinjstvo, ki si nikakor ne more dovoljevati kakih posebnih skokov in predstavljajo samo najnujnejše. Kruh se peče doma. In vendar znaša dvig cen že tu nad 60% ali

okroglo 200 din. Plače in mezde pa se niso povišale v takem sorazmerju ali pa sploh ne.

Pokret za pismenost hrvaške žene

Pred tremi leti je začela na Hrvatskem akcija za borbo proti nepismenosti. V tej borbi sodelujejo Seljačka Sloga, Klub ABC in Napredak. Do novega popisa, ki se bo vršil 1941. leta, naj bi se odstotek nepismenih na Hrvatskem znižal na 10. Ta akcija bo trajala še letošnjo zimo, nato pa bo tisoče hrvaških žen polagalo izpite iz pismenosti. Odstotek nepismenih moških bo znašal okoli 9, ali stanje med ženskami je vse bolj črno. Po nekaterih občinah znaša odstotek nepismenih žensk okoli 75. Tu bi morala vsaka pismena ženska naučiti tri druge pisati in štiti.

Seljačka Sloga, Klub ABC in Napredak pozivajo vsa kulturna društva, naj bi sodelovala pri tej akciji in do 10. februarja — na smrtni dan Antona Radića — naj bi bila ta akcija končana s čim lepšim uspehom.

O ljubezni

Če hočeš biti ljubljen, ljubi!

Hekaton

Nova ljubezen prinaša nov čar.

Al'kiphon

Ne morem živeti ne s tabo, ne brez tebe.

Martial

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

Ogl. reg. št. B. 7006/32

Krojač je prišel zaman

Človek bi komaj verjel, toda zgodbe se stvari, ki jih še humorist težko opiše, kajti, da pride krojač k zakonskemu možu, ne da bi ga prosil za poravnanje računa, kakor se to neštetočkrat dogaja — ne, marveč s prošnjo, naj svoji ženi —. Toda poslušajteraje zgodbo od njenega začetka do njenega neslavnega konca.

Krojač je vstopil. »Pot k vam, gospod konzul, mi je bila zelo težka, je prišel. »Običajno, mojster, me vašega pota zelo veliko stanejo.«

Krojač se je kar se da ljubeznivo nasmešnil: »Veseli me, gospod konzul, da ste tako dobro razpoloženi. Meni pa žal ni do smeha. Izvršiti moram zelo težko nalogo.«

»No, pa jo izvršite.«

»Vaša gospa soproga je bila pravkar pri meni,« je dejal krojač. »Naročila je živo rdečo večerno obleko. Saj razumete, visoko spoštujem vašo gospo soprogo, duhovita je, visoko kulturna žena in čudovito mladostna. Čast imam, da že skoraj štiri deset let živim vaši gospe soprogi. A žal se mi zdi, da je vaša gospa soproga pozabila na to.«

»Kako to, ali sta se sporekla?«

»Nikakor ne,« je odvrnil krojač. »Nasprotno, toda vaša gospa soproga pozablja, kako dolgo ji že živim. Štirideset let — to ni kar tako za ženo, ki rada dobro je in ki se ji jed tudi pozna. Za vašo gospo soprogo bi bila danes na mestu drugačna, recimo diskretnija elegantna obleka. Imam salon, ki je znan daleč okoli. Mi ustvarjamo modo. In zdaj si je dala vašo gospo soprogo pri nas delati živoročno

žametasto obleko. Živordečo, in povrhu še žametasto. V životu tesno in v bokih ohlapno. Z veliko desko pentlo spredaj in s kratko jopico z marinarskim ovratnikom. Odgovornosti za tako obleko enostavno ne morem sprejeti. Ne sešijem je. Bila bi polom za moj salon. Pomagajte mi prosim vas, pomagajte mi!«

Krojač je na svojem stolu zlezel v dve gube. Konzul je stresel z glavo.

»Toda, kaj naj napravim?«

»Recite svoji soprogi...«

»Nemogoče mi je reči ženi, da je postala stara ali celo debela.«

Krojač je poskočil: »Seveda, nikakor ne, saj vaša gospa soproga ni stara. Saj ima komaj osem in petdeset let. In obilna! Kdo govori o obilnosti! Okoli bokov meri komaj sto dvajset.«

Soprog je nekaj časa molčal, nato pa je dal krojaču roko. »Bom že našel kak način,« je dejal tiho. Svoji ženi bom pojasnil, da sem postal prestar, da bi zahajal v družbo s tako mladostno ženo.«

Ves čas ko je Eva vtikala v usta bonbon za bonbonom, je stal njen mož pred ogledalom. Ko jo je konzul pred pet in tridesetimi leti spoznal, je tudi jedla bonbone.

»Kaj gledaš v ogledalo, konzul?«

»Mož je stopil k Evi: »Staram se, žena. Guba za gubo se riše v moj obraz, moje čelo postaja višje in ne morem se več znebiti neke utrujenosti.«

»Žal je res,« je pritrdila Eva, »star postajaš, konzul.«

Ves čas ko je Eva vtikala v usta bonbon za bonbonom, je stal njen mož pred ogledalom. Ko jo je konzul pred pet in tridesetimi leti spoznal, je tudi jedla bonbone.

»Kaj gledaš v ogledalo, konzul?«

»Mož je stopil k Evi: »Staram se, žena. Guba za gubo se riše v moj obraz, moje čelo postaja višje in ne morem se več znebiti neke utrujenosti.«

»Žal je res,« je pritrdila Eva, »star postajaš, konzul.«

Domača kuhinja

Jedilnik

1. Juha iz pečeniknih ostančkov.
2. Teločji zrezki s smetano.
3. Omaka iz zelene.
4. Koroški krompirjevi žganci.

VEČERJA

SLIVOVCI CMOKI

★

Juha iz pečeniknih ostančkov. Iz kosti, ki nam ostanejo od pečenke in jih navadno zavržemo, lahko napravimo prav dobro juho. Kostjo dobro stolčemo in kuhamo približno dve uri z jušno zelenjavo (peteršilj, korenček, čebulo, zeleno, paradižnik). Nato precedimo akoci fino sito, pridenemo nekoliko zdroba in kuhamo 6—10 minut. Ako imamo še kaj soka od pečenke, lahko z njim izboljšamo juho.

Teločji zrezki s smetano. Lep, tanek kosček telečjega mesa potolčemo in posolimo ter ga po obeh straneh hitro popečemo. Nato polijemo vse zrezke s smetano, ko se ta popeče, odlijemo maslo, prilijemo še kisle smetane, parkrat obrnemo zrezke, da bo meso mehko, sok pa zarumenel.

Omaka iz zelene. Zelenin gomolj zrežemo v drobne kocke in skuhamo mehko. Medtem pripravimo svetlo prežgane, dušimo v njem malo drobno sesekljanih zelenin listov, zalijemo z juho od zelene in dobro prekuhamo. Dodamo par kapljic limoninega soka, belega popra in soli. Nazadnje pridenemo še mehke zeleninske kocke.

Koroški krompirjevi žganci. Napravimo mehko krompirjevo testo in sicer, da je razmerje med moko in krompirjem večje. Za navadno krompirjevo testo damo malo manj moke kot krompirja. Za te žgance pa približno 1 kg kuhanega, pretlačenega krompirja in en četrt kg moke, soli in malo masti.

V kozice pripravimo maslo, jo razbelimo in nato zgnemo krompirjevo testo. Spečemo svetlo rumeno. Primeri so ti žganci tudi za večerjo s solato.

Slivovi cmoki. Za cmoke denemo enkrat toliko krompirja kot moke, jajca, soli, masti ali smetane.

Kuhan, olupljen krompir pretlačimo ali pa zmecamo s valjarjem na deski. V jamico damo še ostalo in zgnemo v testo. Nato ga razvaljamo, zrežemo na kvadrate in zavijemo slivo, ki smo ji vzeli koščico, namesto nje pa vtaknili v sad kocko sladkornja. Cmoke kuhamo v vreli slani vodi tako dolgo, da splovajo na površje, nato jih povajamo na maslo ali maslu praženih drobtincah in potresemo s sladkorjem in cimatom.

Paradižniki

Konserviranje: Paradižniki v soli. Majhna, zrele, toda še trde paradižnike obrubimo in jih vložimo v lonce ali velike kozarce. Prekuhamo vodo s soljo — na liter vode 20 dkg soli — jo ohladimo in zalijemo na paradižnike. Pri uporabi pazimo, da jed maslo ali slivah ne solimo, ker so paradižniki slani. Uporabljamo jih najraje za juho, golaš, rižoto itd.

Celi paradižniki za solato. Ne prevelike, trde, a vendar zrele paradižnike operemo, obrubimo do suhega in jih zložimo tesno v kozarce. Medtem pripravimo na 4 kg paradižnikov približno 1 in četrt l lahkega vinskega kisa ter polovico toliko vode in jedilno žlico soli ter kuhamo pet minut. Potem primešamo pol kaveine žlice salicila in vlijemo tekočino mrzlo na paradižnike. Stati mora vsaj dva prsta nad paradižniki. Ker prihajajo vedno k vrhu, zataknejo dve paličici navzkriž vrh kozarca, da potiskata paradižnike navzdol. Zalijemo z raztopljenim lojem, ko se strdi, zavežemo s celofanom. Po potrebi paradižnike pred uporabo namakamo v vodi.

V kuhani zeleni paradižniki. Zelene paradižnike poparimo, da jih lažje lupimo. Odstranimo jim seme in jih damo v emajlirano posodo. Medtem kuhamo za 4 kg paradižnikov 10 minut pol litra vinskega kisa, četrt litra vode, eno osminko l olja, žlico soli, žlico sladkornja, dva cela stroka česna, veliko na tanke lističe zrezano čebulo, 10 zdrobljenih poprovih zrn, lovčev list, vejico timijana, precedimo in vlijemo na paradižnike. Vse skupaj enkrat zavremo. Nato paradižnike neložimo s penovko v kozarce. Sok kuhamo še 10 minut, hladnega nalijemo na paradižnike, da jih pokrije. Kozarce zavežemo s pergamentnim papirjem, nato še krpico in jih kuhamo v sopari trideset ure. Kozarce ohladimo v vodi, kjer so se kuhali.

Tako vkuhani paradižniki se servirajo s pečenko ali kuhano govedino.

»No, saj pa tudi nisem več mladenič, lahko bi že bil stari oče.«

»Da, lahko bi bil.«

»Sklenil sem torej,« je zavzdihnil konzul, »da bom od danes naprej dne tak, kakršni so vsi stari ljudje. Prostovoljno se odrekam vsem radostim mladosti. In ne bom se več oblačil po modi. Kajti ne bi se rad izpostavil nevarnosti, da bi me zasmehovali.«

»Prisrčen star možiček boš, konzul.« »Hvala ti lepa, Eva. Zdej me skrbi samo še eno: Kaj me ne bodo zasmehovali, mene starega gospoda, če se bom kazal s tako čedno mladostno gospo kakor si ti? Tvoji rjavi lasje, rdeče ustnice, kratke in peštre obleke... Ljudje bi te zamenjavali z dvajsetletnim dekletom. Ali bi ne hotela meni na ljubo...?«

Eva ga je nežno pobožala po glavi: »Zelo rada, konzul. Razumem te. Takoj bom poklicala krojača in mu dala drugačno navodila glede moje nove obleke.«

Konzul ji je poljubil roko: »Hvala ti, Eva. Vedel sem, da se lahko zanesem nate.«

Ko je Eva deset minut nato poklicala svojega krojača, mu je naročila:

»In ker moj mož resnično postaja star, bi morda ne bilo v redu, če bi se kazala ob njegovi strani kot mlada žena. Zato napravite živoročno žametasto obleko spodaj za pet centimetrov krajšo. Črno pentlo iz tafta spredaj malo večjo, jopico malce ohlapnejšo in naročite, prosim, mojemu frizerju, da pridem jutri k njemu, da mi bo rjave lase pobarval v rdečkaste. Na ta način se moj mož ne bo osmešil, ker me bodo ljudje smatrali za njegovo hčerko ali vnukinjo...«

Prvovrstne damske

kroje po meri
dobite v modnem salonu
ROZMAN JELKA
CESTA 29. OKTOBRA (RIMSKA) št. 23

Življenjska pravila

Kdor nima istih izkušenj kakor jaz, mi ne more dati nasvetov.

Sophokles
Ne skušaj priti vsemu do dna, prav tako pa ne bodi v vsem neveden.

Demokrit
Nikdo ne bi smel samega sebe hvaliti ali grajati.

Dionysius Cato
Če si moder, vzemi vsakega nekaj: Nikoli ne upaj brez dvoma in nikoli ne dvomi brez upanja.

Seneca

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Čuvajte oči!

Prastaro izkustvo pravi, da je najbolj zdravo gledanje v daljavo, če imaš pred očmi zelene gozdove in travnike. Tudi gledanje v nebo je zdravo, najboljše pa je, če oko izmenoma menjava zeleno in sivo barvo.

Oči si ne smemo nikoli izpirati s premrzlo vodo. Tudi ne smemo nikoli motriti svetlih predmetov, ker to vidu škoduje.

Nič manj škodljivo ni za oči, če stojimo v dimu in prahu. Drobne črke so očem škodljive, ker oslabijo vid. Tudi pletenje s drobnim sukanecem je za oči škodljivo, da ne omenjamo čitanja v mraku, kar se razume že samo ob sebi.

Prvi topli plašči

Oblike plaščev se od lani niso izpremenile. Opažati je kvečjemu, da so postale nekoliko bolj enostavne. Ohlapni plašči so manj široki in ob telesu ukrojene redingote so skromno zvončaste. Kakor hiti sicer čas z divjo naglico naprej, tako se je v tem letu moda skoro povsem ustavila.

Črna, temnorjava in temnomodra barva so bolj kakor vse druge v veljavi. Plašč v eni izmed teh standardnih barv lahko nosimo malone k vsaki obleki, vrhu tega pa ne pride nikoli iz mode.

preprostosti izredno mladostna videti (4. slika).

Nasprotno pa opremimo črn popoldanski plašč s podolgastim ovratnikom iz bledje kože. Takšen ovratnik izpremeni sličeje tako preproste kroja in mu da neko poudarjeno elegantno noto (5. slika).

Za mladostne in vitke postavne je kakor ustvarjen plašč v obliki redingote, ki ima dva velika, nekoliko strleča žepa in dokaj široke, do vratu zaprte reverje. Med temi reverji učinkuje originalno majhen dečji ovratnik iz kratkodiškega krzna (sedanja slika).

MODNI ATELJE
»FEMINA«
DANICA ROVSEK
SEDAJ
GRADIŠČE 13/L

Zaenkrat si lahko omislite plašč brez krzna, ki vam pride prav v prehodni dobi med jesenjo in med zimo, pozneje pa k takšnemu plašču lahko dodate skromen korzen ovratnik. Neizterji izmed novih krznenih ovratnikov so tako izdelani, da tvorijo poseben del zase, ki ga lahko zapnete nad vsakim plaščem ali kostumom. To je kajpada v zvezi z novo štedljivostjo, ki je zavladala po vsej Evropi.

Iz pomladanske mode smo prevzeli velike, nekoliko strleče žepa, ki dajejo nekaterim plaščem neakakšno zabavno športno obeležje. Gladko krojen plašč te vrste s

**K R Z N E N E
P L A Š Č E**

modernih
krojov
in
drugo krzno
nudi

L. ROT
LJUBLJANA
MESTNI TRG 5

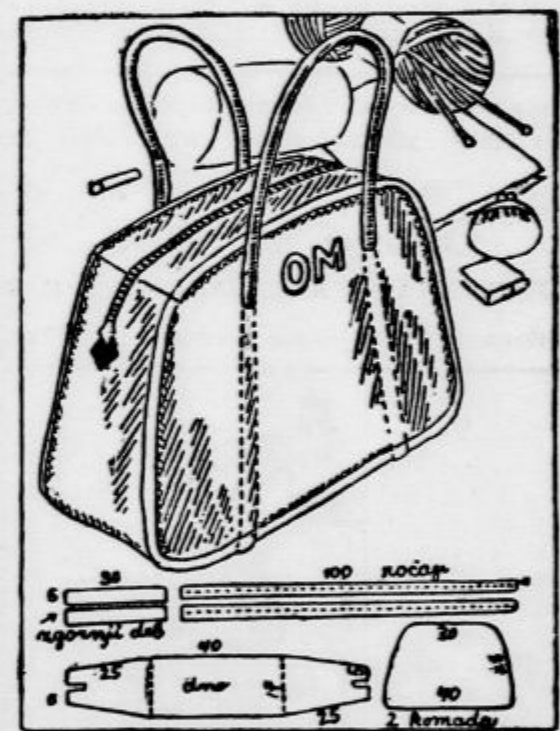
ozkim pasom iz blaga, opremimo pa ga s posebej zapetim ovratnikom iz vzorca krzna (1. slika).

Ohlapno krojen plašč, ki ga vidite na naši sliki, ima zanimivo izrezan, kratak oplečnik, iz katerega izhaja potem okrogli, nekoliko pokončen ovratnik. Veliki, štirikotni žepi soglašajo s športnim videzom tega plašča (2. slika). Bolj eleganten videz vzbuja plašč z zaokroženimi stranskimi šivi in s lahno zvončastim krojem. Sprejaj in ob vrtnem izrezi ga zapnejo s dvema pentljama iz blaga, vrtni izrez pa obdamo s majhnim ovratnikom iz dolgodlakega krzna (3. slika).

Tudi ovratnik iz žameta učinkuje zelo okusno na toplem jesenskem plašču. Takaj tvorijo kratak oplečnik, žametati reverji, dve ozki žametni zaklopi na žepih nekakšno okusno celoto, ki je zaradi svoje

ELITNA KONFEKCIJA
Mastek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Torbica iz enakega blaga kakor plašč

Tu gre za izredno praktično torbico, ki je dovolj velika, da lahko spravimo vanjo vse, kar potrebujemo, kadar gremo po opravkih, v službo ali na potovanje. Posamezne dele za takšno torbico, ki jo lahko izdelamo doma, ukrojujmo iz blaga, ki nam je še ostalo po našem zimskem plašču. Tako dobimo torbico, ki se okusno sklada z vnanostjo plašča in ki je obenem tudi zelo poceni. Torbica je 40 cm široka, 25 cm visoka in meri 17 cm počez. Tu potrebujemo še dovolj dolgo patentno zadrgo, da s njo udobno odpremo in zapremo obe stranici. Torbico izdelamo iz dolgih prog blaga, ki jih sešijemo v ovrke in jih vsijemo pod obe stranici in v dno torbice, da izdrži tudi večjo težo. Sicer pa smo vam narisali natančen načrt, ki ga lahko povečate in po njem izrežete vse potrebne dele. Številke ob posameznih delih pomenijo centimetre.

Ko odpada listje...

Odpadanje listov je samo reakcija rastline na spremenjene življenjske pogoje

Jesensko odpadanje listja je po svojem bistvu biološka, ne fizična zadeva. To uvidevamo že po tem, da se isto listje, ki odpada od septembra do novembra tudi v popolnem brezvetrju, tedne in mesece prei drži tudi v najhujšem viharju trdo svoje rastline in mu mehancična sila vetra torej ne gre do živca. Če potem v jeseni »prostovoljno« zapušta svoje drevo, grm ali drugo rastlino, je vzrok pač le v tem, da so se te

rastline že tedne prej pripravljale

na ta dogodek. In res se ob začetku listnega padca, kakor sicer tudi pri sadju in cvetnih listih, stori posebna plast »kiva«, ob kateri se list loči od rastline in ki potem zapira neizogibno rano na deblu, steblu ali veji, tako da se vsak list z neke vrste samolastno amputacijo brez bolečine in hudih posledic loči od matere rastline.

Odpadanje listja je nad vse smotrna prilagoditev rastlinskega sveta

na spremenjene razmere v novi letni dobi. Zadnji vzrok tej prilagoditvi je v našem podnebnju, v tesnem stiku pred vsem s spremenjenim »vodnim gospodarstvom« in novim položajem glede prehrane z važnimi rudninskimi snovmi, ki jih rastlina z vodo srka iz tal. Visoka sončna izpuhti v enem samem vročem julijem dnevu kakšna 2 litra vode, breza z okroglo 200.000 listi porabi na dan približno 5 hl vode, a hektar stoletnega bukovega gozda v istem času

kakšnih 30.000 litrov. Čim bolj napreduje jesen, tem hladnejša postaja tla, to pa ima za posledico, da korenine čedalje bolj leno opravljajo svoje delo in prav kmalu nastopi trenutek, ko se rastlina za svoje življenje ne more nasrkati dovolj vode, pa čeprav so tla zamočvirjena od jesenskih nalivov. Da pa vodi vsak spremenjeni položaj v vodnem gospodarstvu rastline do odpadanja listov, ve že davno vsak vrtnar, vsak prijatelj cvetlic, kmet ali gozdar. Dokazov za najtesnejšo

zvezo med odpadanjem listov in »transpiracijo«.

to je oddajanje vode v obliki pare, imamo dovolj spomniti se moramo samo tega, kako hitro odvrže mnoge sobne rastline svoj list če jih neprimerno preveliko iz vlažnega ozračja rastlinjaka v suho sobno ozračje, dalje kako hitro odvrže listje, če poškodujemo rastlino, ko jo presajamo v nov lonček, korenine in kako se dogaja isto, če se okrog rastline na prostem zamotvirijo. Vsa vrsta rastlin, da so še tako mokra, ja za rastlino istega pomena kakor izsušena tla, če se mokroti pridruži hlad. Pravi vzrok naravnost prehladajočega se odpadanja listja do prvih jesenskih nočeh s temperaturami pod ničlo je enostavno ta, da se rastlina izsuši. Tudi

čedalje bolj neprijazne svetlobne prilike

vplivajo na vodno gospodarstvo rastline in ga motijo

Z ometavanjem listja ima rastlina na

razpolago preprost pripomoček, da si omeji življenjsko delovanje in se obvaruje hujše škode. Obenem pa ji je to tudi pripomoček, da se tako rekoč iznebi vseh odvisnih in škodljivih snovi, ki so se nabrale v njej v dobi vegetacije, n. or. kremenčeve kisline, nepotrebne apnenih soli, neopredeljenih fosfatov in drugih takšnih snovi, s katerimi so odvrženi listi včasih naravnost napolnjeni. Čim starejši je listi in čim dalje je služil rastlini, tem bolj je dozorel za to, da ga rastlina odvrže zato ni čudno, da

ima starost lista svojo ulogo

pri odpadanju, kakor spremenjeno vodno gospodarstvo, pomanjkanje svetlobe, nezadostna preskrba s kisikom, temperatura itd.

Vsi ti vzroki se dajo ugotoviti ob vsakem času z znanstvenim eksperimentom, vendar pa ostaja pri stvari še vedno »akšna neresena uganika. Kolikor je bilo mogoče doslej dognati, so nekatere posebno občutljive rastline, ki odgovarjajo sploh na vsako motnjo svojega normalnega življenja s tem, da odvržejo liste, in sicer tudi mlade liste. Z nosom in očmi marsikaj komaj doznavamo sledove svetelnega plina in tobačnega dima v kakšnem prostoru, so pa rastline, ki reagirajo na obile s presenetljivo naglico s tem, da izgube svoje liste in to v vsakem poljubnem letnem času. To nam kaže, da je odpadanje listov v jeseni tudi samo neki izraz življenjskega dogajanja, ki ga povzroča spremenjeni življenjski pogoji, naj si bo to v laboratoriju ali v prosti naravi.

Zadnja odprava patra Alberta de Agostini

Znani raziskovalec najbolj južnega dela And, salezijanec don Alberto de Agostini, je zaključil svoje petindvajsetletno delovanje v tem področju z novo odpravo na masiv San Lorenzo, 3750 m visoke gore, najvišje v tem predelu And. Na tej odpravi je de Agostini znanstveno obdelal doslej popolnoma neraziskane dele okolijskega Patagonije do Ognjene dežele. Ozemlje okolijskega San Lorenza je skoraj popolnoma pokrito z ledeniki. Ob tej priliki se je vztrajni pater popeljal na nekatere druge, malo nižje vrhove in raziskal nekoliko doslej neznanih dolin. Ves predel, ki ga je obdeloval v zadnjih pet in dvajsetih letih, se razprostira preko štirih širinskih stopinj, dolg je 440 km in širok 50 do 90 km. Kordiljere so tu prekrite s široko, nepretrgano plastjo ledu, ki se dviga od visokih planot do višine 3000 in več metrov. Stotine ledenikov napolnjujejo doline in se valijo na zapadni strani fjorde Patagonije, na vzhodni strani pa prehajajo v neprekinjeno verigo jezer.

Nov sovražnik podgan

V neki madžarski občini je odkril rejec malih živali novega pokončevalca podgan. To je žival, ki je izšla iz križanja med dihurjem in hermelinom. Žival ima zelo dolg in ozek hvelj ter je zelo gibčna. Dosegljiv je pokazal, da je novi križanec izredno uspešen pokončevalec podgan.

Mušje ličinke rešujejo vojne ranjence

Preparat iz mušjih ličink celi rane

Iz ekstrakta mušjih ličink izdelujejo v novem času na veliko preparat, ki zdravi rane in pospešuje rast.

Ve v 16. stoletju so opazili, da mušje ličinke pospešujejo celitev ran. Na to ugotovitev so pozneje pozabili in šele med svetovno vojno so se ljudje spomnili nanjo. Zdravniki so tedaj v svoje začetne opazovalnice, da so bili ranjenci, ki so prebili po cel teden in več z odprtimi ranami, v katerih so se bile vselele mušje ličinke, v boljšem stanju nego ranjenci, ki so jih negovali, jih prevezovali in jim razkuževali rane v lazareti. Pozneje so odkrili, da morejo mušje ličinke brez druge pomoči na presenetljiv način ozdravljati celo brezupno inficirane rane, vnetja kostnega mozga, izpuščaje, ožganine tretje stopnje itd. Celotne poškodbe pod vplivom Röntgenovih in radijevih žarkov so se po njihovi zasluzi ozdravile.

Pred nekoliko leti je mladi zdravnik dr. Lang v Bremeu prvič bote in sistematično uporabljal ličinke zelene muhe kot »zdravstveno policijo«. Z vsa potrebo previdnostjo je prenašal ličinke na operacijske rane, ki so izvirale od kroničnega gnajenja kostnega mozga. Ko so živalice opravile svoje delo, jih je spet jemal s ran. Pozneje so podobne poskuse z ličinkami vodile konjske muhe delati tudi drugi zdravniki. Sprva so menili, da gre za čisto slučaj, na račun velike požrečnosti ličink, ki so v ranah hrle odmrlo tkivo, guľilobo in bakterije. Danes vemo, da izločijo same neke snovi, ki učinkujejo zdravilno in pospešujejo rast tkiva. Sedaj pridelujejo to snov v tovarnah iz ekstrakta ličink kot tečen preparat, obenem pa uporabljajo še vedno tudi žive ličinke za obravnavanje ran, dokler se ne bo pokazalo, kateri metodi je dati prednost.

»Življenje« v mrtvih snoveh

Alge iz rudninskih soli — železne palice, ki si »trenirajo mišice«

Da ostre meje med živalskim in rastlinskim svetom ni, temveč, da prehaja živalski svet polagoma v rastlinski in narobe s celotno vrsto vmesnih oblik, nam je že davno znano. Težje pa nam je ustvariti, če algi, da tudi med »živim umrlivom« in »mrtvo naravo«, med živalskim in rastlinskim svetom po eni ter rudninski po drugi strani ni ostrih mejnih črt. In vendar je tako. Nekateri raziskovalci trdijo, da je pravesni vsa življenja, živ ali protoplazma, v smorfni obliki vsebovana tudi v kamninah in kovinah ter se lahko zbudi v nekakšno življenje.

Francoski fiziolog Stephane Ledue je že pred 30 leti ustvarjal »umetne rastline«. Maso iz protoplazme je uporabil kot nekakšno rodovitno prst in vanjo je vnesel kot »seme« anorganske snovi in magnezije in spojini kuhinjske soli. Uspeh so bile alge, torej žive rastline, ki so zrastle iz tega redkega, ne da bi učenjak vanj položil klice ali seme.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Tone pravi, da ugotavlja starost koki po zobeh!«
»Saj koki vendar nimajo zob!«
»Ne, pač pa oni!«

»Samo zato, ker ste bili naveličani samovanja sate se poročili z vdovo z devetimi otroki? Za Boga, to ste morali biti v resnici zelo naveličani!«

»Komur da Bog srečo, mu da tudi pomet.«

»Toda jaz nimam nobene sreče!«
»Nu, vidiš!«

»Učitelj se trudi, da bi s praktičnimi primeri dopovedal otrokom, da je previdnost najboljše jamstvo zoper nezgode.«

»Nu, Petreček, pravi enemu izmed nedobudnega roja, »kaj moraš storiti da se ne treščiš po prstu, kadar zabliješ žebelj?«

»Kladivo moram prileti z obema rokama!« mu odgovori zvit glava.

»Zate bi šel v peklo!« je vzkliknil zaneseno.

»To samo tako praviš. Dokazaj mi to!« je dejala dvomeče.

»Postani moja žena!« je odgovoril.

»Ah, gospodična Olga, nimate pojma, kako je v mojem srcu!«

»Res ne. Pokažite mi že vendar röntgenski posnetek!«

Peteršilček si ne more predstavljati, da je svet hudoben. Peteršilček je ponosen na svojo ženo.

»Pomisli, kako dobre oči ima moja žena!« pripoveduje ponosno nekemu prijatelju. »Takošne oči, da vidiš celo v temi. Snovi smo imeli na primer Čebulčkove gosteh. Nenadoma je odpravljala luč. Sedimo tem, tedaj se oglasi moja boljša polovica: »Kako slabo obriti ste nocoj, gospod Čebulček!«

»Lučna napeljava vam pa vendar ne nagaja vedno!« je dejal mož iz elektrarne.

»O, ne, nikakor ne vedno!«

»To sem si mislil. Nagaja vam vedno samo ob določenih časih, kaj ne?«

»Da, samo potem, ko nastane temota!«

Poceni in praktično

Mnoge evropske dežele se morajo baviti ta čas z vprašanjem, kako bi uredile preskrbo prebivalstva z obilico. Mali Kitajci, ki si tu s sestricami v Pekingu ogledajo izložbeno okno, je vprašanje gotovo najboljše rešilo: čim manj blaga in čim bolj praktično!!

»Podružnice« evropskih prestolnic

Pariz, Berlin, London in Rim na ameriški celini

Cela vrsta evropskih prestolnic in drugih mest je posadila druga imena za mesta in manjše kose na drugih celinah. Pariz ima n. pr. več »podružnic« istega imena na severoameriškem kontinentu. V Teksasu leži mesto Pariz, ki šteje sicer samo 10.000 prebivalcev, a ima precejšen pomen kot železniško križišče in industrijski kraj s tovarnami za bombažno blago, tobak in led, z velikimi mlini in žagami. Prav tako se ponaša z zelo razvito industrijo mesteca Pariz v Illinoisu, ki šteje še manj prebivalcev, namreč 6000. Tretji Pariz imajo v Kentuckiju in njegovih 5000 prebivalcev se bavi s proizvodnjo whiskeyja ter s trgovino z živino, travnimi semeni, žitom in konopljami. Končno ima mesto ob Seini četrto istoimensko filialo v kanadski provinci Ontariu ob Veliki reki. Šteje samo 4000 duš, a se ponaša s pomembnimi ležišči mavnca in vrelci mineralne vode, kakor tudi s številnimi tovarnami. Ta kanadski Pariz je znan razen tega po svoji trgovini in kot važno pristanišče ob Veliki reki.

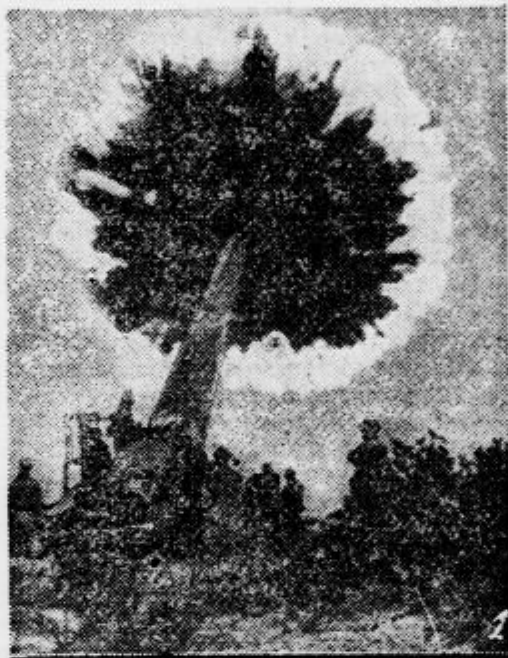
Berlin nahajamo na boljših zemljepisnih kartah še dvakrat, in sicer imajo isto tako v Ontariu ob Veliki reki mestce tega imena z 10.000 prebivalci, ki je bilo pred voj-

no središče nemških naselbin v Kanadi, drugi Berlin pa šteje 6000 prebivalcev in leži ob reki Foxu ob državi Wisconsin. Ima pristanišče za parnike rečne plovbe in velike mlinske ter žage.

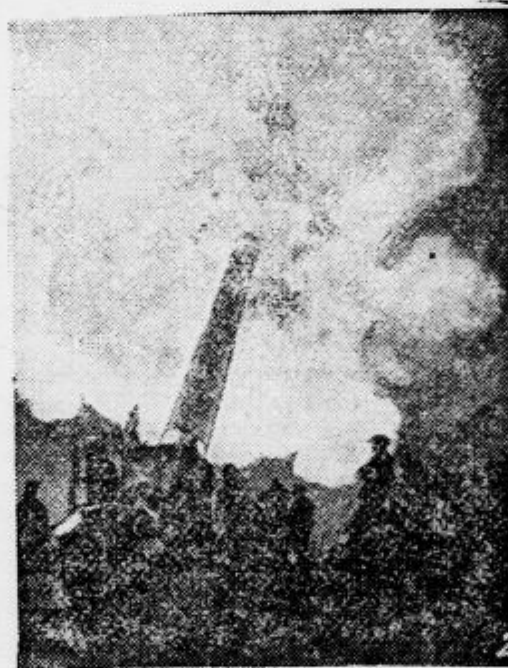
Tudi London je zastopan v Ameriki dvakrat. V Ontariu nosi ob reki Thames to ime mesto s 35.000 prebivalci, velikimi tovarnami za stroje, mlino, petrolejskimi čistilnicami in živahno trgovino. Znatno manjši je drugi London v Ohiju, ki ima nekaj pomena kot železniško križišče, a šteje le 4000 duš in nima nobene posebnosti.

Samo enkrat je v Ameriki zastopano mesto Rim, in sicer z mestom Romo v Teksasu, tik od mehiške meje. Ustanovili so ga priseljenci iz Rima. Ni posebno veliko, vendar pa ga navajajo že šolski zemljevidi Zedinjenih držav. Pred časom se je italijanski Rim spomnil tega ameriškega Rima, sam Mussolini mu je poslal darilo v podobi bronaste posnetke slovite volkule na Kapitolu. Nedavno tega pa so to plastiko iz političnih razlogov odstranili z javnega mesta, na katerem je stala. Veliki Rim je malemu to gesto precej zameril...

Težka artilerija govori!

Najtežji nemški topovi streljajo ta čas s francoske obale čez Rokavski preliv v Dover in baje v London, angleške baterije pa jim z ene strani odgovarjajo. Slike nam kažejo tri momente ob izstrelu granate iz takšnega topa. Na zgornji sliki je izstreljek pravkar zapustil topovsko cev

Trenutek pozneje se top krajinja v ogromen oblak dima

Se majhen trenutek in iz topovskega žrela švigne mogočen plamen, granata pa nadljuje že daleč stran svojo smrtonosno pot

Kino na Japonskem

Tokijski kinematografi izkazujejo za preteklo poslovno leto toliko obiskovalcev kakor še nikoli. Vsega skupaj je kinematograf v japonski prestolnici v tem času obiskalo nad 90 milijonov ljudi, med njimi nad 17 milijonov otrok in mladostnikov. Povprečni mesečni obisk znaša 765 milijonov ljudi, kar pomeni, da obišče vsak tokijski prebivalec, včevši obarbe in otroke, kinematograf vsaj enkrat na mesec. Tokio šteje po zadnjem štetju namreč nad sedem milijonov duš.

Izdajalske ustnice

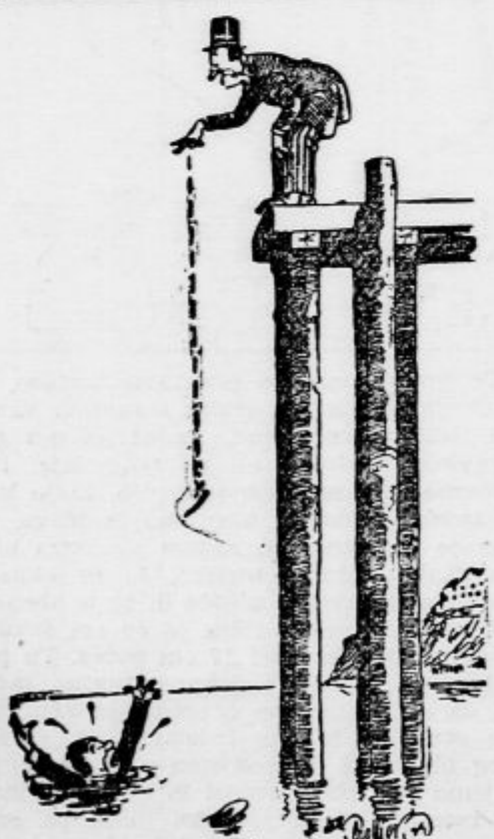
Značaj kakšnega človeka določamo običajno po njegovih očeh, po njihovem sijaju, trdnosti pogleda itd., čeprav zavijajo ti znaki popolnoma od naključja. Dosti pravilneje bi bilo upoštevati ustnice kot znanilke značaja, pravijo Američani. Zaveštni in podzavestni občutki v človeku vplivajo po njihovem mnenju najbolj na obliko ustnic in na njih črte. Dekleta, ki si iščejo moža, piše neki ameriški list, naj se pazijo možkih, ki so jim ustni koti pobeženi, kajti to je najboljši znak slabega, jezovitega temperamenta. Po drugi strani pa naj se pazijo tudi ustnic, ki so v kotih potegnjene preveč navzgor, kajti v tem se očituje lahkomiselni značaj. Zelo redeč, tenke ustnice izdajajo grozovitost, nepolna in viseča spodnja ustnica kaže, da nima dotični človek nobenega čuta za dolžnost. Ljudje z dolgo, tenko črto ust, ki je jasno vrezana med ustnice, so običajno sebični in vladoljubni. Ustnice, ki kažejo najboljše značaj, niso pretenke in so simetrične, v kotih so nalahno potegnjene navzgor, kar izdaja tudi veselo duševno razpoloženje.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Cisto voleno — kvalitetno blago za obleke, površnike, zimske suknje itd. dobite še vedno pri trvdki

Drago Schwab

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 7
Zaloga konfekcije za gospode in dečke.

Mož, ki je silil, da se potapljačji oprni na vsake slavnostne bilke... (Passing Show)

BELEŽKE

Slomškov dan
na naših šolah

Kakor objavlja banska uprava v Ljubljani, je minister prosvete odredil, da se letos in vsako prihodnje leto proslavi na vseh šolah 24. september dan smrti škofa dr. Antona Martina Slomške. Vse šole imajo ta dan šolsko službo božjo in nato svečanosti v šoli dan je brez pouka.

Najlepši dar
svojemu narodu

»Koroški Slovenci« razmišlja o sedanjih dolžnostih slovenskih staršev na Koroškem in pravi med drugim:

»Lahko bi pisal knjige in v njih razgrnil svoje izkušnje in svoja sp. znanja. Nemara bi s tem postavil vsaj skromen kamenček k zgradbi našega kulturnega doma. Morda bi zlagal pesmi in v melodijo položil bol in gorje, nade in upe, da bi se ob njih mladi rodil učil in vedel. Če bi dovil kako izredno delo, mogoče bi me omenila slovenska povestnica. S čemurkoli bi obogatil svojo narodno družino, bi zadovoljil svojo narodno dolžnost.

Najlepši dar pa poklonim svojemu narodu, če mu vzgojim svojega sina v zavednega Slovenca in svojo hčerko v zavedno Slovenko. To so živi slovenski dokumenti in premagajo stoletja. Kaj bi pomagale najbolj učene in najlepše knjige, če bi za nami ne bile več slovenskega rodu, ki bi bral knjige in ljubil petje in bi torej za nami naprej živel življenje slovenskega naroda na teh tleh?

Svoj narod ljubim z iskrenim srcem. Najbolj ga ljubim, če zani vzgajam svoje otroke. Svojemu narodu hočem služiti do svojega zadnjega dneva. Najbolje mu služim, če mu s svojimi otroki poklonim življenje njegove družine in pridne delavce njegovega doma. Blagor narodu, čigar zavedna ljubezen se deduje in množi iz roda v rod! Iz takega naroda veje tajstven duh večnosti. Strašna pa je usoda ljudstva, ki je zadnjič zavedno ljubilo in se zadnjič udeleževalo v narodu in se mu njegovo potomstvo predaja nezavedno, duševni brezbržnosti in golemu materializmu. Mrtvaške sence legajo na njegovo zemljo, njegovo življenje pa je en sam velik pogreb.

Nadaljevalne ljudske
šole na Hrvaškem

Službeni list banske oblasti v Zagrebu »Narodne novine«, objavlja uredbu o vaških nadaljevalnih šolah. Po tej uredbi bodo morali — kakor smo že včeraj na kratko poročali — v bodoče obiskovati vsi otroci po osnovni šoli še vsake nadaljevalne šole, če imajo do dopolnjenega 16. leta, deklice pa do dopolnjenega 15. leta. Deklice in deklice, ki dosežejo to starost med šolskim letom morajo nadaljevati pouk do konca šolskega leta. Nadaljevalne šole so osvojenosti samo otroci, ki obiskujejo mešanske, srednje in obrtne šole, ter stalno bolni, ki pa morajo predložiti zdravniško spričevalo. Nadaljevalne šole bodo odprte pri vseh osnovnih šolah v banovini Hrvatski. V njih bodo učili verouk, srbohrvaščino, zemljepis in zgodovino, prirodo in higieno, gospodarstvo in računstvo. Pouk bo čim bolj praktičen. Poucevali bodo učitelji osnovnih šol.

O pomanjkanju pšenice

Službeno glasilo Hrvatske seljačke stranke »Seljački dom« objavlja o prehrani uvodnik, ki ga je napisal ravnatelj Gospodarske slege prof. Tomašič. Med drugim beremo v članku:

»Povsod čujemo vprašanje, zakaj ni pri nas dovolj pšenice in koruze. Ljudje vprašujejo: kako to, da je bil kruh pod Jevtičem po 2 din kg, pod Stojadinovićem po 4 din kg, sedaj pa ko sta na vladi Hrvatska seljačka stranka in dr. Maček, plačujemo po 6 in 8 din. Odgovor je preprost: mar je dr. Maček kriv, če ni pšenice? Pšenice manjka danes v vsej Evropi in ne samo pri nas. Povsod se dvigajo cene življenjskih potrebščin. Zaradi angleške blokade ne more priti v Evropo niti eno pšenično zrno iz drugih delov sveta. Poleg tega je bila letošnja žetev za polovico slabša od lanske, posebno še pri nas, kjer so se vrstile vremenske nesreče druga za drugo. Vseh teh žalostnih stvari ni zakrivil niti dr. Maček, niti HSS, še manj banovina Hrvatska, ali celo Gospodarska slega.«

Še o izključitvah iz SDS

Objavili smo vsebino izjave dr. Rade Pribičevića in tovarišev, ki se pritožujejo, ker jih je izvršni odbor Samostojne demokratske stranke proti pravilom izključil iz stranke. Dr. Pribičević in prijatelji so dokazovali v svoji izjavi, da so se borili za izpolnjevanje strankinega programa in da niso mogli molčati k poslednemu izneverjenju načelom demokracije, ki je temelj programa SDS.

Dve hudi prometni nesreči

Javornikov tovorni avto iz Dvora se je prevrnil in sesul
Motorist je domala do smrti povozil neko žensko

Dvor pri Žužemberku, 21. septembra. Na cesti pri Malih Laščah sta se danes dopoldne druga za drugo pripetili dve hudi prometni nesreči. Prva je zahtevala za žrtev veliki tovorni avto znan javornikov-ve lesne trdelke, druga pa bo najbrž terjala življenje 40-letne Amalije Zupančičeve iz Hini.

Davi je odšel Javornikov šofer Bedina, ki uživa sloves zelo skrbnega, previdnega vozača v gozd pri Smuki po hode. S seboj je vzel štiri delavce. Ko so se z visoko naloženim vozom vračali domov, jim je blizu glavnega ovinka pod Malimi Laščami prišel nasproti gonjač s skupino konj. Gonjač sam je jahal na enem izmed konj, a ko se je avto približal in so se živali pričele plašiti se mu ni zdelo vredno, da bi razjahal in jih pomiril, dokler avto ne bo mimo. Konji so zdirjali naravnost pred voz in šofer je bil prisiljen, da v trenutku zavije na kraj ceste in ustavi. Zaradi nemarnega sunka pa se je cesta, ki teče tam po nasipu, vdala pod 7-tonskim tovornim avto se je s hodi in z ljudmi vred prevrnil 8 m globoko v gozd. Sreča v nesreči je bila, da sta dva delavca, ki sta sedela na

Na to izjavo odgovarja v zagrebških listih glavni tajnik SDS senator Sava Kosanović, ki pravi, da so izključenci očividno v službi nekoga, ki želi odvrgniti pozornost javnosti od sklepov izvršnega odbora SDS v Beogradu. Ti sklepi so po mnenju g. Kosanovića tako dalekosežni, da bi lahko pomenili preporočilo Jugoslavije, če bi bili pravilno sprejeti in razumljeni. Po zaslugi izključencev na naj bi se javnost bavila namesto s sklepi vodstva SDS z zadevico, s katero se je strankino vodstvo bavilo jedva pol ure, dočim je o drugih važnih stvareh razpravljalo dva dni. Na seji izvršnega odbora stranke je bila soglasno obsojena akcija dr. Rade Pribičevića in tovarišev. Obenem pa je bilo tudi sklenjeno, da mora demokracija na podlagi dosedanjih izkušenj mnogo bolj naglo in odločno postopati, kakor je do sedaj. Zato so bili dr. Pribičević in tovariši po naključnem postopku vrženi iz stranke.

G. Kosanović misli, da je dr. Pribičević s prijatelji naselil ravno tistim elementom, proti kateremu se želi boriti. Ti elementi so z največjim veseljem donatili vse njegove izjave proti SDS.

Obsojen župan

V Tuzli je bil te dni, kakor poroča »Politika«, obsojen trgovec Hasanaga Pašić. Obsojen je bil po uredbi o pobujanju draginje na 30 dni zapora in 20.000 din globe. Poleg njeza je bil obsojen zaradi navajanja cen tudi njegov brat Muhamed Pašić na 10.000 din globe in mesec dni zapora. Obsodba tuzlanskega župana ki bi moral stati na čelu akcije za pobijanje draginje v obrambo bednega tuzlanskega prebivalstva, je izzvala v vsej Bosni veliko pozornost.

Beseda, ki je ni
v vojaškem slovarju

V »Popolo d'Italia« čitamo naslednje posvetilo onim, ki glasno pomilujejo svoje znanice in prijatelje, poklicane pod orožje:

»Neki vojni obvezanec je dobil dopust — nekateri so bili vpoklicani že četrte in pete — in je pohitel k svoji družini da jo objame in preživi par dni z njo. Seveda ga v teh dneh srečujejo prijatelji, ki ga sprašujejo, v katerih bitkah je bil in druge stvari te vrste. Toda med te prijatelje se včasih pomeša kdo, ki misli, da kaže zanimanje za svojega prijatelja s tem, da vzklika: »O, ti nesrečnež, kaj spet si pod orožjem? Spet te kličejo?« To sočutje vzbudi gotovo tudi sočutje na strani vprašanega. Temu se namreč globoko zasmilijo blede dušice, ki se tresejo, če le kje kak list zašušti, zasmilijo se mu ti civilisti, ki vzamejo za merilo svoje zaježbe srce in menijo, da je državljani pod orožjem pomilovanja vredno bitje. Naši vrli vojaki pa odgovarjajo tem tarnavcem: »Ali ne poznate nobene druge besede, kakor »o, ti nesrečnež!« Te namreč ni v slovarju vojske italijanskega cesarstva. Kaj ne veš, da si sirota ti, ne pa jaz? Ne pomiluj nas, na to se v ostalem povzdržimo, mi smo tisti, ki se nam ti smilijo!«

Tako nam piše neki artilerist, ki mu je prišla nasproti ena izmed omenjenih cemerih dušic, na srečo silno redko sejanih.

Razmotrivanja glavnega glasila rastislčne stranke veljajo v polni meri tudi za razmere pri drugih narodih.

Poziv Narodne
strokovne zveze

Narodna strokovna zveza je razmotrivala položaj stavbinskega delavstva in ugotovila, da so stavbni delavci v Mariboru posegli po skrajnem sredstvu za obrambo svojih interesov, ne da bi pri uporabi li vsa zakonita sredstva, ki jih daje zakon o minimalnih mezdah, o razsodnosti in poravnalnem postopku. Mariborski pokret se je razširil na isti način tudi na posamezne druge kraje v Sloveniji.

Da se stavbinsko delavstvo obvaruje škode in brezposelnosti, ga pozivamo, da nadaljuje svoj boj v mejah zakonitih predpisov. Socialna zaščita je mogoča le v okviru stroge zakonitosti. To načelo velja zlasti za sedanje čase.

Narodna strokovna zveza je v svrhu zaščite delavstva stopila v stik z ostalimi strokovnimi organizacijami, da bi se dosegel enoten postopek za zaščito stavbinskega delavstva: toda ta pobuda ni uspela.

Delavci naj v teh resnih časih mirno presojaajo možnosti in nemožnosti svojih dejanj in naj se varujejo vsake nepremišljenosti, h katerim jih skušajo zavajati pogostoma neodgovorni posamezniki.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1940.

Za izvrševalni odbor NSZ: Za tajnika: Josip Ambrožič, s. r. Posl. podpreds.: dr. Joža Bohinjec, s. r.

Iz sodne službe

Beograd, 21. sept. p. Za sodnika v 4. pol. skupini 1. stopnje je imenovan pri okrožnem sodišču v Ljubljani dr. Alojzij Rant, doslej tajnik vrhovnega sodišča v Ljubljani.

hloidi, dobila samo nekaj lažjih prask. njuna dva tovariša sta ostala brez hudega, le šofer Bedina je dobil nekaj težjih poškodb, medtem ko je bil avto povsem sesul. Najtežje je pač prizadeta trdka sama, ki voza ni imela zavarovanega. O nesreči so bili takoj obveščeni orožniki in orožniška patrulja pod vodstvom podnadrednika Ludvika Arka se je odpravila na pot, da poišče malomarnega gonjača, ki je po nesreči ravno dušno odšel s svojimi konji dalje.

Niti pol ure nato se je pri Malih Laščah pripetila druga prometna nesreča. Po cesti se je pripeljala 40-letna Amalija Zupančičeva iz Hini pa je nepremišljeno skočila z voza v trenutku, ko je mimo privozil lesni manipulant France Avenšek iz Novega mesta s svojim motociklom Zupančičeva je padla naravnost pod njegovo vozilo in obležala na cesti s hudimi notranjimi in zunanjimi poškodbami. Na pomoč je bil poklican trgovec Dušan Može z Dvora, ki je ponesrečenko takoj prepeljal v novomeško bolnišnico. Kakor nam poročajo, se Zupančičeva bori s smrtjo.

SPORT
Pregled današnjih
sportnih prireditevV Sloveniji in ostali državi bodo važna tekmovanja
v skoro vseh sportnih panogah — V Beogradu nogometna tekma z Rumunijo

Današnja nedelja prinaša obilico sportnih prireditev kakor v najboljših časih. Na sporedu so nogometna, lahkootletska, plavalna, teniška, table-teniška tekmovanja pa motorne in avtomobilske dirke. Ko bi združili vse naše danes nastopajoče sportnike v eno četo, bi bila to kar močnoga skupina, dostojen izraz naše sportne kulture in kakovosti. Poglejmo, kje in kako bodo nastopili.

Nogomet

V Beogradu in Bukarešti bodo važne reprezentančne nogometne tekme z Rumunijo za pokal kralja Mihaila. Naše prvo moštvo nogometnih izbrancev bo nastopilo proti enaki četi Rumunov v Beogradu na igrišču BSK. V uvodni tekmi se spoprime ta juniorski reprezentanti obeh držav in bo ta tekma začela ob 13.30. Glavna tekma bo ob 15.30. Drugo moštvo bo istočasno nastopilo v Bukarešti. Ker proti sestavi teh naših moštev ni bilo pomembnejše kritike, verujemo, da je zvezni kapetan poslal v boj najboljšo, kar je trenutno sposobna nastopa, in pričakujemo nivoju našega nogometa odgovarjajočih uspehov.

Zaradi teh tekem bo srbska liga danes počivala, v hrvatski pa bo nastopil v Zagrebu Hašk proti Saku, v Osijeku Slavija proti Željeznčarju in v Splitu »Split« proti Bački, medtem ko sta ostali dve tekmi odloženi.

Poln spored bo pa

v slovenski ligi,

kjer je danes že četrta nedelja jesenskega dela tega nogometnega tekmovanja. Današnje tekme bodo izredno zanimive, ker bo njih izid zelo vplival na vrstni red v tabeli. Sestanejo se namreč pari, ki so do sedaj imeli približno enake uspehe in so si tudi po doseženih pikah blizu.

Tako bo v KRAJNJU nastopil SK Amater, ki mu je uspelo prevzeti vodstvo v tabeli, proti drugoplasiranemu SK Kranju. Tekma, ki se bo začela ob 16., z uvodno tekmo dveh skupin kranjske mladine ob 15., bo nedvomno napeta in zagrizena borba dveh ambicioznih moštev. Priprčani smo, da bo privabila številne gledalce, ki bodo podprli svoje ljubljence z dostojnim navijanjem. Glede izida bi dali v tej tekmi domačinom nekaj prednosti zaradi domačega igrišča in uspehov preteklih nedelj v Mariboru in Ljubljani. Sodil bo g. Erlich ali pa g. Cimperman.

Drugi par, ki je po stanju v tabeli precej izenačen, sta LJUBLJANSKA NASPROTNIKA SK Ljubljana in mariborski SK Željeznčar. Čeprav sta letošnje tekmovanje pričela precej nesrečno, sta vendar prav resna kandidata za naslov nogometnega prvaka Slovenske lige. Sedaj sta na tretjem obojstranskem mestu in bodo jutrišnja točka zmagovalcu močno utrdile pot navzgor. O izidu je težko izreči konkretno sodbo glede na nestalno formo obeh moštev, vsekakor pa se mora moštvo SK Ljubljane zavedati, da vodi do cilja edino le — zmaga. Sodil bo zagrebški sodnik. V predtekmalu se bosta ob 13.30 pomerili dve vojaški enajstorici, ob 15 bo tekma med Jadranom in drugim moštvom Ljubljane, kakor bo ob 16. glavna tekma.

V MARIBORU bo ISSK Maribor sprejel jeseniško Bratstvo, ki ga je nedeljski poraz doma potisnil kar na peto mesto. Bratstvo ni moštvo, proti kateremu bi katerikoli slovenski ligaški reknel, da ima v tekmi z njim zmago že v žepu. Tudi Mariborčani se bodo morali močno potruditi, če bodo hoteli uspeti. Tekma bo na igrišču Željeznčarja z začetkom ob 15.15 in je za sojenje delegiran g. Lukežič ozir. g. Presinger. V predtekmi bosta nastopili za prvenstvo rezervni enajstorici Maribora in Željeznčarja ob 13.15.

Končno bosta imela svoj rendez-vous v CELJU kluba, ki jima nogometna sreča ni bila doslej preveč naklonjena, saj se oba tišči pri koncu tabele. Današnji rezultat zna biti zelo važen za »repek«. Kdo bo do prihodnje nedelje z njim igral, se bo odločilo na igrišču Olimpa, ki bo sprejel ljubljanskega Marsa. Tekma, ki jo bo sodil g. Končič ali pa g. Kopic bo ob 16. Predtekma bo pa prvenstvena med juniorji Jugoslavije in Olimpa ob 14.45.

Medtem ko so v celjski in mariborski podzvezi na sporedu prvenstvene razredne tekme že več nedelj, se bodo te v območju Ljubljane začele šele danes.

V ljubljanskem prvem razredu,

v katerega so uvrščeni Jadran, Korotan, Moste, Disk, Svoboda, Grafika in Hermes, bodo danes otvorili prvenstveno sezono naslednji par:

V Ljubljani: na igrišču Korotana ob 15.30 Korotan in Hermes, na igrišču Most pa Moste in Grafika ob 15.30.

V Domžalah bo gostovala Svoboda proti Disku. Tekma, ki se bo začela ob 15.30, bo prvenstvena, če bo igrišče do nastopa verifirirano, če ne, bo to le prijateljsko srečanje.

V ljubljanskem drugem razredu, ki ga tvorijo klubi Slavija, Vič, Mladika, Adrija in Litija, bosta dve tekmi, in sicer v Ljubljani med Mladiko in Adrijo na igrišču Mladike ob 10.30 dopoldne, v Litiji pa med domačo Litijo in ljubljanskim Vičem ob 15.

V gorenjski skupini drugega razreda, v kateri tekmujejo Slovan, Mengeš, Ljubelj, Savica, Kamnik, Virtus in Kovinar, pa bodo nastopili: v Mengšu ob 15.30 Mengeš in Kovinar, v Trzinu ob 15. Ljubelj in Virtus, v Strazisču ob 16. Savica in Kamnik.

V trboveljski skupini drugega razreda, ki združuje Svobodo, Trbovlje, Dask in Retje, bo v Zagorju ob 16. tekma Svoboda—Retje in v Trbovljah ob 16. med Daskom in Trbovljani.

Juniorji,

ki so prav tako podeljeni v dva razreda in so v prvem pomladki Ljubljane, Svobode, Slavije, Hermesa in Jadrana, v drugem pa Grafike, Most, Marsa, Korotana in Mladika.

ke, bodo nastopili v štirih tekmah. V prvem razredu bo tekma ob 10.30 na igrišču Jadrana med mladino domačina in Svobode, na igrišču Mladike pa ob 16.30 med Slavijo in Hermesom. V drugem razredu pa bo ob 9.30 na igrišču Mladike tekma med juniorji Mladike in Most, na igrišču Korotana ob 14.30 pa med Marsom in Korotanom.

Enako bodo nadaljevali tekmovanja za prvenstvo

v celjski podzvezi.

V Celju bo dopoldne na igrišču Atletičkov prvorazredna tekma med Jugoslavijo in Atletiki ob 10.30, ob 9.15 pa se bodo prav tam spoprijeli juniorji Atletikov in Celja.

V Brezicah bo proti domačinu nastopil Hranstnik ob 15.30, v Krškem bo KSK sprejel SK Boruta in v Radečah bodo Laščani gostje domačinov. Tekma se bo začela ob 16.

V območju

mariborske podzveze

bo v Mariboru na igrišču Željeznčarja ob 10. dopoldne tekma med juniorji Slavije in Željeznčarja, v Murski Soboti ob 15.30 prvorazredna med domačo Muro in Lendavo in v Guštanju ob 15.30 med Slovanom in Slavijo.

Lahkaatletika

Na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Ljubljani se bodo v prireditvi SK Ilirije sestali najboljši slovenski lahkaatletci na mitingu, ki se bo začel dopoldne ob 15. Ker je to verjetno zadnja prireditev pred balkanijsko in je trenutna forma naših lahkaatletov prav dobra, bodo današnja tekmovanja nedvomno pokazala lepe rezultate in bodo morda postavili tudi novi jugoslovanski in slovenski rekorde. Ker je poskrbljeno tudi za dobro delovanje sodniškega zbora, upamo, da bo prireditev dobro uspeša.

Drugo lahkaatletsko tekmovanje v Sloveniji bo danes vrh Pohorja. Slovenski

Razpis

medklubske kolesarske dirke Koroške kolesarske podzveze v Slov. Gradcu. Koroška kolesarska podzveza v Slovenjem Gradcu priredi v nedeljo 29. t. m. medklubske kolesarske dirke okoli zelene Pohorja.

Start bo ob 7. zjutraj pred restavracijo Golob v Slovenjem Gradcu. Proga vodi od Slovenjem Gradca preko Dravograda in Marenberga do Maribora, ker je poletapa (odmor 2 uri). Ob pol 12. start na Tržaški cesti pri stadionu Željeznčarja. Nadaljna proga vodi od Maribora preko Slovenske Bistrice, Slov. Konjice, Vitanja, Gornjega Dolica do Slovenjem Gradca, kjer bo cilj. Proga je dolga 154 km. Cilj bo v Mariboru na Koroški cesti pri kilometru 1, a v Slovenjem Gradcu na istem mestu, kjer bo start, to je pred gostilno Golob. Pravico tekmovanja imajo pravilno verifirani vozači, kategoriji A in B.

Nagrade: Zmagovalcem in prvih pet plasiranih prejme lepa darila. Razdelitev daril bo po končani dirki v restavraciji Golob v Slovenjem Gradcu.

Dirka bo po pravilnikih in pravilih Kolesarske zveze kr. Jugoslavije ter po cestno policijskih predpisih. Kolesa morajo biti opremljena z dobro zavoro in zvonom. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost. Protesti se sprejemajo 15 minut po prihodu na cilj s pologom 20 din, ki se vrne, če je protest utemeljen. Dirkači se morajo javiti na startu vodstvu dirke najpozneje pol ure pred pričetkom dirke. Dirka se bo pričela točno ob napovedani uri. Dirka bo ob vsakem vremenu.

Prijave s prijavnino 10 din, je poslati najpozneje do 26. septembra na naslov: Drago Brađac uradnik, Slovenj Gradec, bolnica, da bo vodstvo naročilo kosila za dirkače v Mariboru (poletapa). Prijava je nepreklicna.

V nekaj vrstah

Po prvi etapi je Gregorič četrti

Že včeraj smo med brzojavkami poročali o rezultatu prve poletape kolesarske dirke »Tri dana kroz Hrvatsku«. Na drugi poletapi iz Kostanjice do Bihača je zmagal Avgust Prosenik, drugi je bil Nikola Penčev in tretji Janko Gregorič, član Mislina iz Slovenjem Gradca. Drugi Slovenec Rožman, član Edelweissa iz Maribora, se je plasiral na 20. mesto. Po celotni prvi etapi, ki je merila 250 km vodi Prosenik s časom 6:50.40. Drugi je Penčev, tretji Polidruac in četrti Gregorič, ki je za to etapo potreboval 6:53.26.

Slovenska kolesarska zveza je prekinila

odnose z vrhovno zvezo z Zagrebu

Včerašnja »Politika« poroča iz Ljubljane: V četrtek zvečer se je sestala s seji Slovenska kolesarska zveza pod predsedstvom g. Jakliča. Na tej seji je bilo sklenjeno po referatu predsednika in daljši debati, katere so se udeležili vsi člani zvezne uprave, da se glede na nepravilen postopek pri kaznovanju funkcionarjev slovenske kolesarske zveze po vrhovni kolesarski zvezi v Zagrebu prekinijo s to zvezo vsi odnosi. Dalje je bilo sklenjeno, da bodo vsi tekmovalci, ki so sodelovali v dirki okoli Srbije prejeli od zveze posebne diplome in da se jim izreče posebna zahvala. O predlogu, da bi naj bil zaradi nastopa na srbskih dirkah kaznovani, se sploh ni razpravljalo.

★

Iz Aten poročajo, da bo prihodnje soboto, 28. t. m. tamkaj lahkaatletski dvoboj med Nemčijo in Grčijo. Po tem dvoboju bodo grški lahkaatletski 30. t. m. odpovali v Carigrad, kjer bodo sodelovali na balkanskih lahkaatletskih tekmovanjih 5. in 6. oktobra.

sportni klub Maraton iz Maribora prireja osmi pohorski gozdni tek za poedince in moštva trojic s startom pri Ruški koči in s ciljem pri Pohorskem domu.

V Zagrebu in Beogradu so se že včeraj začela in se bodo danes nadaljevala lahkaatletska tekmovanja za prvenstvo podincev hrvatskega oziroma srbskega lahkaatletskega saveza.

Kolesarske, motociklistične
in avtomobilske dirke

V Ljubljani prireja DKSK »Edinstvo« medklubske kolesarske dirke na Gorenjsko s startom in ciljem pri gostilni Cirman v St. Vidu nad Ljubljano. Dirke se bodo udeležili najbolj znani naši dirkači in bo start za seniorje ob 13., za juniorje ob 13.15 in končno za turiste ob 13.30. Proga seniorjev meri 120 km ter vodi iz St. Vida skozi Kranj, Brezje do Bleda in nazaj na Lesce, Begunje, Trzin ter preko Kranja v St. Vid.

Poleg zgoraj omenjenega gozdnega teka prireja SSK Maraton na vrhu Pohorja danes tudi medklubske kolesarske dirke s startom na novi cesti Reka—Sv. Arah.

V Mariboru se bodo sestali na Tezmem popoldne motociklistični in avtomobilski dirkači, k dirki, ki bo začela ob 14.30. Lista prijavljencev obsega najbolj znana imena naših vozačev tako iz Slovenije kakor iz ostale države.

Na Hrvatskem vozijo danes dirkači, ki se udeležujejo dirke »Tri dana kroz Hrvatsku« v zadnji etapi Sušak—Zagreb.

Plavanje

Za zaključek letošnje plavalne sezone, ki je imela na sporedu obilo zanimivih in razburljivih prireditev, bodo danes na kopališču Ilirije tekmovanja v plavanju in v vaterpolu za prvenstvo ljubljanskih srednjih šol in prehodne pokale LLP in SK Ilirije. Dopoldne se bodo izvedla potrebna predtekmovanja in vaterpolo tekme, popoldne pa bodo finalna tekmovanja v plavanju in vaterpolu. Začetek bo dopoldne ob 10., nadaljevanje popoldne ob 14.

Tenis

Na igrišču pod Cankinim Gradom so se že včeraj začela teniška tekmovanja za klubske prvenstvo SK Ilirije, ki se jih udeležujejo naši najboljši tekmovalci. Tekmovanja se danes ob 8. zjutraj nadaljujejo do konca.

Table tenis

V dvorani Mladike na Kodeljevem se bodo sestali prijavljenci za drugi propagandni table-tenis turnir SK Mladike za prvenstvo Most in Kodeljevega za leto 1940. številne prijave obetajo prav zanimive partije, katerih začetek bo dopoldne ob 9. in nadaljevanje popoldne ob 14. do konca.

Na teniškem turnirju v Milanu pretekli dni so počeli največ uspehov madžarski igralci. V moških samostojnih igrah sta prišla v finale dva Madžari, in sicer Asboth in Gabory. Zmagal je Asboth. Dvojica Asboth in Gabory je prišla tudi v finale moških parov, kjer jo je pa premagal italijanski par Cucelli in Del Bello.

Po tretjem kolu nogometnega prvenstva češkoslovanskega protektorata vodi na tabeli Slavija, ki je zmagala v vseh treh tekmah. Na drugem mestu je Kladno, ki sicer še ni bilo poraženo pa je dve tekmi igralo neodločeno. Šele na petem mestu se nahaja Sparta, ki je izgubila že tri točke.

ZSK Hermes (boks-sekcija). V začetku mesca novembra bo v Zagrebu amatersko državno prvenstvo. Treninji na igrišču so prenehali in se bo z njimi pričelo drugi teden v telovadnici poljske gimnazije. Treninji bodo vsak ponedeljek, sredo in petek ob 19. Vodstvo sekcije poziva vse člane, da redno obiskujejo treninge, ker sicer ne bodo prišli v poštev za državno prvenstvo. Vabljeni pa so tudi novi člani, ker bo istočasno pričel tečaj za začetnike. Prvi trening bo v sredo dne 25. t. m.

SK Jadran. Vsi juniorji morajo biti najkasneje ob 9.30 na igrišču radi prvenstvene tekme s Svobodo. Tomički sigurno. Sestanek prvega moštva istotam ob 11 uri. Važno zaradi popoldanske tekme z Ljubljano. Vsi igralci prvega moštva naj se javijo na igrišču Ljubljane ob 13.45. Bunc sigurno.

SK Slavija. Prosim vse igrače, ki so doleteni za tekmo s Hermesom, da so ob 4. pop. v klubski sobi, kjer dvignejo opremo. Prosim vsi točno. Posebej — Milanović Dušan! Juniorji naj prinesejo ostalo opremo v sobo. Načelnik.

ZSK Hermes (lahkaatletska sekcija). Pozivam vse atlete, da so ob 14.30 na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola. Opremo naj dvigne vsak ob pol 9. na stadionu. Načelnik.

SK Svoboda. Juniorji igra

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Malim oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejo se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kampakam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Koncert s plesom
danes v gostilni pri Jerici (Perles) v Prešernovi ulici poleg glavne pošte. Prvovrstna godba Lep senčnat vrt, balade in moderne kegljice. Izborna vina in priznana dobra topla in mrzla jedila. 25828-18

Ali že veste,
da bo danes v gostilni Triglav pri remizni koncert s plesom. Nudi se vam dobra jedila in pičica. Prvovrstna godba. Tipi. Tap na pokok. Prepričajte se vsi. 26071-18

Gostilna Martinec
Zg. Šiška
Danes koncert operne in domače glasbe. Prvovrstna kuhinja, dobra vina. Telefon št. 41-88. 25931-18

V gostilni »Pod gozdom«
na Dolenjski cesti danes vina trgatev, šaljiva polka in krvave klobase itd. 25887-18

Gostilna Poljšak
vabi vsako nedeljo in praznik ves dan na zabavo z godbo. Najboljše kegljice. Šmartinska c. 22. 25980-18

Pri Putrichu
danes zabava s plesom. Vljudo vabljeno. 26083-48

Senzacija za ljubljance!
Kakor vsako leto, tako bodo tudi letos zaslovene izborne domače kose v nudi v penicije, ki jih nudi vsem gostom že danes gostilna pri Panju, in od danes naprej vsako soboto in nedeljo bodo na razpolago. Poleg tega se dobijo razna topla in mrzla jedila, toči se priznani izborni dolenjski vin, vedno sveže pivu itd. Zato pridite še danes in zahajate vedno in ob vsaki priliki le v Vrgorcu ul. 10, kjer se zagotovo dobro in poceni zabavate. Vas vljudno vabi in se toplo priporoča. Tote. 26121-18

Službo dobi
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Tapetniške pomočnice
dobre blazinje in teče za dela pri privatnih strankah sprejemamo takoj ali pozneje. E. Westfal, Maribor, Cankarjeva ul. 2. 25229-1

Več čevljarstev
sprejemamo takoj. Gorenjak, Celje, Gosposka ul. 28. 25083-1

Dva mizarska pomočnika
za pohištvo takoj sprejemamo. Mirko Kovac, strojno mizarstvo, Hrastnik 25862-1

Izurnjeno pletiljo
sprejemamo takoj. — Albina Kovac, Sučica. 26163-1

Postrežnico
iščem pri Kristofu Naslov v vseh posl. Jutra. 26133-1

Frizerka
dobra moč, dobi stalno službo takoj ali po dogovoru. Hraza in tanovnje v hiši. Plača 600 din. Naslov v vseh posl. Jutra. 26146-1

Inteligentna gospodinja
čednega nastopa in zunanosti, le mlajša in samostojna, se ugodno sprejme k imovitemu gospodu. Ponudbe s sliko, ki se zanesljivo vrne, na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana 1940«. 26126-1

Mizarja
mlajšega, za pohištvo, takoj sprejemamo. Janez Kovac, Zalokarjeva. 26114-1

Frizerko
prvovrstno moč, sprejemam v stalno službo. — Salon »Pavla«, Maribor, Koroska št. 9. 26177-1

Pozor! Iščem strokovnjaka
najraje kuharja (kuharico) s kapitalom 30—40 tisoč za ustanovitve menze v Beogradu. Poslednja investicija. Sem vodil več menz. Ponudbe pod »Beograd« na podružnico Jutra Maribor. 26178-1

Frizerko
dobro moč, sprejme takoj. Babnik, Tyrkova 11, Ljubljana. 26111-1

Dekle
vajevo kuhe in vseh hišnih del, sprejme mala družina. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25870-1

Več čevljarstev pomočnikov
sprejemamo takoj. Gorenjak, Celje, Gosposka ulica 28. 25083-1

Mehanika
ki ima tovarniško prakso išče takoj za Ljubljano. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Tako mehanik«. 26152-1

Inštruktorja
in korektorja, inteligentnega, ambicioznega, neporečnega značaja, nemškega in tudi eventualno francoskega zmožnega, iščem za učena III. realne gimnazije, ki bi učena tudi nadzirali popoldne. — Kriške pisarne ponudbe z navedbo študij, staršev in zaljubljenosti na ogl. odd. Jutra pod »Vesten prijatelj«. 26031-1

Gospodinjstvo pomočnico
zmožno samostojno kuhe, varčno, pošteno, strogo čisto, sprejme štiricelovska družina Gradnik na Bledu. 25827-1

Siviljsko pomočnico
dobro, sprejemamo takoj. — Gorjanc, Nunska 3/1., druga večja. 26027-1

Za gostilno
na delci potrebujemo takoj dekle, pošteno in snažno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26023-1

Brivskega pomočnika
solidnega delavca, sprejemamo takoj. — t. m. Kralj Stefan, Tyrševa c. 55. Ljubljana. 26019-1

Več krojaških pomočnikov
sprejme Krmelj Jožef, krojač, Vižmarje 117 pod Klancem, pošta St. Vid nad Ljubljano. 26143-1

Fotografskega pomočnika
dobrega negativ retušerja (retušerko) sprejemamo takoj. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Gorjanc«. 26175-1

Frizerka
starejša, dobi stalno mesto. Salon Knez, Maribor, Kneza Kodja 24. 26186-1

Prodajalec(-ka)
za samostojno vodstvo trgovine, s kavčico, dobi takoj mesto. Ponudbe na: Trgovina, Maribor, Tržaška cesta 2. 26184-1

Damski modni atelje
sprejme pridno in pošteno vajenico. Naslov v vseh posl. Jutra. 26139-1

Dva čevljarstva pomočnika
za zbita dela in 1 za (Austrijske) sprejemamo v stalno delo. Jager Anton, čevljar, Ostržno 79, Celje svojo poslovalnico na ogl. odd. Jutra. 26196-1

Dva urarska pomočnika
sprejme takoj T. Jančič, urar, Maribor, Jurčičeva 8. Tedenska plača din 400 do 500. 25794-1

Perfektna kuharica
poštena, ki je večja samostojnost in vseh hišnih del, dobi službo pri dobri gospodini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro oskrba« na ogl. odd. Jutra. 25772-1

Učenko
16. do 18. let staro, iščem za potujočo taboriško damsko kapelino. Ponudbe na: Kapelina Benkovič, Beograd, Hartigova 10. 25759-1

Pošteno dekle
pridno, vestno in zanesljivo, večjo vseh hišnih del, sprejemamo takoj. — F. B. Čas, Meža, Dravograd. 25730-1

Priprojevalec
prvovrstne, se sprejme takoj. Stalno mesto. — Robinšak, prodajalja čevljev, Maribor, Glavni trg. 25882-1

Služabnik
za hišna opravila, ki se razume tudi na vrtnarska dela, se takoj sprejme v večjem mestu v Dalmaciji. Pogoji: zanesljivost, delavnost in znanje nemščine. Dobra plača in ugodni službeni pogoji. Ponudbe s fotografijo na ogl. odd. Jutra pod šifro »Split«. 25864-1

Samostojna ženska
se išče kot kuharica za eno rodbino v večjem mestu. Dalmacija, takojšnji nastop. Znan mora nemški jezik in biti poštena, znesljiva in delavna. Ter dobra kuhanja. Plača dobra. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod šifro »Angora«. 25880-1

Pletiljo
večjo na flah stroju za vestne in polovirje, iščem za kuhanje. Plača po sposobnosti. Strojna pletilnica »Angora«, Zagreb, Slovenka 3. 25824-1

Dobavitelj hrena
stalnega, iščem. Kajfeč, Florjanska c. 4. 25860-1

Polegale
za oblaganje s keramičnimi ploščicami, samo prvovrstne sprejme »Material«, Vovk M., Ljubljana, Tyrševa 36. 25822-1

Kontoristko
sprejme velerogovora v Ljubljani. Reflektira se na večletno prakso, 25—30 let staro, dobro računsko in po možnosti večje znanje nemške in hrvaške korespondence. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Blagajničarka«. 25864-1

Zobozdravnik
išče popolnoma samostojnega zobozdravnika za takoj. — Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »Agilene«. 25881-1

Krojaškega pomočnika
za male kose, sprejemamo takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25838-1

Drvarje
za izsekavo gozda in napravo drv ter oglašja potrebuje za takoj. — Zelasti se pri »Realitete« v Ljubljani, Prešernova ul. 54. 25684-1

Vzgojiteljico
z znanjem jezika, katere bi bila tudi zmožna nadzirati fino gospodinjstvo, za mesto v Sloveniji, kjer čelata deklici. Reflektira se samo na izobraženo damo z najboljšimi referencami. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Izvedenica na prilika«. 25839-1

Foto pomočnika (co)
za fotodelavce in praktične za brusilkanje. Letkalmanje, sprejme Sekovšek Ferdinand, fotograf, Ljubljana, Sv. Petra nasip 57. 25998-1

Ribarskega čuvaja
vpokojenca, najraje orožnika sprejme Fišer, upravitelj Radoljvice, Služba stalna plača 5.600 din mesečno. Stanovati mora v Radoljci. 25894-1

Več mizarskih pomočnikov
za stavna dela, sprejemamo. Rotov Josip, strojno mizarstvo, Predovičeva 5, Moste — Ljubljana. 25917-1

Bojše dekle
z dobrih pripravilnic, izpod 40 let, ki zna prefrakto kuhati in opravljati vse hišne posle, se išče za tri osebe. Pismene ponudbe na »57057« na Publicitas, Zagreb. 25895-1

Čevljarstva pomočnika
za predelavo kože, išče domače industrijsko podjetje. Ponudbe z zahtevki na ogl. odd. Jutra pod »Domača«. 25888-1

Krojaškega pomočnika
za male komade, sprejme takoj. Rospič, Loke, Zagorje o/S. 25919-1

Mehaničnega pomočnika
sprejemamo takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobro oskrba«. 25937-1

3 krojaške pomočnice
sprejme takoj za stalno službo. Smrke Alojzij, Zelenberk, Dolenjsko. 25950-1

Korespondentinja
prvovrstna moč z znanjem nemščine, zanesljiva fakturistinja, dolga služba v industrijskem podjetju v Ljubljani. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo referenc na ogl. odd. Jutra pod »Stalno mesto 999«. 25955-1

Dve punce
katere znajo likati in lepo kose pripraviti, katere govorijo nemščino, iščem za takoj ali 1. oktobra. — Ponudbe je poslati na Grand pension »Sirena«, Zagreb, Jurčičeva br. 3/1. 25942-1

Dobra kuharica
in poleg tega sobarica se sprejme k mali rodbini. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25967-1

Frizerko
samostojno moč, sprejemam, plača po dogovoru. Nastop 1. oktobra. Ponudbe na Ivan Gjurin, Kamnik. 25968-1

Mehanika
pomočnika sprejme takoj mehaničnega delavca Žerjak, Celovška 102. 26066-1

Polagale
za oblaganje s keramičnimi ploščicami, samo prvovrstne sprejme »Material«, Vovk M., Ljubljana, Tyrševa 36. 25822-1

Prodajalka z dežele
špecerice stroke, staro 19 do 24 let, sprejemam takoj. V slučaju sporazuma jo poročim. Pogoji: zdrava, priprava in podjetna. Poštena dela in plače na ogl. odd. Jutra pod »Brez dote«. 26062-1

Krojačico
samostojno za voleno trikotno z znanjem vseh krojev, sprejemamo. Samo prvovrstne moči s prakso v branži naj pošljejo ponudbe z sliko na dežel. Nadla. Zel. Pobrežje, Maribor, Aleksandrova 25797-2

Krojaškega pomočnika
za velike in male komade, sprejemam v stalno službo, hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. — Zelasti se pri »Realitete« v Ljubljani, Prešernova ul. 54. 25684-1

Gospodična
z večletno pisarn. prakso in s popolnim znanjem nemščine bi rada spremenila službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana 15«. 25737-2

Oskrbnika
za hišo v Beogradu, iščem za 1. X. Obširne ponudbe na: Petan, Zagreb, Gajeva ulica. 25901-1

Gospodično
s trgovskim tečajem, ki ima veselje do trgovine in pisarniškega dela, sprejemamo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26094-1

Kmečko boljše dekle
ki je vajena kmečke kuhinje, življe ter poljskih del, pošteno in pridno, sprejemam s 1. oktobrom. Plača 250—300 din. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »Prilika«. 26189-1

Kuharico
išče starejša, samostojna gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tovarna«. 26216-1

Frizerko
dobro moč, zmožno, po polnoma samostojno, plača do din 1200, sprejemamo takoj. Ziegler Rudolf, Šmartinska c. 6. 26220-1

Službe išče
dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jutra«. 25833-2

Perfekten sobar
so iden, trezen, pošten, simpatičen, išče službo — lahko tudi kot sluša. Samo pri solidnih ljudeh. Star 28 let. Nastop 1. oktobra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sobara«. 25863-2

Trgovci, pozor!
Mlad trgovec želi mesto trgovskega pomočnika. Škafaršnik, event. tudi potnik. Cenjene ponudbe poslati za podružnico Jutra v Celju pod značko: »Posten trgovca«. 25727-2

Izvrstna šivilja
za na dom. zmožna za obleke in perilo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro okus«. 25434-2

Gospodična
izvešana v lesni stroki, z znanjem drvarstva in nemškega jezika, event. grafite, strojepljiva, knjigovodstva, želi premeniti službo. Gre tudi za blaginjsko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Z malim zadovoljna«. 25805-2

Pekovski pomočnik
mlad, zmožnega vsega v stroko spadajočega dela, ki zna kuhati, sprejemamo takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25813-2

Fotografski pomočnik
dobar retušer, portretist (Lajkist), išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvovrstne«. 25802-2

Pletenine
Sprejemamo le to na dom. za tumbiranje na najnižji cen. M. Anžur, Predovičeva 14, Ljubljana-Moste. 25817-2

Trgovski sodružnik
izurnjen žel-zninar, večje izkušnje trgovine, srednje starosti, voljašne prost, želi premeniti sedanjo službo. — Naslov Ivan Kralj, Split, Domaljeva br. 2. 25718-2

Dve deklici
stari okoli 20 let, veselo narave, želite ramese naja, ena kot začetna natakarka, že nekaj izvešana, druga kot sobarica. Nastop 1. oktobra. Ali pozneje v boljši gostilni v bivši Stajerski Naslov v vseh posl. Jutra. 25694-2

Brivski pomočnik
dobar, z močnim izpitom, z znanjem vodne, železne in trane ondulacije išče službo za takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 25809-2

Mlado dekle
išče primerno zaposlitev v večjem podjetju. Sprejme tudi brezplačno prakso. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vesta«. 25823-2

Natakarka
pridna, poštena, čedna zunanost, želi mesto v srednji gostilni v mestu ali na deželi. Plača po dogovoru. — Zelasti se pri »Realitete« v Ljubljani, Prešernova ul. 54. 25684-1

Trgovska pomočnica
mlada, izučena v meš. stroki, želi premeniti službo, najraje v Ljubljani ali okolici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro moč 999«. 26068-2

Samostojni slaščičar
išče službo, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25956-2

Natakarka
stara 28 let, želi premeniti službo, klerkovi. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Boljši lok«. 25928-2

Absolventka trg. akademije
išče primerno zaposlitev v večjem podjetju. Sprejme tudi brezplačno prakso. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vesta«. 25823-2

Radio-amater
z nekaj praktičnega znanja išče mesto za nadaljevanje praktiranja. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Znati je«. 25692-2

Natakarka
pridna, poštena, čedna zunanost, želi mesto v srednji gostilni v mestu ali na deželi. Plača po dogovoru. — Zelasti se pri »Realitete« v Ljubljani, Prešernova ul. 54. 25684-1

Trgovska pomočnica
19 letna, pridna, poštena, želi namestitve v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe poslati na podružnico Jutra Maribor pod šifro »Postenost«. 25788-2

Gospodična
z večletno pisarn. prakso in s popolnim znanjem nemščine bi rada spremenila službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana 15«. 25737-2

Trgovska pomočnica
mešane stroke, ki bi pomagala tudi v gospodinjstvu, eventualno tudi v gostilni, želi kakor koli zaposlitev. Cenjene ponudbe poslati podružnici Jutra Maribor pod »Hvaležna iz skrona«. 25792-2

Vpokojenec
45 let, trgovec, nabržen, prevzame nadzorstvo nad posvetom, leno industrijo ali slično. Cenjene ponudbe na podruž. Jutra Maribor pod »Zaupanje«. 25884-2

Sofer
z večletno prakso pri osebnih in tovarnih avtomobilskih službah. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25873-2

Natakarka
starejša, ki govori perfektno nemško, išče službo najraje v Celju. Gre tudi za kuhinjsko blaginjsko ali k sličnega. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Hvaležna«. 25879-2

Izurnjena šivilja
zmožna vseh del, gre živat na dom. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Šivilja«. 25833-2

Inteligentno dekle
išče v boljši hiši službo sobarice ali natakarka. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zmožna 78«. 25856-2

Plačilna natakarka
išče boljšo službo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 26011-2

Zakonski par
srednje starosti, oba zmožna gospodarskega dela in živinoreje, želta skupne zaposlitve, eventualno sprejmeta tudi oskrbnitvo. — Pojasnila: dr. France Juvan, Zagorje ob Savi. 260062

Fotografski pomočnik
mlad, dober retušer želi mesto v boljšem ateljeu. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25904-2

Petnaestletno dekle
išče mesto kot pomoč v gospodinjstvu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25909-2

Prodajalka
mešane stroke, bi rada premenila službo. Prine za vsako delo. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hudajama p. Laško«. 25893-2

Mlado dekle
želi mesto v Ljubljani k mali družini ali k samemu gospodu, vajena sem tudi pri kuhanju, sem žita in ljubim otroke. Nastopim 15. oktobrom. Fani Brežec, pošto leže, Hrastnik. 25915-2

Trgovska pomočnica
mlada, izučena v meš. stroki, želi premeniti službo, najraje v Ljubljani ali okolici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro moč 999«. 26068-2

Samostojni slaščičar
išče službo, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25956-2

Natakarka
pridna, poštena, čedna zunanost, želi mesto v srednji gostilni v mestu ali na deželi. Plača po dogovoru. — Zelasti se pri »Realitete« v Ljubljani, Prešernova ul. 54. 25684-1

Trgovski sodružnik
izurnjen žel-zninar, večje izkušnje trgovine, srednje starosti, voljašne prost, želi premeniti sedanjo službo. — Naslov Ivan Kralj, Split, Domaljeva br. 2. 25718-2

Dve deklici
stari okoli 20 let, veselo narave, želite ramese naja, ena kot začetna natakarka, že nekaj izvešana, druga kot sobarica. Nastop 1. oktobra. Ali pozneje v boljši gostilni v bivši Stajerski Naslov v vseh posl. Jutra. 25694-2

Brivski pomočnik
dobar, z močnim izpitom, z znanjem vodne, železne in trane ondulacije išče službo za takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 25809-2

Mlado dekle
išče primerno zaposlitev v večjem podjetju. Sprejme tudi brezplačno prakso. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vesta«. 25823-2

TEČAJ NEMŠKE MARKE SE BO POVIŠAL!

STROJE za splošno kovinsko industrijo

STROJE za lesno industrijo (mizarje in kolarje)

STROJE za moderno gradnjo cest (gradbene stroje),

nadalje stroje za tekstilno industrijo, za oprekanje, cementne izdelke, za brušenje terazov, tlake, drobilce za najtrši kamen, livarne, za vulkanizacijo, za brušenje cilindrov, dvigala vseh vrst, tudi za osebo, avtomatične črpalke za hišni vodovod, lokomobile, Dieselmotorje

ter sploh vse stroje za vsako obrt in industrijo dobavlja direktno iz Nemčije po originalnih tovarniških cenah brez vsakih pribitkov

**Strojno tehnična pisarna in zastopstvo
nemških strojnih tovarn**

LUDVIK ILERŠIČ

Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13

Ugoden dobavni rok! — Poset strokovnjaka brezplačno!
Preskrbimo carine prost uvoz ali po znižani carinski tarifi!
Zahtevajte neobvezne ponudbe!

Bakrene kotle

2 kom., vsebine 300 lt., 2 kom. vsebine 80 lt. prodani po zelo nizki ceni. Justina Gustinčič, Maribor, Kneza Kociča ulica 14, telefon 21-30. 26179-6

Zephyr peč

malo rabljeno na 15. ceni poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26200-6

Mizarsko orodje

v Celju naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26199-6

Šaluzije

različna stola in stari pohištveni predmeti poceni naprodaj pri Jos. Rojina, Aleks 3. 26104-8

Veliko kredenco

trd les, marmorna plošča in bide prodaja: Podokar, Ljubljana, Prečna ulica 8. 26115-6

Kegljišča

pravilno grajena, težke kroglice in patentirane keglje dobavlja: Drago Cefelin, Ljubljana, Gledališka 7, Telefon 27-57. 26213-6

Pisalnno mizo

z stolom ali brez, temno rjav, dobro ohranjeno, dva svetla stola, prodam. Ogledati v trafik.: Resljeva 24, od 3. do 5. ure. 26209-6

Renault poltovorni

po zelo nizki ceni prodaja: Cefelin, Gosposvetska 16, telefon 32-88. 26205-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 26191-10

Lovsko puško

dobro ohranjeno, brez hibna, kupim. Ponudbe z opisom in ceno na: dr. škrič, Novo mesto, so. dišče 26096-7

Pozor!

Leskovrste odpadke železa, kovin, cunj, litne, papirja, gume in stekla kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah trdica Justina Gustinčič, Maribor — Kneza Kociča ulica 14 in podružnica vopaj Tjalske in Tržaške ceste. Telef. 21-30. 26259-7

Elektrogenerator

od 8 do 12 KVA, v dobrem stanju, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Kompure«. 25818-7

Bukove furnirske hlode

in bukove letvice 27/27 x 1 m, kupi J. Maribor, Borovnica. 25457-7

Več fotoaparatorov

na ploščo, Kompur, dvojni isteg, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Kompure«. 25890-7

Kupujem

in prodam rabljene železne in moške oblike, rabljeno perilo in stare cunje. KLAVER, Vošnjakova 4. 25957-7

Pisarniško opremo

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na Zvezo mikar. skih adrug, Gajeva 9/I. 25927-7

Divji kostanj

in želod, kupuje po najvišjih cenah V. H. Rohrmann, Ljubljana. 26017-7

Razne jermenice,

konzole in transmisije, kupi Rudolf Dergan, Laško. 25918-7

Električno

kuhhalno ploščo (relo), kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rechaude«. 25925-7

Kompletno orodje

za reskalnik kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjeno orodje«. 26144-7

Decimarno tehnično

od 250 do 500 kg kupim. Tesarska 7, Alojz Dolenc. 26122-7

Stare moške obleke

bejve, perilo pohišto itd. kupujem. Pridem na dom Doplnjena za dostuje. Alojzija Drame, Ljubljana, Galusova ulica 29. 26130-7

Zamanje

1 m dolgo in kobarje 20x50 kupim vsako ko lično. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dama«. 26132-7

Elektromotor

220/380, 35-40 KS, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Garcija«. 26172-7

Transmisije lesi

od 60 do 80 mm ter lesi kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Industrija«. 26173-7

Kupujemo in prodajamo

natugodnejše železne kovine in sklenice in dr. »Metalski, Gosposvetska 16, tel. 32-88. 26207-7

Knjige

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 26191-10

Leposlovne sloven-

ske knjige najraje broširane dobro ohranjene, kupim. Od kupi vrniti v ponedeljek tork, sredo in četrtek od 16. do 20. ure v paviljonu Sokola I. Ljubljana, Tabor št. 13. 25798-8

Najboljša češka

kolesa ES-KA dobi pri znani trdici IV. JAX in SIN, Trška 36. 26043-11

Kolesa

raznih znamk, dobra kvaliteta, še ugodno kupite pri nas. Na tr. Gosposvetska 36. Naproti Gospodarske zveze. 26117-11

Volnne jopice

dospelje v veliki izbiri. Zargl, Sv. Petra 11, Ljubljana. 26033-13

Nov plašč

svetel, za mlajšo osebo se poceni prodaja. Malga jeva ulica št. 8, četrti zvonec. 26038-13

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 26191-10

Saurer

5 tonski, tovorni, z generatorjem za pogon na ogelje in s se dobrimi gumami prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 25817-10

Prikolico

za motor, dobro ohranjeno, ugodno prodaja. Vrenjak Viktor, trgovec. Vir 26, pri Domžalah. 25112-10

Fiat — Balila

4 sedežen, kabrio-limuzina, nov, 4000 km vozn, prodam za 39.500 din. Naslov v vseh posl. Jutra. 26004-10

Brez ovir

dobite lahko priznane češke motocikle JAWA pri zastopniku Saneu Fr. Fr. Linhartova ul. 35, Lučičeva 12. V izbiro vam je mali 100 cm JAWA Robot, 4 različni modeli veličine 175 cm, 4 različni modeli veličine 250 cm, duplex blok 250 cm, 350 cm OHV Special ter pripadajoče priklole. Ogledati si JAWO! V račun vzamem rabljene motorje. 26002-10

Pohišto

za stanovanja, trgovski opreme in botele dobi za hitreje v največji zalogi pohišta. Spalnica masivne politirane in pleskane. Spalnica se od din. 2606-10

Diesel motor

od 5 ks in prodam. Andrej Levok, Brežice. 25897-10

Poltovorni avto

(Lieferwagen), jeklena karoserija, zaprt, nosilnost 600 kg, malo rabljen, nove gume, porabi 8 l bencina, takoj zelo ugodno prodaja Kovčič, Cigačeva 11. 26041-10

Motor 350 OHW

krasen, športni, vožen 4000 km, socius, radi boljši na nujno, zelo poceni prodaja. Ogled B. Štrupar, 25939-10

Spalnica

dobro ohranjena, iz trdega lesa, se pri prodaji Ljubljana VII. Knezo-va c. 34. 25599-12

Spalnice

mehki les in malo rabljen pisalni stroj, vse dobro ohranjeno se radi selitve prodaja. Na stolbi 8. 25921-12

Pohišto

in druge vrste dobro ohranjene predmete, stalno kupim ABC, Ljubljana, Medvedova c. 8, poleg kolodvora šiške. 26081-12

Jedilnico

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jedilnica«. 26112-12

Starinsko pohišto

(Biedermeier) naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26161-12

Kuhinjo

malo rabljeno, kupim takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 25310-12

Oblacila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 26191-10

Zake

popolnoma nov, fino izdelan za srednjo postavo, naprodaj. Salon »Moda«, Resljeva cesta 8. 25846-13

Kreko perilo

moške in fantovske spodnje hlače itd. dobi se vedno po izredno nizkih cenah pri »KREKO«. Tav. čarjeva 3, Trška 31. 25848-13

Volnne jopice

dospelje v veliki izbiri. Zargl, Sv. Petra 11, Ljubljana. 26033-13

Nov plašč

svetel, za mlajšo osebo se poceni prodaja. Malga jeva ulica št. 8, četrti zvonec. 26038-13

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 26191-10

Saurer

5 tonski, tovorni, z generatorjem za pogon na ogelje in s se dobrimi gumami prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 25817-10

Prikolico

za motor, dobro ohranjeno, ugodno prodaja. Vrenjak Viktor, trgovec. Vir 26, pri Domžalah. 25112-10

Fiat — Balila

4 sedežen, kabrio-limuzina, nov, 4000 km vozn, prodam za 39.500 din. Naslov v vseh posl. Jutra. 26004-10

Brez ovir

dobite lahko priznane češke motocikle JAWA pri zastopniku Saneu Fr. Fr. Linhartova ul. 35, Lučičeva 12. V izbiro vam je mali 100 cm JAWA Robot, 4 različni modeli veličine 175 cm, 4 različni modeli veličine 250 cm, duplex blok 250 cm, 350 cm OHV Special ter pripadajoče priklole. Ogledati si JAWO! V račun vzamem rabljene motorje. 26002-10

Pohišto

za stanovanja, trgovski opreme in botele dobi za hitreje v največji zalogi pohišta. Spalnica masivne politirane in pleskane. Spalnica se od din. 2606-10

Diesel motor

od 5 ks in prodam. Andrej Levok, Brežice. 25897-10

Poltovorni avto

(Lieferwagen), jeklena karoserija, zaprt, nosilnost 600 kg, malo rabljen, nove gume, porabi 8 l bencina, takoj zelo ugodno prodaja Kovčič, Cigačeva 11. 26041-10

Motor 350 OHW

krasen, športni, vožen 4000 km, socius, radi boljši na nujno, zelo poceni prodaja. Ogled B. Štrupar, 25939-10

Kupim motor

350 do 550 ccm, rabljen. Cadež Albin, sploš. kleparstvo, Ziri. 25961-10

Fiat 512

stroj z menjalnikom 60 do 65 KS ugodno naprodaj. Kraljič, Ljubljana, Gosposvetska 1. 26080-10

Motorno kolo

do 550 ccm, malo rabljen, najnovejši model, prednost NSU, Horex, BMW, Zündap, kupim takoj. Pajk, Moziarje pri Celju. 25905-10

Poltovorni avto

Ford, tipe A, dostojnost 1000 kg, takoj naprodaj. Ogleda se lahko v garaži Dolenc, Bleiswica c. 26089-10

Avto - Kadet

odlično ohranjen, nove gume, prodam. Lampert Ivan, Ljubljana, Sv. Florijana ul. 30. 26124-10

Ford - Eifel

Cabriolet, temnomodro, prodam. Vprašati Predalje, Kongresni trg 4, telefon 35-61. 26129-10

Prodaj

avto Ford, Tipa C, 4-sedežna limuzina, avto Morris, 4-sedežna limuzina, avto Auburn, 6-sedežna limuzina in avto Fiat 502, 4-sedežen odprt. Ogleda se Slomškova ulica 6. 26136-10

2 tovrna

in osebni avtomobil v najboljšem stanju z zelo dobriimi gumami po nizki ceni naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26153-10

Kupim avtomobile

v vsakem stanju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam visoko cenno«. 26156-10

Avto gume

še nove za točni in osebni avtomobil, naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26154-10

Diesel-motor

4-6 ali 6-8 KS, na nafto 27-33 mm, v večji Motor je lahko tudi malo rabljen, pač pa v dobrem stanju. Ponudbe s sliko in navedbo cene je poslati na podružnico Jutra Celju pod znakom »Diesel«. 26195-10

DKW Meister

limuzina v odličnem stanju, naprodaj. Avtomotor, Celje. 26192-10

Kupim

motor cca 15-30 KS na pogon z ogeljem ali drvi z zamenjčnim obrata zmogljeno stanju. Ponudbe s fotografijami in opisom naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 26191-10

Les

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 26191-10

Prodaj

hrastove žajmame in neželjane žajmame, 27-33 mm, v večji. Parjeno in naravno bukovino žajmamo in neželjano suho. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Hrast in bukev«. 26190-6

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 26191-10

Hranilne knjižice

redovno in po najvišji ceni stalno in po najvišji ceni stalno in po najvišji ceni stalno. 25658-16

RUDOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka ul. števil 12. 25658-16

Ureditev

poravnave, konkurzne zadeve odkup in izkase, serijate (tudi kmetički) nabavo posojil in družbenikov, dobičkonosno in varno naložitev katala, ureditev uprave in knjigovodstva, bilanz, kalkulacije, upravo nepremičnin, nadzorovanje soudeležb, sploh vse trgovsko-obrtno zadeve skupno poveste strokovni pisarni. 25885-19

Posojila

dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obvestujmo po 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno vabljeni. Zadruga »Mojo dom«, Ljubljana, Dvorjakova 8. Iščemo poverlenike. 199

70.000 din

posojila proti vknjižbi iščem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hilša centralno ležala v Ljubljani«. 26852-16

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12. Znamka 3 din. 25025-16

Družabno

bi sprejela za izvrstno ločilo podjetje s rabljenimi predmeti v industrijskem kraju. Ra. di nabave blaga je potrebno sodelovanje in kapital 40.000 din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hilša centralno ležala v Ljubljani«. 26852-16

Posojila

različna preskrbljena hitro in brez kakšnega predplačila. 25933-19

Lokal, eno- ali dvosobno

išče društvo v centru mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hilša centralno ležala v Ljubljani«. 26852-16

Slasličarno

na zelo dobri točki v Ljubljani, takoj prodam. Ponudbe sliati na ogl. odd. Jutra pod »Dobro za sluzeke«. 25933-19

Lokal

za mizarstvo obrt iščem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Svetlo in suho«. 25930-19</

Separirano sobo
v centru, oddam boljše
vseh poslovalnicah Jutra.
25975-23

Opremljeno sobo
novo, lepo sončno z dvema
posteljama in posebnim vho-
dom, oddam Friskovec 6.
25990-23

Sobo
s posebnim vhom oddam
solidno gospodu. Azbe-
tova 1/1. (vokal Skrabčev
za železnico).
25971-23

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vhom se
oddam v sredini mesta.
Naslov v vseh poslovalnicah
Jutra.
25966-23

Prazno sobo
odam takoj ali za oktober
solidni osebi. Kobariška
38, visoko priročje.
26060-23

Prazno sobo
s predsobo oddam 1. ok-
tobra. Poizve se v Flor-
janski ulici 33. Naslov
26084-23

Sobo
oddam eni ali dvema ose-
bam takoj ali 1. okto-
bra. Ugodna prilika.
Trnovska, Cerkvena ul. 21,
vrata 14.
26091-23

Sobo
z 1 ali 2 posteljama oddam
1. oktobra v bližini
kolodvora. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.
26088-23

Lepo solnično sobo
z etažno kupačo, posebnim
vhodom in uporabo kopali-
šnice oddam solidnemu gos-
podu za oktober. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
26028-23

Sobo
lepo opremljeno z dobro
domačo prehrano oddam,
najraje boljše gospodu.
Iskram sprejem akademi-
ka k domačemu sinu.
Naslov v vseh poslovalni-
kah Jutra.
26047-23

Sobo
na Bleiweisovi cesti oddam.
Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
26204-23

Prazno sobo
lepo, v vili oddam s 1
ali 15. oktobrom. Cesta
v Rožno dolino 52.
26116-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom v
centrum oddam Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
26120-23

Lepo opremljeno
sobico
v bližini Rakovnika,
oddam dvema dijakoma.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra.
26123-23

Lepo prazno sobo
s posebnim vhom, oddam
solidni osebi. Ulica
Stare pravde št. 3.
26131-23

Prazni sobi
lepi, sončni, vsaka s po-
sebnim vhom, cen-
trirano kurjavo in even-
tuelno souporabo kopali-
šnice takoj oddam v 1
nadstropju v vili v Lev-
stikovici ulici 16 (Vrtača).
25498-23

Mala meblovana
sobica
solnična, s posebnim
vhodom se odda Kolo-
dvorska ul. 35-1. desno.
26127-23

Sostanovalko
ali sostanovalka sprej-
ma. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
26130-23

Velika soba
s številnim vhom se takoj
oddam. Zg. Šiška, naspro-
ti šole. Henigman.
26133-23

Sobo s številnikom
oddam eni ali dvema,
najraje poročencem. Ose-
ba, ki bi prevzela v po-
stojno postrežbo v popo-
danskem urah. Naslov v
og. odd. Jutra.
26100-23

Sobe isce
vsaka beseda 50 par da-
vek 3 din za sifro ali
tanjane naslova 5 Din.
Naslov 12. ul. 12.
26091-23

Eno ali dve
manjši sobi
za pisarno isčem Naslov
v vseh posl. Jutra.
25424-23

Solnično sobo
lepo, čisto, isčem za sta-
rejšo damo, najraje pri-
vodi s hrano ali brez. Po-
nude na og. odd. Jutra.
pod sifro »Stalno«.
25367-23

Sobo s hrano
isče uradnika. Ponude
na og. odd. Jutra pod
»Bližina Poljan«.
25823-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom v
bližini tehnike isče aka-
demik. Ponude na og.
odd. Jutra pod »Solid-
den - miren«.
25762-23

Visokošolec
isče pri boljši družini
sobilno s kopališčem v bli-
žini tehnike ali brez ce-
le oskrbe in souporabo
kavirja (Pügel). Takoj-
šnje ponude na ogla-
ni odd. Jutra pod »Mir-
je«.
25729-23

Opremljeno sobo
lepo, ali garsonero s po-
sebnim vhom z uporabo
kopališnice v centru mesta,
isčem. Ponude na og.
odd. Jutra pod »Cista«.
25841-23

Prazno sobo
isčem v Ljubljani. Bizjak,
Kranj, Stara cesta 8.
26090-23

Gospodična
isče opremljeno ali prazno
sobo za 1. oktobr. Ve-
lica Keršičnik, Celovška
cesta 32.
26176-23

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vho-
dom isčem v bližini Sv.
Jakoba. Ponude na
og. odd. Jutra pod
»Profesor«.
26039-23

Prazno sobo
isčem za 15. oktobr. v cen-
tru ali bližini. Ponude na
og. odd. Jutra pod sifro:
»Miron«.
25992-23

Višji svetnik
ministrstva, inženier, isče
pri fini rodbini čisto, mir-
no opremljeno sobo s so-
uporabo kopališnice v rajonu
Tabor, Opera, kolodvor. —
Ponude na og. odd. Ju-
tra pod »Od oktobra«.
26058-23

Akademik
isče sobo z vso oskrbo po
možnosti v centru. Cena bo
di navedena. Ponude na
og. odd. Jutra pod sifro:
»Dobra kupača«.
25936-23

Mirna gospodična
isče sobo s posebnim vho-
dom v centru mesta. Cena
do 200 din. Ponude na
og. odd. Jutra pod »Točna
plačnica 367«.
26086-23

Akademik
isče sobo s posebnim vho-
dom s centralno kurjavo v
centru mesta. Popolna oskr-
ba. Ponude na naslov:
»ELKA«. Celje.
26109-23

Opremljeno sobo
isčem za dve osebi, po-
možnosti z mnilo ne-
opremljeno. Ponude na
og. odd. Jutra pod sifro
»Plačnica 33«.
26021-23

Opremljeno sobo
dobro, z dobro domačo
hrano, s posebnim vhom
in z uporabo kopališnice
v centru ali na Mirni isče
boljši gospod. Ponude na
og. odd. Jutra pod sifro
»Solidna družina«.
26029-23

Gospod
v stalni službi isče prepo-
stojno opremljeno sobico s
posebnim vhom za oktober.
Ponude na og. odd. Jutra
pod »Stalni uslužbenec«.
26203-23

500 din nagrade
dobi, kdor mi preskrbi
lepo garsonero v naj-
strožjem centru. Pismo-
ne ponude pod znač-
ko »1. november 940«.
26103-23

Lepo opremljeno
solnično sobo
isčem za takoj ali 1.
oktobra v bližini tehni-
ke. Ponude na og. odd. Jutra
pod »Tehnika«.
26137-23

Isčem sobo
s posebnim vhom v bli-
žini glavne kolodvor. —
Ponude na og. odd. Jutra
pod »Točen plačnik«.
26170-23

Šivilja
isče opremljen kabinet ali
kot sostanovalka. Ponude
na og. odd. Jutra pod
»Pocnica«.
26225-23

Pisarna!
isčem prazno sobo s se-
pariranim vhom, po-
možnosti s souporabo
telefona, za pisarno v
bližini Gradiska ali Blei-
weisove ceste. Do 300
din. Ponude pod »Gosp.
Register« na og. oddel.
Jutra.
26092-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, ne-
v centru, isče stalno so-
par dni tedensko trgov-
ski zastopnik Ponude
pod »Prenočevanje« na
og. odd. Jutra.
26128-23

nižešolko
sprejem na hrano in sta-
novanje. Klavir, pomoč pri
učenju. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
25914-22

Dijakinjo
sprejem z vso oskrbo.
Lušnja, Ljubljana, Sti-
ška ulica 1., II. Sv. Ja-
kob.
26107-22

Dijaka
gimnazista nižešolca
sprejem k sinu osmo-
solcu v vso oskrbo. Je
glibčeva 10-1, levo.
26100-22

Šivalni stroj
»Singer« z okroglim čoi-
ničnikom, zelo dobro obra-
njen, prodam Kolodvor-
ska ulica 35-1, desno.
25822-29

Anker šivalni stroj
in Central Bobbin za
šivilje, krojače, čev-
ljarje, tudi za entlanje
z eno in dvema iglama
za robčke. Rabljeni
stroji z dolgim in okro-
glim čoičnikom od 300
din naprej vedno na
zalogi. Prodaja »TRI-
GLAVA«, Resljeva 16.
25822-29

Na pletilni stroj
štej. 4.
isče delo Accetto, Trnov-
ski pristan 16 c
26040-29

Mešalni stroj
za beton, rabljen, na elek-
trični pogon. — Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
25954-29

Mešalni stroj
za testo z 1 kotlom za 30
l kupim. Ponude s cen-
o na og. odd. Jutra pod
»Rabljeni«.
25977-29

Mizarji!
Elektro-univerzalnik 610 mm
širine original »Penika«,
1750 kg neto teže elektro-
motorji 5 in 3 KS oba mo-
torja na 2 turzi, glavna
os do 400 obratov, je do-
vol in Nemčije. Vpraši-
ti pri Ludvik Hlejšek, Ljub-
ljana, Cesta 29. oktobra 13.
25947-29

Sadno stiskalnice
(prelo) veliko, dobro ohr-
anjeno, prodava ABC, Ljub-
ljana, Medvedova cesta 8,
poleg kolodvora Šiška.
26082-29

Mizarski stroj
kombiniran, prodam. Kla-
deznova ul. 22.
25941-29

Šivalni stroji JAX
so najboljši. Rabljeni stroji
od 400 din naprej. Ivan
JAX in SIN, Tyrševa 36.
26044-29

Več šivalnih strojev
raznih znamk poceni na
prodaj pri »PROMET« (na-
pravi križanske cerkev).
26063-29

Pisalne stroje
rabljene, dobro ohranjene,
prodaja Torpedo, Miklošič-
eva cesta 18.
26174-29

Stroj
specialen (zick - zack)
ugodno prodamo. Nova
trgovina, Tyrševa 36.
Nasproti Gospodarske
zveze.
26118-29

Šivalni stroj
pogreznjen, ugodno pro-
damo Nova trgovina,
Tyrševa 36. Nasproti
Gospodarske zveze.
26119-29

Stroji
Beseda 1 Din, davek 3
Din, za sifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din

Stroji, parne žage
V Javnih skladiščih
Tyrševa c. 33 so napro-
daj rabljeni stroji
krojača žaga, tržna ža-
ga, premer koles 550
mm, mali parni stroji
1/2 KS, generator dila-
mo, fabrikat: Egeyalt.
Veilmassari es Gepgyar.
R. T. Budapest G. V.
4.5 sz 27430 7 HP 110
Vo't. 1210 obratov.
kompl. dinamo fab-
rikat: Egeyalt. 110 volt 40 ampe-
ra. 1940 obratov, 4 KW
5 KS, 18 vagonetov, raz-
mah koles 76 cm, leseni
okvir daljine 1.80 cm.
horizont. kolodvor. Le-
ipzig. Veljina mize 1000x900
mm, ter gater žage,
krojače žage in jermeni
razne dimenzije.
25396-29

Šivalni stroj
»Singer« z okroglim čoi-
ničnikom, zelo dobro obra-
njen, prodam Kolodvor-
ska ulica 35-1, desno.
25822-29

Anker šivalni stroj
in Central Bobbin za
šivilje, krojače, čev-
ljarje, tudi za entlanje
z eno in dvema iglama
za robčke. Rabljeni
stroji z dolgim in okro-
glim čoičnikom od 300
din naprej vedno na
zalogi. Prodaja »TRI-
GLAVA«, Resljeva 16.
25822-29

Na pletilni stroj
štej. 4.
isče delo Accetto, Trnov-
ski pristan 16 c
26040-29

Mešalni stroj
za beton, rabljen, na elek-
trični pogon. — Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
25954-29

Mešalni stroj
za testo z 1 kotlom za 30
l kupim. Ponude s cen-
o na og. odd. Jutra pod
»Rabljeni«.
25977-29

Mizarji!
Elektro-univerzalnik 610 mm
širine original »Penika«,
1750 kg neto teže elektro-
motorji 5 in 3 KS oba mo-
torja na 2 turzi, glavna
os do 400 obratov, je do-
vol in Nemčije. Vpraši-
ti pri Ludvik Hlejšek, Ljub-
ljana, Cesta 29. oktobra 13.
25947-29

Sadno stiskalnice
(prelo) veliko, dobro ohr-
anjeno, prodava ABC, Ljub-
ljana, Medvedova cesta 8,
poleg kolodvora Šiška.
26082-29

Mizarski stroj
kombiniran, prodam. Kla-
deznova ul. 22.
25941-29

Šivalni stroji JAX
so najboljši. Rabljeni stroji
od 400 din naprej. Ivan
JAX in SIN, Tyrševa 36.
26044-29

Več šivalnih strojev
raznih znamk poceni na
prodaj pri »PROMET« (na-
pravi križanske cerkev).
26063-29

Pisalne stroje
rabljene, dobro ohranjene,
prodaja Torpedo, Miklošič-
eva cesta 18.
26174-29

Stroj
specialen (zick - zack)
ugodno prodamo. Nova
trgovina, Tyrševa 36.
Nasproti Gospodarske
zveze.
26118-29

Šivalni stroj
pogreznjen, ugodno pro-
damo Nova trgovina,
Tyrševa 36. Nasproti
Gospodarske zveze.
26119-29

Živali
Beseda 1 Din, davek 3
Din, za sifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din

Mlad ptičar
nemški, kratkodlak. la-
rodovnik, 4 mes. star.
ugodno naprodaj. Poizve
se pri B. Klobučar, Ce-
lje, Gosposka ul. 27.
25678-27

Proda se
mlad pes (volčjak). Infor-
macije: Sv. Petra c. 24.,
I. nadstropje.
25869-27

Kupim mačko
dobro lovko miši in pod-
gan. Kajfeč, Florjanska 4.
25861-27

Psa
dobrega čuvaja, velikega,
mladeža, kratkodlakega in
čiste pasme, kupim. Jos.
Klemenčič, Kamnik.
25849-27

Doberman
2 letni, dresiran, naprodaj.
Ponude na og. odd. Ju-
tra pod »Doberman«.
26020-27

Dražbe
Beseda 1 Din, davek 3
Din, za sifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din

Dražba lesa
ca 2000 prima bukovih
drv in ca 200 p.m buk-
tehn. lesa na panju iz
razlaščenih gozdov na
Plešiču na Pohorju bo
prodalo Revirno vodstvo
Plešič dne 2. oktobra
1940. v Sv. Lovrencu na
Pohorju. Informacije ter
pogoji na vpog ed pri
šumski upravi v Crni
ter. Revirnem vodstvu
Plešič v Sv. Lovrencu
na Pohorju. 25633-32

Lesni industriji
pozor!
28. septembra ob 11. uri
se vrši dražba najlepše
arondiranih nepremičnin
na sreskem sodišču v
Preva Jah, obstoječih iz-
žage na električni po-
staji blizu ko-otvora in
hiš, garaže, gospodarski-
mi poslopji in zloženi-
mi stavbenimi parceli
ter sadonosnikov le-
šiški blizu ko-otvora in
državne ceste. Za razvoj
lesne industrije naj-
boljši predpogoji.

Informacije
Beseda 1 Din, davek 3
Din, za sifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din

Izjava.
Izjavljam, da moja žena
Franciška, ni več upravi-
čena sprejemati za mene
naročil in plačil ter da
ni sem plačnik za njene dol-
gove. Ivan Urbas, avtopre-
voznik, Ljubljana. 25993-31

Pridelki
Beseda 1 Din, davek 3
Din, za sifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din

Koroške brusnice
dnevno sveže razpošilja od
6 kg naprej Henrik Cehner,
Libelčič, želi postaja Dra-
vograd - Meča. 185-33

Kislo zelje
novo, prvotno v sod-
ščini, dobavljajo po naro-
čilu in najnižji cenil Gu-
stav Erklavec, Ljubljana
na Kodljevo. Povšeto
va 47. tel. 25-61. 186-33

Jabolka
kislja, trčena, večje koli-
čine kupi tovarna »ETA«,
Kamnik. 26171-33

Suhe gobe
zadnje rasti, plačujemo
po najvišji ceni Sever
& Komp. Ljubljana.
26076-33

Kislo zelje, repo
samo novo, prvotno
na po orezkorenecni
ceni vsako množino do
bavljam, Roman, Ljub-
ljana, Sv. Petra 81, tel.
35-39. 185-33

Krompir
droben za krmo cca. 2000
kg prodam po 85 p za 1 kg
Prodaj tudi vsako množi-
no belega krompirja za hra-
no. Adolf Remic, Mirna
peč. 25911-33

Dopisi
Vsaka beseda 2 Din, da-
vek 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 20 Din

Primorec
želi spoznati simpatično
zdravo gospodično 27-31
let, ki je morda razočar-
ana, a se veruje v živ-
ljenje. Ponude z obšir-
nimi podatki o sebi ter
z dvomom in mesecem
rojstva na og. odd. Ju-
tra pod sifro »Zezni-
ški uradnik«.
25746-29

Dva mlada gospoda
v državni službi, želi-
ta spoznati, dve ljubezni go-
spodični. Ponude s sliko
poslata na og. odd. Jutra
pod »Diskretno 99«.
25840-24

Kdo bi
pomagal dekletu
v duševni stiski. Polni na-
stavi in slika zašleha.
Dopise na og. odd. Ju-
tra pod »Ranjeno srce«.
25892-24

Mlaži trgovci
isče sebi primerno damo.
Dopise po možnosti s si-
ko na področju Jutra je-
senice pod »Ziveti«.
25903-24

Harmonija
odgovor dvignite na
Vaše krasno ime Ra-
sumsko tovariš! 26036-24

Neverni Tomaž
Korajša velja, odločite
se, slika zažena. hi-
tro! 26034-24

Upokojence,
starejši, osamljeni, želi spo-
znati damo, enakega ali
sličnega polovica in lepe
zunanosti. Dopise na og.
odd. Jutra pod sifro »Go-
spodinjstvo«. 25991-24

Ženitve
Vsaka beseda 2 Din, da-
vek 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 20 Din

Vdovec
sta 45 let, z večjim pre-
voznim podjetjem v Za-
grebu, želi spoznati ali
sličnega polovica in lepe
zunanosti. Dopise na og.
odd. Jutra pod sifro »Go-
spodinjstvo«. 25991-24

Vdova
44 let stara, zdrava, do-
bra gospodinja, z nekaj
sličnega polovica in lepe
zunanosti. Dopise na og.
odd. Jutra pod sifro »Go-
spodinjstvo«. 25991-24

Vdova
44 let stara, zdrava, do-
bra gospodinja, z nekaj
sličnega polovica in lepe
zunanosti. Dopise na og.
odd. Jutra pod sifro »Go-
spodinjstvo«. 25991-24

Gospodična
želi, z nekaj imetja bi
poročila starejšega gos-
poda. Ponude na og.
podružnico Jutra Maribor
pod »Pošteno mislino«.
26187-25

Izvrsten mladenič
lastnik fine gostine in
trgovine, poroči simpa-
tično gospodično gosti-
ničarko ali trgovsko na-
obraženo z nekaj pre-
moženja. Ponude na
podružnico Jutra, Celje
pod »Zanimaj se«.
25700-23

Samski
avtoprevoznik
se želi seznaniti z go-
spodično ali vdovo v sta-
rosti okoli 30 do 35 let
brez otrok z večjim pre-
moženjem. Ponude na
og. odd. Jutra pod —
»Samski prevoznik«.
26013-23

Trgovci
star 28 let, z lastno trgo-
vino na delu, popolnoma
sam, želi poročiti trg. na-
obraženo ali dekle iz dobre
kmečke hiše, ki ima ve-
lede trgovine. Samo re-
šne ponude s sliko slati
na og. odd. Jutra pod
»Pestesta«.
25906-25

Obrotnik
v Ljubljani, star 36 let,
želi znanja s preprosto go-
spodnjo, čiste preteklosti,
staro do 30 let v vrsto
ženitve tak

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO
STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAŽIŠČE

NAŠA ŽIMA JE
HIGIJENSKO OČIŠČENA IN
STERILIZIRANA NA PARI 115°C. NE DIŠI.
JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

M.A.N.
 MASCHINENFABRIK AUGSBURG-NÜRNBERG-A.G.

DIESEL MOTORJI
 stabilni in broski

PLINSKI MOTORJI
 SAUGGAS — na sesalni plin

Zahtevajte ponudbe od zastopnika!

M.A.G.
ZAGREB Varšavska ul. 11

Boljše brije in dalje
traja ...

Alcoso
 533 BEST QUALITY
 Made of finest Swedish Steel

A.C.S.

Zahtevajte povsod britvico
ALCOSO

ZAHVALA

Za številne izraze iskrenega sočustvovanja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega dragega očeta in starega očeta, gospoda

Ostanek Franca

železniškega uradnika v pokoju

pismeno in ustmeno, se tem potom vsem najprisrčneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo gg. zdravnikom za lajšanje trpljenja, vsem darovalcem vencev in cvetja ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 22. septembra 1940.

ZALUJOČI OSTALI

Brez posebnega obvestila.

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo prežalostno vest, da je došla in se preselila v večnost naša ljubljena

MARIJA OŽBOLT, roj. Vilar

žena trgovca in posestnika iz Pudoba pri Rakeku
 Pogreb iz hiše žalosti v Pudobu dne 22. t. m. ob 16. uri.

PRIDOB — LJUBLJANA, dne 21. septembra 1940.

Zalujoči:

LUDVIK, mož; LUBO, DANICA, otroka; FRANJO, MARIJA VILAR, oče in mati; SLAVKO, VENO, ZDRAVKO, bratje; IVI, DANICA, sestre — ter ostalo sorodstvo.

SPEKULNA ZDELALNICA
HARMONIK

JOS. FLEISS
 LJUBLJANA, VARNJA 35
 ZAHTEVAJTE CENIK!

Klišeje
 ENO- IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
 Ljubljana, Varnja 23

OKAMA MAZILO
 iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri ranah, opeklinah, ožuljenih, volku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov, pri kožnem vnetju, izpuščajih in bradavicah. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Od Vas je
 važno, da imate obliko vedno novo
 zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
 Ljubljana
 Poljanski nasip 4-6
 Pralnica Svetlobojka nica

Žrebanje I. razreda novega 41. kola drž. razredne loterije bo 11. oktobra

V velikem številu so Vam srečke v najrazličnejših serijah na razpolago v glavni kolekturi „Vrelec sreče“

Tudi Vi morate dobiti Vašo srečno številko,

čas za izbiranje Vaših srečk je sedaj zlato. Nešteto igralcev je že našlo zaželjene večje dobitke in tudi premije v Planinškovi kolekturi.

CENE SREČKAM:

1/4 din 50—

1/2 din 100—

1/1 din 200—

Poizkusite tudi Vi sedaj Vašo srečo v domači glavni kolekturi drž. razred. loterije

„VRELEC SREČE“

Alojziji Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

Razglas

Občina Koroška Bela razglasa, da je na dan 2. oktobra t. l. razpisala

II. javno pismeno ponudbeno licitacijo

za zidarska, tesarska, kleparska, steklarska, ključavničarska, parketarska in pečarska dela ter instalacijo elektrike, pri dograditvi nove šole na Koroški Beli. Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa licitacije v Služb. listu št. 76 in 77.

OBČINA KOROŠKA BELA.

NAJPODPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
 GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
 ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
 ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Inserirajte v »Jutru«!

ZAHVALA

Vsem, ki so ob smrti naše nad vse ljubljene hčerke, sestre in zaročenke

Hermine Kolbesen

izkazali nepozabni pokojnici v tako obilnem številu spoštovanje, naklonjenost in ljubezen, kakor tudi neštevne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, izrekamo po tem potu svojo najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni provizorju g. Golobancu za tolažilne obiske za časa boleznih in poslovilne besede ob odprtem grobu. Nadalje č. sestram za skrbno nego in gg. dr. Jensterlu in dr. Cizelju za nad vse skrbno lajšanje boleti, kakor tudi rodbini Počivavšek za pozorno naklonjenost ter sokolski godbi in pevskemu društvu »Zarja« za ganljivo petje in žalostinke. Končno izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem darovalcem številnih prekrasnih vencev in cvetja ter slednjič vsem prijateljem in znancem, ki so našo predrago pokojnico v tako velikem in častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Trbovlje, Maribor, Rajhenburg, Chicago, 20. IX. 1940

ZALUJOČI OSTALI

LEPA ZAROTNICA

Detektivski roman

»To ti obljubim,« je rekla Karolina ter jo poljubila.

5

V Arkadskih dvoranah je morala Karolina čakati, da je Nancy končala svojo uro. Dvorane, ki so popoldne ob čajne ure naprej pa do polnoči in še pozneje kazale sijajno lice, so bile zdaj, v hladni dnevni svetlobi, puste in skoraj neokusne na oko. Pozlata in bleščiče sta se zdela nekam ogoljena; namesto veselih napevov godbe si slisal dokaj dolgočasno plinkanje igralca na klavir, ki je gonil venomer istih nekaj plesov, po katerih se je na več krajih velikega prostora obračalo osem ali devet dvojic.

Dvorana je bila videti večja, nego drugače, ker so bile mize, ki so drugače puščale le malo prostora za ples, na eni strani pomaknjene vkup, kar je še poudarjalo neprijazen dojem celote.

Kakor je Karolina opazila, je Nancy plesala s posebno spretnim gospodom. Druge dvojice so se kdaj pa kdaj ustavljale, da jim je mogel učitelj ali učiteljica še enkrat pokazati ta ali oni korak, ki so ga nato učenci znova poizkušali. Nancy in njen plesalec pa sta lahkini nog kakor v zabavo plaval po dvorani. To ni bila več učeča se dvojica. Podoba je bilo, da tudi skoraj nič ne govorita. Nadalje je Karolina opazila, da so ostali, slabši

učenci že vsi bolj poznih let. Nancyjin plesalec je bil vitke rasti in na oko ne dosti starejši od nje. Nancy sama je bila v svoji čedni delovni obleki kaj zala videti. Obrazek ji je žarel; vsakomur se je morala zdeti prelestna plesalka.

Nancy je kmalu opazila prijateljico. Ko je priplaval mimo nje, ji je zaklicala: »Tako! opravim.« Odplaval je in se precej nato sama vrnila k nji.

»Tvoj učenec ti dela vso čast,« je menila Karolina. »Koliko ur je že imel?«

»Samo vadi se še,« je dejala Nancy in rahlo zardela.

»Česa se pa še vadi?« je z nasmeškom vprašala Karolina.

»Najnovjših plesnih korakov,« je rekla Nancy, »česa drugega neki?«

»In zvečer se vrne, da lahko uporabi, kar se je podnevi naučil?«

»Časih — namreč, kadar imam službo jaz.« Potem je obotavljaje se dodala: »Gerald Allington je.«

»Tako, Gerald Allington?« Karolina je bila videti presenečena. Nekaj trenutkov sta obe molčali. Karolina ni hotela mali dvojčici izsiljevati priznanja, ki ji ga sama očitno še ni bila namerila. Bila je preveč zavzeta od svoje lastne neodložljive zadeve, ki jo je bila privedla semkaj. Morda je tudi sumila, da bi se utegnile sozarotnice izneveriti, ako jim pusti preveč časa za premišljevanje.

»Judy nam bo pomagala,« je šepnila. »Jutri zvečer poizkusimo. Skoraj vse je že pripravljenost.«

»Kaj naj storiš medve z Buntyjo?«

»Bunty si mora izposoditi od dr. Beckla avtomobil. Kaj misliš, ali ga bo dal? Nihče, kdor bo

videl zdravniški avto iz Harleyske ulice, ne bo slutil tega, kar nameravam. Taksi bi bil prenevaren.«

»Bunty stori vse, kar boš hotela.«

»Torej naj spravi voz v mojo garažo, kjer dobi krivo številko. Ti bodi z njo in potem vozita počasi po glavni ulici gor in dol. S svojega okna bom vse opazovala, in kadar bo čas, dam Judyji, ki bo stala na dvorišču, znamenje. Ona pomigne vama dvema, da zapeljeta pred stanovanje. Ta čas pojdem jaz v hišo, Bunty pride k hišnim vratom, jaz jo spustim noter in obe skupaj ga spraviva ven. Ti ostani pri volanu, da lahko takoj odpelješ. Judy naj pazi, ali je cesta prosta. Nato sedemo vse skupaj v voz ter odložimo tebe in Buntyjo v garaži. Vvede gresta po moj voz in se pripeljeta za nami k počitniški hišici.«

Trenutek ali kaj je Nancy premišljevala ta načrt. Zdelo si ji je, da ni v njem nobene napake.

»Katera naj vozi zdravnikov avto do stanovanja, Bunty ali jaz?«

»Ti, to bo menda najbolje. Kakor hitro se pripeljeta, mora priti Bunty k meni. Če pojde vse po sreči, smo lahko čez nekaj minut spet zunaj. Ti boš vozila do garaže; tam prevzame Bunty veliki voz, ti pa malega, kakor hitro bomo spet skupaj.«

»Kaj pa ti?«

»Jaz se moram brigati za ujetnika. Dva voza moramo imeti zato, ker se morata ti in Bunty z doktorjem vozom vrniti v London, medve z Judyjo pa potrebujeva drugega.«

»Bunty ne more dolgo ostati; jaz tudi ne, da ne izgubim službe.«

»Vem,« je dejala Karolina. »Toda če pojde stvar po načrtu, je to nevažno. Kakor hitro bomo na

mestu, prevzameva medve z Judyjo vse ostalo. Nobena naj se ne izpostavlja nevarnosti, ki se je lahko ognemo.«

»Bunty meni, da bi dobila za dan ali dva prosto, če se ti zdi potrebno.«

»Potem lahko zameni Judyjo, to bi bilo imenitno. Upam pa, da niti treba ne bo. V osemindesetih urah se bo naš prijatelj že izpametoval!«

»Pretrgala sta ta načrt, kakor bi šlo za nekaj vsakdanjega.«

»Dobro je, da imamo Buntyjo,« je rekla Karolina. »Kot šoferja v moški obleki je ne bo nihče spoznal. Čudila bi se dr. Becklu, če bi mogel živeti brez nje. Šoferji, ki hkratu pišejo na stroj, morajo biti zelo redki.«

»Bunty pravi, da si si to ti izmislila,« je odvrnila Nancy.

»Izprva sem mislila na strojepisje, a takrat še ni pisala dovolj hitro. Potem mi je prišel na misel avtomobil. In prav za zdravnika mora biti to velika reč. Kadar ima ordinacijo, mu opravlja dopisovanje; če se hoče nato peljati k bolnikom, mu je na voljo. Zanj je to izprememba, zanj pa jako pripravno in prijetno. In ponoči mu tudi ni treba godrnjati, da se mora sam cijaziti z doma.«

»Tega tako in tako ne dela,« je rekla Nancy. »A rad jo ima res zelo. Še nekaj mi prihaja na misel, kar sem ti hotela povedati. Upam, da ne napotuje tvojim načrtom,« je hitro dodala.

»Kaj hočeš reči?«

»Tvoj milijonar je bil snoči tu.«

»Peter Grey je bil tu? Zakaj naj bi to napotovalo? Ali te je videl?«

29

48352—646

Gumasti otroški čevljički na zadrge. Ne propuščajo vode. Stanejo din 25.—, 29.— in 35.—

39

38153—651

Otroške galoše iz lakirane gume. Stanejo din 29.—, 39.— in 49.—

79

97993—684

Gumaste škorenjčke za otroke kupite zdaj, dokler jih imamo v zalogi! Stanejo din 59.—, 69.—, 79.— in 99.—

59

98157—652

Kupite si pravočasno galoše, ker vam bodo prišle prav za dež in blato

129

18993—691

Otroški lakirani gumasti škorenjčki s patentnim zapiranjem. Stanejo din 99.—, 129.— in 149.—

49

78155—657

Zenske gumaste galoše. Za dež in blato neobhodno potrebne.

JESEN JE TU - ZIMA PRIHAJA!

Vso gumasto obutev, ki smo jo izdelali za to sezono, smo poslali v prodajalne.

Nočemo špekulirati!

KUPITE ZDAJ,
DOKLER TRAJA ZALOGA!

Bata

JUGOŠKODA

A. D.

ZAGREB, Boškovičeva 32-1

Telefon 63-06

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE
IN BREZOBVEZEN OBISK
INŽENIRJA!

ima serijske izdelke kot so elektromotorji, Dieselovi in plinski motorji, črpalni in razsvetljevalni agregati, kolesa za ozkotirne železnice, matični ključji, nakovala, precizno orodje, posnemalniki itd.

V S T A L N I Z A L O G I

Posteljno perje

po din 10.—, kemično očiščeno din 14.—, čehano in kemično očiščeno din 25.—, 35.—, 55.—. Belo in sivo gosje perje in puh dobite najugodnejše pri »LUNA« — MARIBOR, samo Glavni trg 24-a. VZORCI BREZPLAČNO!

Strojnega ali elektrotehničnega inženjerja iščemo za
tehničnega vodjo

mehaničnega obrata. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj, referenc in zahtev na ogl. odd. »Jutra« pod »Sposoben 22940«

Kokus tekači

za hodnike in stopnišča v vseh barvah v zalogi pri Sever Rudolf, Ljubljana, Marijin trg 2.

„KUBO“ BRZOPARILNIKI

z bakrenim ali z jeklenim v ognju pocinkanim kotlom, KOTLI za ZGANJEKUHO vseh sistemov in velikosti. Pralni kotli. Asbest, FILTRI za VINO. Tovarniške naprave. Kotle za sirarne in mlekarne. Vsa popravila izvršujemo hitro in najceneje. — Priporoča se: BOŽIČ IVAN „KOTLARKA“ KUK IVAN kotlarstvo in kleparstvo — LJUBLJANA — ključavničarstvo Tyrševa c. (Dunajska) št. 35 (bivše Strojne tovarne). Telefon 37-92

DRAGINJA RASTE - mi držimo še stare cene!

Baker, aluminij, med, železo, kavčuk so snovi, ki jim raste cena do neverjetnih višin.

Radijski aparati so izdelani prav iz teh snovi. Tudi ostali stroški, kot carina, prometni in luksuzni davek so se ogromno povečali. Samo zadnja dva znašata celih 44% od nabavne cene.

Drugi mesec stopi v veljavo novi kurz nemške marke, ki je pri radijskem blagu vladajoča valuta. Ta kurz bo za 20% višji od sedanjega.

S tem bo usoda starih cen zapečaten. — Računati je s povišanjem za kakih 20—30%.

Preskrbite se zato z aparatom takoj, dokler
MOREMO DRŽATI — ŠE STARE CENE!

Upamo, da bo naša zaloga za ta mesec še zadostovala, da Vam moremo postreči še po starih predvojnih cenah!

Naša izbira je še popolna! Zahtevajte cenik!

„RADIO“

d. z o. z. v Ljubljani
Miklošičeva cesta 7.

MOSKI!
Pri spolni nesposobnosti, pri spolni slabosti poskusite hormonske tablete
»HORMO-SEKS«
Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul 84 din, 100 pilul 217 din, 300 pilul 560 din. Zahtevajte same prave in originalne HORMO-SEKS tablete! Po pošti diskretno razpošilja
Lekarna Bahovec, Ljubljana.
Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VISIT« Zagreb, Langov trg 3.
Ogl. reg. S. or. 5646-38

Ob vsaki priliki — se spomnite

da so »Jutrovi« Mali oglasi v Sloveniji najuspešnejša, najcenejša in najhitrejša posredovalnica za službe vseh vrst za prodajo in nakup vseh stvari, za nepremičnine, lokale, podjetja kapital, ženitve in za vse drugo.

NAJLEPŠE ČTIVO!

Ravljjen. Zgodbe brez groze
Klabund. Piotr-Rasputin
Ravljjen. Črna vojna
Thompson. Sivko
Majerjeva. Rudarska balada

Broširana knjiga: din 10.—
Vezana knjiga: din 15.—

ZALOŽBA „CESTA“

L J U B L J A N A
KNAFLJEVA ULICA 5